

ԵՐԵՎԱՆԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԻ ԻԶԵՎԱՆԻ ՄԱՍՆԱԿՑՈՒՂԻ

ՏՏԵՍՍԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ՖԱԿՈՒԼՏԵՏ

«ՖԻՆԱՆՍՆԵՐ» ԿՐԹԱԿԱՆ ԾՐԱԳՐԻ ՄԱՍՆԱԳԻՐ

1. Ծրագրի անվանումը և մասնագիտության բանիշը	Ֆինանսներ 041201.00.6
2. Բուհը	«Երևանի պետական համալսարան» հիմնադրամի Իջևանի մասնաճյուղ
3. Ծրագիրը հավատարմագրված է	—
4. Շնորհվող որակավորումը	տնտեսագիտության բակալավր
5. Ծրագրի մեկնարկի ուսումնական տարին	2022/23
6. Ուսումնառության լեզուն	Գրական հայերեն
7. Ուսուցման ձեր	Հեռակա

8. Ծրագրի ընդունելության չափանիշները/պահանջները

Ծրագրի դիմորդը պետք է ունենա ՀՀ եռատիման միջնակարգ բնդիանուր կամ դրան համարժեք այլ կրթություն /նախնական մասնագիտական կամ միջին մասնագիտական/: Ընդունելությունը կատարվում է ըստ ՀՀ կառավարության հաստատած Հայաստանի Հանրապետության բարձրագույն ուսումնական հաստատությունների ընդունելության կարգի:

Այլ մասնագիտությամբ բակալավրի կամ համարժեք որակավորում ունեցող դիմորդների ընդունելությունը կատարվում է առանց ընդունելության քննությունների: Այս դեպքում դիմորդը միանգամից ընդունվում է կրթական ծրագրի երկրորդ կուրս:

9. Ծրագրի նպատակները և խնդիրները

• Ծրագրի նպատակն է պատրաստել տնտեսագիտության, ֆինանսարանկային հիմնարար գիտելիքներ և հմտություններ ունեցող, ֆինանսական վերլուծությունների իրականացնող տնտեսագետ-մասնագետներ տնտեսության տարբեր ոլորտներում տնտեսական գործունեություն իրականացնող կազմակերպությունների, առավելապես ֆինանսարանկային ոլորտի, ինչպես նաև արտադրական, պետական կառավարման համակարգերի տարբեր օլակների համար: Նպատել տնտեսագիտական մտածողության ձևավորմանը:

10. Ծրագրի կրթական վերջնարդյունքները

Ա. Մասնագիտական գիտելիք և իմացություն

Այս ծրագրի հաջող ավարտին ուսանողը ունակ կլինի:

- ներկայացնելու վերլուծությունների մաթեմատիկական կանոնները և հնարքները,
- ներկայացնելու ֆինանսների կառավարման ժամանակակից մոտեցումները և մեթոդները,
- բացատրելու վիճակագրական տվյալների կազմման և վերլուծության ձևերը,
- մեկնարաններու բանկային գործունեության հիմնարար սկզբունքները,
- ներկայացնելու ֆինանսական հաշվառման հությունը և բացատրելու հաշվետվությունների պատրաստման և ստուգման ձևերը,
- համեմատելու ֆինանսական մաթեմատիկայի, մաթեմատիկական մոդելավորման մեթոդները, և ներկայացնելու մասնագիտությանը առնչվող ժամանակակից տեղեկատվական տեխնոլոգիաների կիրառությունը,
- բացահայտելու տնտեսագիտական տարբեր խնդիրների ծագման պատճառները և ընտրելու կառավարման մոտեցումներ,
- մեկնարաններու միջրո և մակրոտնտեսագիտության հիմնական հասկացությունները, քննարկելու գորբալ և լոկալ շուկաների հիմնախնդիրները,
- կապակցելու ֆինանսների, վիճակագրության, հաշվապահական հաշվառման մասին գիտության մեջ օգտագործվող հիմնական հասկացությունները:

Բ. Գործնական մասնագիտական կարողություններ

Այս ծրագրի ավարտին ուսանողը ունակ կլինի:

- կիրառելու տնտեսամաթեմատիկական անալիզի մեթոդները և գործիքակազմը արդի տնտեսական հիմնախնդիրների մողելավորման համար,
- կատարելու գիտահետազոտական աշխատանքներ և գործնական վերլուծություններ օգտագործելով վիճակագրական և էկոնոմետրիկ մեթոդներ,
- կիրառելու մաթեմատիկական հասկացությունները, սիմվոլները քանակական և որակական հարաբերությունների մեկնաբանման համար,
- չափելու և գնահատելու ֆինանսական ռիսկերը, մշակելու ռիսկերի նվազեցման ստրատեգիա,
- քննարկելու ընտրված տնտեսական քաղաքականությունները և ամփոփելու քննարկման արդյունքները,
- տարբեր հարցերի շուրջ որոշումների կայացման համար դեկավարի օգնությամբ իրականացնելու հետազոտություն և պատրաստելու անհրաժեշտ նյութեր,
- մասնագիտական վերլուծություններով և հաշվարկներով գնահատելու կազմակերպության ֆինանսների կառավարման արդյունավետությունը, ներկայացնելու վերլուծությունից բխող եզրակացություններ,
- կիրառելու տնտեսության ֆինանսական հատվածի կառավարման և գնահատման մեթոդները,
- գնահատելու բանկերի ֆինանսական կայունությունը, բացահայտելու բանկային համակարգի ֆինանսական կայունության վրա ազդող գործոնները,
- կատարելու նախագծերի համար անհրաժեշտ տեխնիկատնտեսական հաշվարկներ, կիրառելով տարբեր համակարգչային ծրագրեր:

Գ. Ըստհանրական (փոխանցելի) կարողություններ

Այս ծրագրի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի.

- Կիրառելու սոցիալ-տնտեսագիտական գիտելիքները և մեթոդները մասնագիտական և հասարակական խնդիրները լուծելու ժամանակ:
- Մայրենի և որևէ օտար լեզվով տրամաբանորեն ձիշտ փաստարկված և հստակ կառուցելու բանավոր ու գրավոր խոսք մասնագիտական հանրույթում:
- Պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը:
- Ստանձնելու անձնական պատասխանատվությունը ազգի և պետության հանդեպ, իր գործունեությամբ նպաստելու ժողովրդավարական սկզբունքների իրագործմանը, ազգային և համամարդկային արժեքների տարածմանը:
- Կառավարելու մասնագիտական գործառույթներ ու ծրագրեր, դեկավարելու աշխատանքային թիմ, աշխատելու թիմում և պատասխանատվություն ստանձնելու նրա անդամների մասնագիտական գործունեության համար:
- Տիրապետելու բավարար գիտելիքների ու կարողությունների՝ բարձրագույն կրթության երկրորդ մակարդակում համապատասխան բնագավառում ուսումը շարունակելու համար և բացահայտելու իր կրթական պահանջմունքները և/կամ կարիերայի հնարավորությունները հետագա ուսումնառության ուղիները որոշելու համար:
- Կողմնորոշվելու արտակարգ իրավիճակներում և անհրաժեշտության դեպքում ցուցաբերելու առաջին բուօգնություն:
- Կիրառելու S2Z-ները մասնագիտական ոլորտներում խնդիրներ լուծելու և աշխատանքները արագացնելու համար:
- Վերլուծելու և եզրահանգումներ անելու՝ դրսուրելով քննական մտածողություն, ինչպես նաև ցուցաբերելու ստեղածագործական մոտեցում մասնագիտական ոլորտի խնդիրները բացահայտելու և տարբեր լուծումներ առաջարելու համար:

11. Ծրագրի ուսումնական պլանը

Կցված է

12. Ուսումնական պլանի քարտեզը

Կցված է

13. Գնահատման ձեերը

- ստուգարքներ,
- ընթացիկ քննություններ,
- հետազոտական աշխատանք,
- ընթացիկ ստուգումներ,
- ինքնուրույն աշխատանք, b
- եզրափակիչ քննություններ,
- ավարտական աշխատանքի պաշտպանություն

14. Շրջանավարտների ապագա կարիերայի հնարավորությունները

«Ֆինանսներ» ծրագիրն ապահովում է համապատասխան ակադեմիական բազա այն ուսանողների համար, ովքեր մտադիր են իրենց ապագա կարիերան կառուցել բիզնեսի, բանկային հատվածի, կազմակերպությունների ֆինանսական կառավարման և հանրային կառավարման ոլորտներում:

Ծրագրի շրջանավարտները կարող են աշխատանքի անցնել տնտեսության տարբեր ոլորտների ձեռնարկություններում, առևտրային բանկերում, խորհրդատվական ընկերություններում, պետական կառավարման և տեղական ինքնակառավարման մարմիններում՝ զբաղեցնելով հետևյալ պաշտոնները.

- ֆինանսական խորհրդատու,
- վիճակագրական տվյալների վերլուծաբան.
- մենեջմենտի, մարքեթինգի խորհրդատու
- կրտսեր տնտեսագետ-ֆինանսիստ,
- կրտսեր հաշվապահ,
- վիճակագրության բաժնի մասնագետ
- ՓՄՁ կառավարիչ
- վարկային մասնագետ,
- սպասարկման բաժնի մասնագետ
- ոխսկերի կառավարման կրտսեր մասնագետ
- տնտեսական քաղաքականության ծրագրերի մշակման խմբի անդամ,
- տնտեսական նախագծերի մշակման, դրանց արդյունավետության գնահատման և իրականացման վերահսկողության գծով մասնագետ:

Ծրագրի շրջանավարտները կարող են շարունակել իրենց ուսումը մագիստրատուրայում

15. Ուսումնառության օժանդակության ռեսուրսները և ձևերը

Ուսումնառության գործընթացում օգտագործվում են հետևյալ օժանդակ ռեսուրսները.

- ժամանակակից սարքավորումներով և ծրագրային միջոցներով ապահովված լսարաններ,
- առցանց դասախոսություններ,
- էլեկտրոնային ռեսուրսներ:

16. Կրթական չափորոշիչները կամ ծրագրային կողմնորոշիչները, որոնք օգտագործվել են ծրագիրը մշակելիս

- ՀՀ կրթական որակավորումների ազգային շրջանակ
- ԵՊՀ Ֆինանսներ (ըստ ոլորտի) կրթական ծրագիր,
- ՀՊՏՀ Ֆինանսներ կրթական ծրագիր,
- Объязательные компетенции ФГОС ВПО бакалавров по направлению “Экономика” Российской Федерации.
- Каталог учебных программ экономического факультета МГУ программы бакалавров по направлению “Экономика”.
- Middlex University. Programme Specification and Curriculum Map for BSc Honours Business Economics 2019-2020;
- The framework of qualifications for the European Higher Education Area, 2020:

17. Լրացրից տեղեկատվություն ծրագրի վերաբերյալ

Ֆինանսներ ԿԾ-ի նպատակների հաջող իրականացման համար ֆակուլտետում առկա են անհրաժեշտ համակարգչային ծրագրերը /ՀԾ-հաշվապահ, STATA, Eviews, Moodle /:

18. Պրոֆեսորադասախոսական համակազմին ներկայացվող պահանջներ

1. Հնդիանրական կարողություններ

Դասավանդման/մանկավարժական

Դասականդողը պետք է ունակ լինի.

- Ներկայացնելու դասընթացի նպատակները և խնդիրները, մեկնաբանելու և պարզաբանելու դասընթացի կրթական վերջնարդյունքները և դրանց կապն ու համադրումը համապատասխան կրթական ծրագրի վերջնարդյունքների հետ,
- Կիրառելու դասավանդման, ուսումնառության և գնահատման ժամանակակից մեթոդներ և տեխնոլոգիաներ,
- Կիրառելու ուսանողներին մոտիվացնող և նրանց ակտիվությունը խրախուսող մեխանիզմներ և մեթոդներ,
- սահմանելու կրթական ընդհանուր նպատակ և շանքեր ներդնելու դրա իրականացման ուղղությամբ,
- զարգացնելու ուսանողների վերլուծական, փաստերն ու իրողությունները ընդհանրացնելու, երևույթները համակողմանիորեն գնահատելու, եզրակացություններ կատարելու և տեսական

գիտելիքները գործնականում կիրառելու կարողությունները,

- կազմելու դասընթացի փաթեթ:

Հետազոտական

Դասավանդողը պէտք է ունակ լինի.

- իրականացնելու գիտահետազոտական աշխատանքներ,
- վերլուծելու մանկավարժական սեփական գործունեության արդյունավետությունը,
- կիրառելու միջառարկայական և համալիր հետազոտությունների մեթոդաբանություններ,
- ճիշտ ընտրելու և համադրելու հետազոտությունների իրականացման և կիրառվող ուսուցման մեթոդները:

Հաղորդակցման

Դասավանդողը պէտք է ունակ լինի.

- ուսանողի հետ հաստատելու միջանձնային և կառուցողական հարաբերություններ,
- արդյունավետ պլանավորելու դասընթացը և դասապրոցեսը, կառավարելու լսարանը, բոլոր ուսանողներին դարձնելու ուսումնական գործընթացի ակտիվ մասնակիցներ,
- հաղորդակցվելու որևէ օտար լեզվով,
- պահպանելու մանկավարժական և մասնագիտական էթիկայի կանոնները,
- պահպանելու բարձրագույն կրթության ոլորտի իրավական նորմերը:

S2S կիրառության

Դասավանդողը պէտք է ունակ լինի.

- ուսումնական գործընթացում ազատ կիրառելու համակարգչային հիմնական ծրագրերը (MS Office փաթեթ՝ Word, Excel, Power-Point, Internet, e-mail),
- պատրաստելու և ներկայացնելու լուսացուցադրություններ,
- օգտագործելու առցանց ուսուցման տեխնոլոգիաներ,
- կիրառելու Moodle հարթակը դասապրոցեսը իրականացնելու համար:

1. Մասնագիտական կարողություններ

Դասավանդողը պէտք է ունակ լինի.

- ներկայացնելու և մեկնաբանելու դասավանդման ոլորտի հիմնախնդիրները և ուսումնասիրության ժամանակակից մեթոդաբանական հիմքերը,
- սահմանելու դասավանդվող դասընթաց(ներ)ի հիմնական հասկացությունները, ուսումնասիրության հայեցակարգային մոտեցումները,
- ուսուցման գործընթացում ստեղծելու միջառարկայական կապեր,
- ձևակերպելու դասավանդվող առարկայի ոլորտում խնդիրներ, ընտրելու անհրաժեշտ ուսումնական նյութեր և ուսուցման միջոցներ,
- կիրառելու ոլորտի խնդիրների ուսումնասիրման մեթոդական առաջավոր փորձը և դրսորելու ստեղծագործական մոտեցումներ:

3. Ընդհանուր պահանջներ

Գիտական գործունեություն

- Որակավորման կամ գիտական աստիճանի առկայություն դասավանդվող դասընթացի/մոդուլի ոլորտում:
- Գիտական աստիճանի և կոչման առկայություն /ցանկալի է բակալավրատում, պարտադիր՝ մագիստրատուրայի համար /:
- Հետազոտական աշխատանքների առկայություն մանկավարժության կամ դասավանդվող դասընթացի /մոդուլի ոլորտում:
- Մասնակցություն հանրապետական և միջազգային գիտաժողովների:

Գիտամանկավարժական կամ պրակտիկ աշխատանքի փորձ

- Գիտական կամ մանկավարժական աշխատանքի փորձառություն՝ բացի «դասախոս» տարակարգի համար (նվազագույնը 3 տարի):
- Մասնակցություն որակավորման բարձրացման դասընթացներին վերջին 5 տարիների ընթացքում:
- Մասնագիտական պրակտիկ գործունեության փորձառություն /ցանկալի է/:

**«ՖԻՆԱՆՍՆԵՐ» ԾՐԱԳՐԻ ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ՊԼԱՆԻ ՔԱՐՏԵԶԸ
ԵՎ ԾՐԱԳՐԻ ԿՐԹԱԿԱՆ ՎԵՐՋԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԸ**

Ծրագրի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի.

Ա. Սասնագիտական գիտելիք և իմացություն		Բ. Գործնական մասնագիտական կարողություններ	
Ա1	Ներկայացնելու վերլուծությունների մաթեմատիկական կանոնները և հնարքները:	Բ1	Կիրառելու տնտեսամաթեմատիկական անալիզի մեթոդները և գործիքակազմը արդի տնտեսական հիմնախնդիրների մոդելավորման համար
Ա2	Ներկայացնելու ֆինանսների կառավարման ժամանակակից մոտեցումները և մեթոդները:	Բ2	Կատարելու գիտահետազոտական աշխատանքներ և գործնական վերլուծություններ օգտագործելով վիճակագրական և էկոնոմետրիկ մեթոդներ:
Ա3	Բացատրելու վիճակագրական տվյալների կազմման և վերլուծության ձևերը:	Բ3	Կիրառելու մաթեմատիկական հասկացությունները, սիմվոլները քանակական և որակական հարաբերությունների մեկնաբանման համար:
Ա4	Մեկնաբանելու բանկային գործունեության հիմնարար սկզբունքները:	Բ4	Չափելու և գնահատելու ֆինանսական ռիսկերը, մշակելու ռիսկերի նվազեցման ստրատեգիա:
Ա5	Ներկայացնելու ֆինանսական հաշվառման էռությունը և բացատրելու հաշվետվությունների պատրաստման և ստուգման ձևերը:	Բ5	Քննարկելու ընտրված տնտեսական քաղաքականությունները և ամփոփելու քննարկման արդյունքները
Ա6	Համեմատելու ֆինանսական մաթեմատիկայի, մաթեմատիկական մոդելավորման մեթոդները, և ներկայացնելու մասնագիտությանը առնչող ժամանակակից տեղեկատվական տեխնոլոգիաների կիրառությունը:	Բ6	Տարբեր հարցերի շորջ որոշումների կայացման համար դեկավարի օգնությամբ իրականացնելու հետազոտություն և պատրաստելու անհրաժեշտ նյութեր:
Ա7	Բացահայտելու տնտեսագիտական տարբեր խնդիրների ծագման պատճառները և ընտրելու կառավարման մոտեցումներ	Բ7	Մասնագիտական վերլուծություններով և հաշվարկներով գնահատելու կազմակերպության ֆինանսների կառավարման արդյունավետությունը, ներկայացնելու վերլուծությունից բխող եզրակացություններ:
Ա8	Մեկնաբանելու միկրո և մակրոտնտեսագիտության հիմնական հասկացությունները, քննարկելու գլոբալ և լոկալ շուկաների հիմնախնդիրները:	Բ8	Կիրառելու տնտեսության ֆինանսական հատվածի կառավարման և գնահատման մեթոդները:
Ա9	Կապակցելու ֆինանսների, վիճակագրության, հաշվապահական հաշվառման մասին գիտության մեջ օգտագործվող հիմնական հասկացությունները:	Բ9	Գնահատելու բանկերի ֆինանսական կայունությունը, բացահայտելու բանկային համակարգի ֆինանսական կայունության վրա ազդող գործոնները:
Գ1	Կիրառելու սոցիալ-տնտեսագիտական գիտելիքները և մեթոդները, մասնագիտական և հասարակական խնդիրները լուծելու ժամանակ:	Գ5	Կառավարելու մասնագիտական գործառույթներ ու ծրագրեր, դեկավարելու աշխատանքային թիմ, աշխատելու թիմում և պատասխանատվություն ստանձնելու նրա անդամների մասնագիտական գործունեության համար:
Գ2	Մայրենի և որևէ օտար լեզվով տրամաբանորեն ձիցտ փաստարկված և	Գ6	Տիրապետելու բավարար գիտելիքների ու կարողությունների՝

	հասակ կառուցելու բանավոր ու գրավոր խոսք մասնագիտական հանրույթում:		բարձրագույն կրթության երկրորդ մակարդակում համապատասխան բնագավառում ուսումը շարունակելու համար և բացահայտելու իր կրթական պահանջմունքները և/կամ կարիերայի հնարավորությունները հետագա ուսումնառության ուղիները որոշելու համար:
Գ3	Պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը:	Գ7	Կողմնորոշվելու արտակարգ իրավիճակներում և անհրաժեշտության դեպքում ցուցաբերելու առաջին բուժօգնություն:
Գ4	Ստանձնելու անձնական պատճենահանությունը ազգի և պետության հանդեպ, իր գործունեությամբ նպաստելու ժողովրդավարական սկզբունքների իրագործմանը, ազգային և համամարդկային արժեքների տարածմանը:	Գ8	Կիրառելու SՀՀ-ները մասնագիտական ոլորտներում խնդիրներ լուծելու և աշխատանքները արագացնելու համար:
		Գ9	Վերլուծելու և եզրահանգումներ անելու՝ դրսնորելով քննական մտածողություն, ինչպես նաև ցուցաբերելու ստեղածագործական մոտեցում մասնագիտական ոլորտի խնդիրները բացահայտելու և տարրեր լուծումներ առաջադրելու համար:

Ուսումնական մոդուլի անվանումը	Սոդովի թվա- նիշը	Ծրագրի կրթական վերջնարդյունքները																										
		Ա1	Ա2	Ա3	Ա4	Ա5	Ա6	Ա7	Ա8	Ա9	Բ1	Բ2	Բ3	Բ4	Բ5	Բ6	Բ7	Բ8	Բ9	Բ10	Գ1	Գ2	Գ3	Գ4	Գ5	Գ6	Գ7	Գ8
Հայոց լեզու և խոսքի մշակույթ-1	0302/B01																						+		+			
Հայոց պատմության հիմնահարցեր-1	0304/B02																								+	+		
Ֆիզիաստիարակություն	0001/B03																								+	+		
Էկոլոգիայի և բնապահպանության հիմունքներ	0105/B04																							+		+	+	
Ուսուելեն-1	0305/B05																							+		+		+
Քաղաքացիական պաշտպանություն և արտակարգ իրավիճակներում բնակչության առաջին բուժօգնություն	0001/B06																						+		+	+		
Հայոց լեզու և խոսքի մշակույթ-2	0302/B07																							+	+	+	+	
Հայոց պատմության հիմնահարցեր-2	0304/B08																						+		+	+		
Ֆիզիաստիարակություն	0001/B09																											
Ուսուելեն-2	0305/B10																						+	+				
Ֆիզիաստիարակություն	0001/B11																								+	+		
Փիլիսոփայության հիմունքներ	0304/B12																						+		+		+	
Ֆիզիաստիարակություն	0001/B13																											
Անգլերեն-1	0305/B14																						+		+			
Անգլերեն-2	0305/B15																						+	+				
Իրավունքի հիմունքներ	0304/B16																						+		+			
Քարոյագիտության հիմունքներ	0303/B16																								+	+		+
Բնագիտության ժամանակակից հայեցակարգեր	0105/B16																						+		+	+		
Կրոնագիտության հիմունքներ	0304/B16																									+	+	
Հոգեբանության հիմունքներ	0303/B16																									+	+	+
Մշակութաբանության հիմունքներ	0202/B16																						+			+		
Տրամադրանության հիմունքներ	0304/B16																									+		
Քաղաքացիտության հիմունքներ	0304/B16																									+		
Սոցիոլոգիայի հիմունքներ	0303/B16																						+				+	
Մաթեմատիկական անալիզ-1	0105/B17	+																								+		
Տնտեսագիտության տեսություն-1	0201/B18																								+			
Մաթեմատիկական անալիզ -2	0105/B20	+																							+			

«ՖԻՆԱՆՍՆԵՐ» ԿՐԹԱԿԱՆ ԾՐԱԳՐԻ ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ՊԼԱՆԸ

Ցուցանիշ	Ուսումնական մոդուլի անվանումը	Կրթական- նկար	Ուսումնական բեռնվածությունը, Ժամ						Կիսամյակներ										Գնահատման ձևը			
			1		2		3		4		5		6		7		8		9			
			Կր.	Լ.ս.Ժ	Կր.	Լ.ս.Ժ	Կր.	Լ.ս.Ժ	Կր.	Լ.ս.Ժ	Կր.	Լ.ս.Ժ	Կր.	Լ.ս.Ժ	Կր.	Լ.ս.Ժ	Կր.	Լ.ս.Ժ	Կր.	Լ.ս.Ժ		
	ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԿՐԹԱԿԱՆ ԿԱՌՈՒՑԱՍՍԱՍ	30	1020	1674	141 6		450	1 4	16	1 2	1 4	4	2	0	2							
	Պարտադիր դասընթացներ	36	1200	195	465	0	540	1 4	16	1 4	1 6	8	1 0	0	2	1	1	1	1	1	1	1
	Հայոց պատմության հիմնահարցեր-1	2	60	10	0	0	50	2	2. 5													Ստ.
	Հայոց լեզու և խոսքի մշակույթ-1	2	60	0	10	0	50	2	2. 5													Ստ.
	Ոռւսերեն-1	4	120	0	18	0	102	4	4. 5													Ստ.
	Էկոլոգիայի և բնապահպանության հիմունքներ	2	60	10	0	0	50	2	2. 5													Ստ.
	Քաղ. պաշտպան. և արտակարգ իրավիճ. բնակչ. առաջին բուժօգն.	4	120	9	9	0	102	4	4. 5													Ստ.
	Անգլերեն-1	4	120	0	18	0	10 2	4	4. 5													Ստ.
	Հայոց պատմության հիմնահարցեր-2	2	60	10	0	0	50			2	2. 5											Ստ.
	Ոռւսերեն-2	4	120	0	18	0	102			4	4. 5											Ստ.
	Հայոց լեզու և խոսքի մշակույթ-2	2	60	0	10	0	50			2	2. 5											Ստ.
	Անգլերեն-2	4	120		18		10 2			4	4. 5											Ստ.
	Փիլիսոփայության հիմունքներ	4	120	9	9	0	102					4	4. 5									Ստ.
	Կամքնարական դասընթացներ	4	120	20	0	0	100					4	5.									

	Քաղաքագիտության հիմունքներ	2	60	10	0	0	50								2	0	2.	5							Ստ.
	Մշակութաբանության հիմունքներ	2	60	10	0	0	50								2	2.	5								Ստ.
	Կրոնագիտության հիմունքներ	2	60	10	0	0	50								2	2.	5								Ստ.
	Բարոյագիտության հիմունքներ	2	60	10	0	0	50								2	2.	5								Ստ.
	Սոցիոլոգիայի հիմունքներ	2	60	10	0	0	50								2	2.	5								Ստ.
	Իրավունքի հիմունքներ	2	60	10	0	0	50								2	2.	5								Ստ.
	Տրամաբանության հիմունքներ	2	60	10	0	0	50								2	2.	5								Ստ.
	Հոգեբանության հիմունքներ	2	60	10	0	0	50								2	2.	5								Ստ.
	Բնագիտության ժամանակակից հայեցակարգեր	2	60	10	0	0	50								2	2.	5								Ստ.
	ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԿԱՌՈՒՑԱՍՍՍ	15 0	4500	2085			241	1 7	17	1 9	1 8	2 7	2 4	2 7	2 5	3 0	2 7	3 0	2 8						
	Պարտադիր դասընթացներ																								
	Մաթեմատիկական անալիզ-1	6	180	14	14	0	152	6	7. 0																Եզ.գն.
	Տնտեսագիտության տեսություն-1	6	180	14	14	0	152			6	7. 0														Եզ. գն.
	Մաթեմատիկական անալիզ-2	5	150	10	14	0	126			5	6. 0														Եզ.գն.
	Գծային հանրահաշիվ և անալիտիկ երկրաչափություն	4	120	9	9	0	102								4	4. 5									Եզ.գն.

ՀԲ/ Մակրոտնտեսագիտություն	6	180	18	10	0	152														Եզ.Գն.
Մենեջմենթի հիմունքներ	4	120	9	9	0	102														Առ.Եզ.Գն.
Դրամավարկային քաղաքականություն	3	90	10	4	0	76														Առ.Եզ.Գն.
Տնտեսագիտական մտքի պատմություն	5	150	14	10	0	126														Եզ.Գն.
Հաշվապահական հաշվառում	5	150	10	14	0	126														Եզ.Գն.
ՀԲ/ Ֆինանսներ-2	5	150	9	9	0	132														Եզ.Գն.
ՀԲ/ Էկոնոմետրիկա-2	6	180	14	14	0	152														Եզ.Գն.
Բանկային գործ	4	120	9	9	0	102														Եզ.Գն.
Հարկային համակարգ	4	120	10	4	0	106													4.3.5	Առ.Եզ.Գն.
Մարքեթինգի հիմունքներ	4	120	9	9	0	102													4.4.5	Առ.Եզ.Գն.
Կամընտրական առարկաներ	4	120	14	0	0	106											4	3.5		Առ.Եզ.Գն.
Կիրառական էկոնոմետրիկա	4	120	9	5	0	106													4.3.5	Առ.Եզ.Գն.
Մարդկային ռեսուրսներ և աշխատանքի էկոնոմիկա	4	120	9	5	0	106													4.3.5	Առ.Եզ.Գն.

Վարքագծային տնտեսագիտություն	4	120	9	5	0	106											4	3. 5						Առ. Եզ. գն.		
ԿՐԹԱԿԱՆ ԱՅԼ ՄՈԴՈՒԼՆԵՐ	28	840	0			840											2	0. 0			26	0. 0				
Մասնագիտական պրակտիկա-1		60	0			60												2	0. 0						Առ.	
Մասնագիտական պրակտիկա-2		180	0			180															6	0. 0		Առ.		
Ավարտական աշխատանք		600	0			600															20	0. 0		Առ. Ընթաց.		
Հարակից կրթական ծրագրերից ընտրվող դասընթացներ	15	450	72			378												15	18. 0						Առ. Ընթաց.	
Հարակից դասընթաց-1	5	150		24		126													5	6. 0						Առ. Ընթաց.
Հարակից դասընթաց-2	5	150		24		126													5	6. 0						Առ. Ընթաց.
Հարակից դասընթաց-3	5	150		24		126													5	6. 0						Առ. Ընթաց.
Մասնագիտական կառուցամաս (կամքնատրական 15/3)	15	750	90			660												1 5	22. .5							
Python	5	250		18		232												5	7. 5							Եզ. գն.
Առլիիտի հիմունքներ	5	250	9	9		232												5	7. 5							Եզ. գն.
Ապահովագրական գործ	5	250	9	9		232												5	7. 5							Եզ. գն.
Առևտրային բանկերի գործառույթներ	5	250	9	9		232												5	7. 5							Եզ. գն.
Բիզնեսի կազմակերպում և կառավարում	5	250	9	9		232												5	7. 5							Եզ. գն.
Կառավարչական հաշվառում	5	250	9	9		232												5	7. 5							Եզ. գն.
Հանրային ֆինանսներ	5	250	9	9		232												5	7. 5							Եզ. գն.
Մաքսային գործ	5	250	9	9		232												5	7. 5							Եզ. գն.
Միջազգային առևտուր	5	250	9	9		232												5	7.							Եզ. գն.

Միջազգային բիզնեսի հիմունքներ	5	250	9	9		232											5	7. 5		Եզ. գն.			
Ներդրումային նախագծերի կառավարման հիմունքներ	5	250	9	9		232											5	7. 5		Եզ. գն.			
Տնտեսական գործունեության վերլուծություն	5	250	9	9		232											5	7. 5		Եզ. գն.			
Տնտեսական մրցակցություն և մենաշնորհների պետական կարգավորում	5	250	9	9		232											5	7. 5		Եզ. գն.			
Ֆինանսական ռիսկերի կառավարում	5	250	9	9		232											5	7. 5		Եզ. գն.			
Ընդամենը	24 0	6660	2973	248 7	0	720 0	3 0	32	3 2	3 2	3 1	3 2	3 1	3 0	3 2	2 7	3 0	2 5	3 0	2 8	2 6	0	240

ԵՐԵՎԱՆԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՍՏԱՏՄԱՆ

ԻԶԵՎԱՆԻ ՄԱՍՆԱՅԻՆ
ՏԱՏԵՍԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ՖԱԿՈՒԼՏԵՏ

«ՖԻՆԱՆՍՆԵՐ»

ԾՐԱԳՐԻ ԴԱՍԸՆԹԱՑՄԵՐԻ ՆԿԱՐԱԳՐԻՉՆԵՐ
ԸՆԴԱՌՈՒՐ ԿԱՌՈՒԹԱՍԱՍ
(ՊԱՐՏԱԴՐԻ ԴԱՍԸՆԹԱՑՄԵՐ)

1.0302/B01	2.Հայոց լեզու և խոսքի մշակույթ -1	3.2 ECTS կրեմիտ
4.2.5 Ժամ/ շաբ.	5.0/10/0	
6.1-ին կիսամյակ	7.Ստուգարք	
8.Դասընթացի նպատակն է ուսումնասիրել խոսքը, նրա դրսերման ձևերը, ուղղախոսական ու արտասանական նորմերը, խոսքի բաղադրիչների կապակցման միջոցները, խոսքի մասերի գործածության յուրահատկությունները, գրագրության ձևերը և խոսքային էթիկան, կառուցել արտահայտիչ ու ներգործուն գրավոր ու բանավոր խոսք:		
Դասընթացի խնդիրներն են.		
<ul style="list-style-type: none">ուսուցանել խոսքի մշակույթի ընդհանուր օրինաչափությունները, լեզվական և գրական նորմերը, հնչյունական, բառային և քերականական մակարդակներն ու նրանց կիրառության յուրահատկությունները,ձևավորել ու մշակել գրական խոսքի բարձր ճաշակ ու մշակույթ:		
9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինիք՝		
ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն		
1. ներկայացնելու խոսքի ընդհանուր հատկանիշները, դրսերման ձևերը, սահմանելու և ձիշտ կիրառելու լեզվական և հնչյունական-արտասանական, ուղղախոսական նորմերը,		
2. ձևավորելու բանավոր խոսքի և գրավոր խոսքի բարձր մակարդակ՝ ձիշտ և տեղին կիրառելով լեզվական տարրեր իրողությունները (բառապաշտի շերտեր, ձևահմաստային խմբեր, դարձվածքներ և այլն),		
3. սահմանելու, բացատրելու գրական, լեզվական, ոճական նորմաները, որոնք կիրառելի են ժամանակակից հայերենում:		
բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ		
1. կառուցելու հարուստ բառապաշտով, շարահյուսորեն ձշգրիտ կապակցված գրավոր և բանավոր խոսք:		
2. գործառելու գրագրության ձևերը, ուղղախոսության և արտասանվածքի նորմերը բանավոր խոսքում:		
գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ		
1. պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը,		
2. աշխատելու թիմում:		
10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջարյունքները.		
Գ3.Բանավոր և գրավոր հաղորդակցվելու մասնագիտական և ոչ մասնագիտական հանրության հետ,		
Գ6.Աշխատելու խմբում /թիմում/, գործնականում տեղին և արդյունավետ կիրառելու գիտելիքները, ձևակերպելու խնդիրներ և լուծելու:		
11.Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.		
<ul style="list-style-type: none">քննարկում /բանավեճհամագործակցային աշխատանքմտագրողվերլուծական մեթոդխոսքային կամ բանավոր մեթոդգրավոր մեթոդբացատրական մեթոդ:		
12.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.		
Թեմա 1. Խոսքի մշակույթ առարկան, նպատակը և խնդիրները: Խոսքի դրսերման ձևերը: Լեզվական նորմ:		
Թեմա 2. Հնչյունական /արտասանական/ մակարդակ: Գրագրության ձևեր: Թեմա 3. Բառային մակարդակ:		
Թեմա 4. Քերականական մակարդակ: Ձևարանություն: Թեմա 5. Շարահյուսություն:		
13.Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.		
Սուուգարքն անցկացվում է բանավոր հարցման ձևով՝ անցած նյութի հիման վրա:		
14.Հիմնական գրականության ցանկ		
1. Ավետիսյան Յու., Հայոց լեզու և խոսքի մշակույթ, Գիրք Ա, Եր., 2014:		
2. Հայոց լեզու և խոսքի մշակույթ (Հեղինակային խումբ), Գիրք Բ, Եր., 2015:		
3. Ասատրյան Մ., Ժամանակակից հայոց լեզու/Զնարանություն/, Եր., 2002:		
4. Բաղիկյան Խ., Դարձվածային ոճաբանություն, Եր., 2003:		

5. Եզելյան Լ., Հայոց լեզվի ոճարանություն, Եր., 2003:
6. Մարգարյան Ա., Ժամանակակից հայոց լեզու /Բառազիտություն/, Եր., 1997:
7. Մարության Ա., Հայոց լեզվի ոճարանություն, Եր., 2003:
8. Մկրտչյան Ռ., Ժամանակակից հայերենի ձևաբանական ոճագիտություն, Եր., 1992:
9. Պապոյան Ա., Բաղիկյան Խ., Ժամանակակից հայոց լեզվի շարադրություն, Եր., 2003:
10. Պողոսյան Դ., Խոսքի մշակույթի և ոճագիտության հիմունքներ, Ա, Բ, Եր., 1990, 1991:
11. Սուրիայան Ա., Ժամանակակից հայոց լեզու /Հնչյունաբանություն, բառազիտություն/ Եր., 1982:

1.0302/B07	2.Հայոց լեզու և խոսքի մշակույթ -2	3.2 ECTS կրետիտ
4.2.5 ժամ/շաբ.	5.0/10/0	
6.2-րդ կիսամյակ	7.Ստուգարք	
8.Դասընթացի նպատակն է հարստացնել ու զարգացնել լեզվի կիրառական և հաղորդակցական հնավորությունները խոսքի պատկերավորման-արտահայտչական միջոցների յուրացմամբ, գործառական բոլոր ոճերի առանձնահատկությունների իմացությամբ ու անսխալ, գրագետ գործառմամբ, ձևակորել կարողություններ՝ գեղարվեստական խոսքի հնչյունական, բառային ու քերականական առանձնահատկությունները ինքնուրույն մեկնաբանելու և արժնորելու համար, ծանոթացնել հրապարակային խոսքի ընդհանուր կառուցվածքները և հիմնական հատկանիշներին և կիրառելի դարձնել ուսումնական գործընթացներում:		
Դասընթացի խնդիրներն են.		
• բացահայտել արտահայտչական և պատկերավորման միջոցների դերը խոսքում, խոսքի գործառական տարրերակների համակարգը /գիտական, պաշտոնական, խոսակցական/, գեղարվեստական և հրապարակային խոսքի խնդիրները, կառուցվածքը, լեզվական առանձնահատկությունները:		
9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կինք՝		
ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն		
1. Ներկայացնելու խոսքի արժանիքները,		
2. կիրառելու արտահայտչական և պատկերավորման միջոցները:		
բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ		
1. լուսաբանելու գործառական ոճերի դասակարգման հիմունքները և ոճերի առանձնահատկությունները:		
գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ		
1. կառուցելու պատկերավոր և գրագետ խոսքարվեստ, վերացնելու խոսքային անձշտությունները, կունենա խոսքային բարձր էթիկետ:		
10.Դասընթացը ձևական ծրագրի հետևյալ վերջարյունքները.		
Գ3. բանավոր և գրավոր հաղորդակցվելու մասնագիտական հանրության հետ,		
Գ4. պատրաստելու գեկուցումներ, ներկայացնելու հետազոտությունների արդյունքները, վարելու գիտական բանավեճեր,		
Գ5. գնահատելու ազգային և համամարդկային արժեքները և նպաստելու դրանց տարածմանը:		
11. Վիրավում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.		
• քննարկում /բանավեճ		
• համագործակցային աշխատանք		
• մտագրոհ		
• վերլուծական մեթոդ		
• խոսքային կամ բանավոր մեթոդ		
• գրավոր մեթոդ		
• բացատրական մեթոդ:		
12. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.		
Թեմա 1. Խոսքի արժանիքները: Թեմա 2. Խոսքի պատկերավորման-արտահայտչական միջոցներ: Թեմա 3. Խոսքի գործառական տարրերակներ /գիտական, պաշտոնական, խոսակցական/: Թեմա 4. Գեղարվեստական ոճ: Հրապարակային խոսք:		
13. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.		
Ստուգարքն անցկացվում է բանավոր հարցման ձևով՝ անցած նյութի հիման վրա:		
14. Հիմնական գրականության ցանկ.		
1. Ավետիսյան Յու., Հայոց լեզու և խոսքի մշակույթ, Գիրք Ա, Եր., 2014:		
2. Հայոց լեզու և խոսքի մշակույթ (Հեղինակային խումբ), Գիրք Բ, Եր., 2015:		
3. Ասատրյան Ա.Ե. , Ժամանակակից հայոց լեզու/Զնարանություն/, Եր., 2002:		
4. Բաղիկյան Խ., Դարձվածային ոճարանություն, Եր., 2003:		
5. Եզելյան Լ., Հայոց լեզվի ոճարանություն, Եր., 2003:		
6. Մարգարյան Ա., Ժամանակակից հայոց լեզու /Բառազիտություն/, Եր., 1997:		
7. Մարության Ա., Հայոց լեզվի ոճարանություն, Եր., 2003:		

8. Մկրտչյան Ռ., Ժամանակակից հայերենի ձևաբանական ոճագիտություն, Եր., 1992:
 9. Պապոյան Ա., Բաղիկյան Խ., Ժամանակակից հայոց լեզվի շարահյուսություն, Եր., 2003:
 10. Պողոսյան Դ., Խոսքի մշակույթի և ոճագիտության հիմունքներ, Ա, Բ, Եր., 1990, 1991:
 11. Սուրիասյան Ա., Ժամանակակից հայոց լեզու /Հնչյունաբանություն, բառագիտություն/, Եր., 1982:

1.0304/B 02	2.Հայոց պատմության հիմնահարցեր-1	3.2 ECTS կրեդիտ
4.2.5 ժամ/շաբ.	5.10/0/0	
6.1-ին կիսամյակ	7. Սոուլարք	
8. Դասընթացի նպատակն է ուսումնասիրել հայ ժողովրդի պատմությունը՝ ծագումից մինչև 17-րդ դարն ընկած ժամանակահատվածը։ Այդ նպատակով նախ տրվում է նախագիտելիք Հայկական լեռնաշխարհի պատմական աշխարհագրության, համապատասխան ժամանակաշրջանների պատմության սկզբնաղբյուրների վերաբերյալ, որից հետո ներկայացվում է պատմությունը՝ գիտական բարձր մակարդակով։ Դասընթացում ոչ միայն ներկայացվում են փաստերն ու իրադարձությունները, այլև տրվում է դրանց վերլուծությունը, ինչն անհրաժեշտ է պատմությունից դասեր քաղելու և այն հանուն ՀՀ քաղաքական լավագույն ապագայի կերտման նպատակով։ Առանձին թեմաներով ուսումնասիրվում են հայ հոգևոր և նյութական մշակույթը, Հայաստանի պետական կառավարման համակարգերը, տնտեսությունը, որոնք ևս ունեն թե՝ ճանաչողական, թե՝ կիրառական նշանակություն։		
Դասընթացի խնդիրներն են.		
<ul style="list-style-type: none"> Ճանաչողական հատակ պատկերացում հայոց հին և միջնադարյան, պետականությունների առանձնահատկությունների, զարգացման ընթացքի և փուլերի մասին։ Ճանաչողական պատմական փաստերը համադրելու, երևույթները համակողմանի գնահատելու կորողություն, ապահովել գիտելիքներ և հիմք հետագա դասընթացների հետ տրամաբանական կամ պատճառահետևանքային կապ ապահովելու համար։ 		
9. Դասընթացի ավարտին ուսանողին ունակ կիրարկություն՝		
ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն		
1. Վերարտադրելու հայոց պատմության համապատասխան ժամանակաշրջանների պատմությանը վերաբերող հիմնական փաստական նյութը,		
2. Նկարագրելու հայոց պատմության համապատասխան ժամանակաշրջանների գլխավոր իրադարձությունները,		
3. Ներկայացնելու համապատասխան ժամանակաշրջան նում ստեղծված հոգևոր և նյութական մշակույթի արժեքները, լրսաբանել Հայաստանի պետական կառավարման համակարգերը, տնտեսության, ուսումնական և այլ բնագավառներ ու նվաճումները։		
բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ		
1. բացահայտելու պատմական տվյալ ժամանակահատվածի իրադարձությունների պատճառահետևանքային կապերը,		
2. արժետրելու պատմական տվյալ ժամանակահատվածի կարևոր իրադարձությունները՝ համաշխարհային պատմության համատեքստում,		
3. արժետրելու ինչպես նախարիստունեական, այնպես էլ քրիստոնեական դարաշրջաններում ստեղծված մեր մշակութային արժեքներ։		
գ. քննիչանորական/փոխանցելի կարողություններ (Եթե այդպիսի կան)		
1. տարբերակելու և գնահատել մեր պատմության բնորոշ առանձնահատկությունները, ինչը ևս հնարավորություն կտա քաղաքական կողմնորոշում ունենալու ներկայում և ապագայում։		
2. բանավիճելու։		
10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.		
Գ5. գնահատելու ազգային և համամարդկային արժեքները և նպաստելու դրանց տարածմանը,		
Գ6. աշխատելու խմբում /թիմում/, գործնականում տեղին և արդյունավետ կիրառելու գիտելիքները, ձևակերպելու խնդիրներ և լուծելու։		
11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.		
<ul style="list-style-type: none"> դասախոսություն, սեմինար, ոեֆերատ, անհատական և խմբային առաջադրանքներ։ 		
12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.		
Ստուգաքննություն նախապես տրված հարցաշարի շրջականում /բանավոր հարցում/։		
13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.		
Թեմա 1. Հայաստանը հնագույն շրջանում: Թեմա 2. Հայաստանի հին շրջանի պատմությունը. Վանի թագավորությունը /Ք.ա. 9-6-րդ դր/։ Երվանդունիների թագավորությունը: Թեմա 3. Մեծ Հայքի թագավորության վերելքը Արտաշեսյան շրջանում: Թեմա 4. Արշակունիների թագավորությունը: Թեմա 5.		

Հայաստանը վաղ միջնադարում: **Թեմա 6.** Հայաստանը զարգացած միջնադարում: **Թեմա 7.** Հայաստանը ուշ միջնադարում:

14.Հիմնական գրականության ցանկ

1. Հայոց պատմություն, (Հր. Սիմոնյանի խմբագրությամբ), Եր., 2012:
2. Հայ ժողովրդի պատմություն, (Ստ. Մելիք-Բախչյանի խմբագրությամբ), Եր., 1975:
3. Հայոց պատմություն հիմնահարցեր, (Հր. Սիմոնյանի խմբագրությամբ), Եր., 2000:
4. Հայոց պատմություն, (Պողոսյան Ա., Ասրյան Ա.), Եր., 2009:

1.0304/B08	2.Հայոց պատմության հիմնահարցեր-2	3.2 ECTS կրեմիտ
4.2.5 ժամ/շաբ.	5.10/0/0	
6.2-րդ կիսամյակ	7.Ստուգարք	

8.Դասընթացի նպատակն է ուսումնասիրել հայ ժողովրդի պատմությունը՝ 17-րդ դարից մինչև մեր օրերը ընկած ժամանակահատվածը: Այդ նպատակով նախ տրվում է նախագիտելիք համապատասխան ժամանակաշրջանների պատմության սկզբնաղբյուրների վերաբերյալ, որից հետո ներկայացվում է պատմությունը՝ գիտության ամենավերջին ձեռքբերումների մակարդակով: Դասընթացում ոչ միայն ներկայացվում են փաստերն ու իրադարձությունները, այլև տրվում է դրանց վերլուծությունը, ինչն անհրաժեշտ է պատմությունից դասեր քաղելու և այն հանուն մեր ապագայի կառուցման գործածելու նպատակով: Առանձին թեմաներով ուսումնասիրվում են հայ հոգևոր և նյութական մշակույթը, Հայաստանի պետական կառավարման համակարգերը, տնտեսությունը, որոնք ևս ունեն թե՛ ճանաչողական, թե՛ կիրառական նշանակություն: Հայոց պատմությունը դիտարկվում է համաշխարհային պատմության համատեքստում:

Դասընթացի խնդիրներն են.

- Ճեղավորել հստակ պատկերացում հայոց նոր և նորագույն պատմության առանձնահատկությունների, զարգացման ընթացքի և փուլերի մասին,
- Ճեղավորել պատմական փաստերը համադրելու, երևոյթները համակողմանի գնահատելու կարողություն,
- ապահովել գիտելիքներ և հիմք հետազա դասընթացների ուսումնասիրման, քննարկման և ներկայացման համար:

9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝

ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն

1. Վերարտադրելու հայոց պատմության համապատասխան ժամանակաշրջանների պատմությանը վերաբերող հիմնական փաստական նյութը,
2. Նկարագրելու հայոց պատմության համապատասխան ժամանակաշրջանների գլխավոր իրադարձությունները:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

1. բացահայտելու պատմական տվյալ ժամանակահատվածի իրադարձությունների պատճառահետևանքային կապերը:
2. արժետելու պատմական տվյալ ժամանակահատվածի կարևոր իրադարձությունները՝ համաշխարհային պատմության համատեքստում:

գ. բնդիանական/փոխանցելի կարողություններ

1. տարբերակելու և գնահատելու հայոց պատմության որոշակի օրինաչափությունները, ինչը ևս հնարավորություն կտա ապագայում ճիշտ կողմնորոշվելու:

10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

Գ2.որոշակի փաստարկների հիմնավորման և եզրահանգումների նպատակով տարբերակելու, վերլուծելու և մեկնաբանելու տարրեր աղբյուրներից հայթայշված տեղեկատվությունը,

Գ5.գնահատելու ազգային և համամարդկային արժեքները և նպաստելու դրանց տարածմանը,

Գ6.աշխատելու խմբում /թիմում/, գործնականում տեղին և արդյունավետ կիրառելու գիտելիքները, ձևակերպելու խնդիրներ և լուծելու:

11.Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

- դասախոսություն,
- սեմինար,
- ռեֆերատ,
- անհատական և խմբային առաջադրանքներ:

12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Ստուգարքը անցկացվում է բանավոր, նախապես տրված հարցաշարի շրջականում:

13.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Թեմա 1. Հայ ազատագրական շարժումները 16-18-րդ դարերում: **Թեմա 2.** Ուսուաստանի ներթափականցումը Անդրկովկաս 19-րդ դարի սկզբին: **Թեմա 3.** Հայկական հարցի միջազգայնացումը: **Թեմա 4.** Ազատագրական

խմբակների, կազմակերպությունների ու քաղաքական-ազգային կուսակցությունների ձևավորումը: **Թեմա 5.** Ազգային-ազատազրական գինված պայքարի փուլը: **Թեմա 6.** Իրավիճակը Հայաստանը 20-րդ դարի սկզբին: Արևմտահայության Մեծ Եղեռնը և ինքնապաշտպանական մարտերը: **Թեմա 7.** Հայաստանը 1917թ. ուստական հեղափոխությունների շրջանում: **Թեմա 8.** Հայաստանի Հանրապետությունը 1918-1920թթ.: **Թեմա 9.** Խորհրդային Հայաստանը 1920-1991թթ.: **Թեմա 10.** Հայաստանի Երրորդ Հանրապետությունը: **Թեմա 11.** Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետությունը:

14.Հիմնական գրականության ցանկ

- Հայոց պատմություն, (Հր. Սիմոնյանի խմբագրությամբ), Եր., 2012:
- Հայ ժողովրդի պատմություն, (Ստ. Մելիք-Բախչյանի խմբագրությամբ), Եր., 1975:
- Հայոց պատմություն. հիմնահարցեր, (Հր. Սիմոնյանի խմբագրությամբ), Եր., 2000:
- Հայոց պատմություն, (Պողոսյան Ս., Ասրյան Ա.), Եր., 2009:

1.0105/B04	2.Էկոլոգիայի և բնապահպանության հիմունքներ	3.2 ECTS կրեդիտ
4.2.5 ժամ/շաբ.	5.10 /0/0	
6.1-ին կիսամյակ	7.Ստուգարք	

8.Դասընթացի նպատակն է ուսումնասիրել կենսուրատի կառուցվածքի տեսական հիմնահարցերը և «մարդկանսուրատ» համակարգում նրանց փոխազդեցությունը, ինչպես նաև պատրաստել որակյալ մասնագետներ, որոնք կարող են գնահատել շրջակա միջավայրի աղտոտման աստիճանը, որպես հասարակության գործունեության արդյունք և նախազգուշացնել լու կամ կանխարգելելու անթրոպոգեն գործունեության ոչ ցանկալի հետևանքները: Նպաստել հասկանալու էկոլոգիական հիմնախնդիրների էռությունը և զարգացնել այդ խնդիրները լուծելու ունակությունը: Սովորողներին նախապատրաստել աշխարահայացքի ինքնուրույն ընտրության:

Դասընթացի խնդիրներն են.

- ուսանողներին տալ հիմնարար գիտելիքներ՝ էկոլոգիայի հիմնական հասկացությունների և օրենքների, էկոլոգիական համակարգերի և գործնականությունների, շրջակա միջավայրի էկոլոգիական հնարավորությունների, բնական և տեխնոգեն միջավայրերի, ժամանակակից զարգացման տեսնենցների, էկոլոգիական մշակույթի, որպես գործոնի ձևավորման, էկոլոգիական ճգնաժամերի, էկոլոգիայի բնագավառում միջազգային իրավական նորմերի, Հայաստանի Հանրապետությունում գործող էկոլոգիական օրենսդրության մասին,
- ուսանողների մոտ զարգացնել հմտություններ բնագիտությունից, էկոլոգիայից, բնապահպանությունից՝ ձևավորելով դիտարկելու, ստեղծագործելու, հետազոտելու ունակությունները, տրամաբանական և գիտական լեզվամտածողությունները, եզրակացություն անելու կարողությունները,
- դաստիարակել քաղաքացիական դիրքորոշում և պատասխանատվություն՝ մարդկության և բնական միջավայրի նկատմամբ:

9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կիրակ՝

ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն

- սահմանելու էկոլոգիայի հիմնական հասկացությունները, էկոլոգիական հիմնական և կարևոր օրենքները, սկզբունքները, օրինաչափությունները և կանոնները,
- նշելու շրջակա միջավայրի զարգացման կոնցեպցիաները և թվարկելու մթնոլորտի, ջրոլորտի և հողոլորտի վրա հիմնական անթրոպոգեն ազդեցություն ունեցող աղտոտող նյութերը և ներկայացնելու նրանց վերլուծության մեթոդները,
- բացատրելու, թե ի՞նչ ազդեցություն կարող է ունենալ բնակչության վրա շրջակա միջավայրի աղտոտման հետևանքները:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

- էկոլոգիական գնահատական տալու շրջակա միջավայրի հիմնական գործոններին,
- նախազգուշական միջոցառումներ ներկայացնելու գերծ պահելու շրջակա միջավայրը էկոլոգիական աղետներից,
- անցկացնելու մնիթորինգ և գնահատելու տարածաշրջանի էկոլոգիական իրավիճակը, համապատասխան եզրակացություն տալ այն նպաստող գործոնների մասին, որոնք կբարելավեն տարածաշրջանի էկոլոգիան:

գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ

- ցուցաբերելու խնդնուրույն ուսումնասիրելու ունակություն:
- հետազոտություններ անելու, ստացած տեղեկությունը արհեստավարժ օգտագործելու խնդիրների լուծման նպատակով:
- տվյալ էկոհամակարգի վրա կիրառելու կանխատեսման մեթոդը՝ որոշելու նրա վրա այս կամ այն գործոնի ազդեցությունը:

10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

Գ2.որոշակի փաստարկների հիմնավորման և եզրահանգումների նպատակով տարբերակելու, վերլուծելու և

մեկնաբանելու տարրեր աղբյուրներից հայթայթված տեղեկատվությունը,

45.զնահատելու ազգային և համամարդկային արժեքները և նպաստելու դրանց տարածմանը,

ԳԵ.աշխատելու խմբում /թիմում/, գործնականում տեղին և արդյունավետ կիրառելու գիտելիքները, ձևակերպելու խնդիրներ և լուծելու:

11.Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

- պասիվ դասախոսություն,
 - ակտիվ դասախոսություն, հարց ու պատասխան, զրույց,
 - ինտերակտիվ դասախոսություն՝ «Power Point» համակարգչային ծրագրով դրվագների ցուցադրում,
 - հարց ու պատասխան,
 - բանավեճ,
 - զրույց:

12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Բանավոր քննում ըստ նախապես ներկայացված հարցաշարի կամ դասախոսի կողմից առաջադրված թեմալով ռեֆերատի:

13. Դասընթացը բարկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Թեմա 1. Էկոլոգիայի համառոտ պատմությունը: Էկոլոգիայի կառուցվածքը, առարկան և օբյեկտը: Լիբիլիփ, մինիմումի, Վիյամի գործոնների անկախության և Շելֆորդի տոլերանտության օրենքները: **Թեմա 2.** Էկոհամակարգի գործունեության սկզբունքները: Էկոհամակարգի կառուցվածքը: Դրողուցենտրներ, կոնսումենտներ, ռեդուցենտներ /ավտոտրոֆներ, հետերոտրոֆներ/: **Թեմա 3.** Օրգանիզմների գոյության միջավայրը և պայմանները: Կենակական, ոչ կենասական, մարդածին, սահմանափակող գործոններ: Օրգանիզմների հարմարվելը միջավայրի պայմաններին: **Թեմա 4.** Էներգիայի և նյութերի հոսքը էկոհամակարգում: Էկոհամակորգերի էներգետիկական դասակարգումը: Էներգիայի և նյութերի փոխանցումը էկոհամակարգերում, էներգիայի կորուստները սննդային շղթաներում: Ազոտի, ֆոսֆորի, ծծմբի, ածխածնի շրջանառությունը: **Թեմա 5.** Մարդու առողջության էկոլոգիական ասպեկտները: Միջավայրի քիմիական, կենսաբանական աղտոտումը, միջավայրի աղտոտումը աղմուկով, սննդամթերքների աղտոտումը: Գյուղատնտեսական և ուրբանիստական համակարգերը: **Թեմա 6.** Անսպառ և սպառվող պաշարները: Մարդու ազդեցությունը կենսոլորտի վրա: Արդյունաբերության առաջնաբացը և բնապահպանության հիմնախնդիրները: Արդյունաբերության էկոլոգիացման սկզբունքները: **Թեմա 7.** Քարոլորտի կառուցվածքը: Մթնոլորտի կառուցվածքը, նշանակությունը: Զուրը երկրի վրա և նրա հատկությունները; Կենսոլորտի կառուցվածքը: Հողը, նրա կառուցվածքը և նշանակությունը բնության մեջ: **Թեմա 8.** Պոպուլյացիայի բնութագիրը; Ծնելիություն և մահացություն, պոպուլյացիայի սեռային կազմը; պոպուլյացիաների միջև գոյություն ունեցող փոխազդեցության ձևերը, գիշատիչ-զոհ փոխհարաբերությունը: **Թեմա 9.** Մթնոլորտային օդի աղտոտման հիմնական աղբյուրները և դրա էկոլոգիական հետևանքները: Ջրոլորտի վրա մարդածին բացասական ազդեցությունները: Քարոլորտի և բնահողի վրա մարդածին բացասական ազդեցությունները: Եղիկի կամացի փոփոխության և անապատազման հիմնախնդիրները:

14.Հիմնական գրականության ցանկ

- Գրիգորյան Կ., Եսայան Ա., Ժամհարյան Հ., Խոյեցյան Ա., Մովսեսյան Հ., Փիրումյան Գ., Էկոլոգիայի և բնության պահպանության հիմունքներ, Եր., 2010:
 - Գրիգորյան Ա., Աղասյան Ա., ՀՀ բնության հատուկ պահպանվող տարածքների համակարգի ներկա վիճակը, Եր., 2008
 - Մելքոնյան Լ., Գալստյան Մ., Բնապահպանույան հիմունքներ, Եր., 2010:
 - Շահինյան Ա., Թամրազյան Ն., Էկոլոգիա, Եր., 2002:
 - Валова В., Основы экологии: Учебное пособие.-5-е изд.. Москва, «Дашков и К» 2005..

1.0305/B05	2.Ուսւերեն -1	3.4 ECTS կրեդիտ
4.4.5 ժամ/շաբ.	5.0/18/0	
6.1-ին կիսամյակ	7.Սոսուզարք	
8.Դասընթացի նպատակն է ուսանողի մոտ ձևավորել բանավոր և գրավոր խոսքի և երկխոսության կառուցման ունակություններ, ենելով հաղորդակցման հիմնական պահանջմունքներից:		
Դասընթացի խնդիրներն են.		
<ul style="list-style-type: none"> սովորեցնել ոռուսաց գրական լեզվի նորմերը, ձևավորել մասնագիտական բառապաշար: 		
9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝		
ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն		
<ol style="list-style-type: none"> ներկայացնելու ծրագրով նախատեսված քերականական նյութը, ներկայացնելու ծրագրով նախատեսված անհրաժեշտ բառապաշար, կիրառելու ուղղագրության հիմնական սկզբունքները և կանոնները: 		
բ. առնձնական մասնագիտական կարողություններ		

1. կարդալու, պատմելու, մեկնաբանելու և վերարտադրելու գեղարվեստական և ձանաչողական բնույթի տեքստեր գրքերից, թերթերից, ամսագրերից:

գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ

- շարադրելու տեքստ (20 նախադասություն) առաջարկված որևէ թեմայով (իր, ընտանիքի, ուսման, ազատ ժամանակի, հայրենիքի, հայրենի քաղաքի, եղանակի, հետաքրքրությունների և այլնի մասին):
- հասկանալու և կարողանալ սկսելու, շարունակելու և ավարտելու երկխոսությունները:

10. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

- քննարկում /բանավեճ,
- համագործակցային աշխատանք,
- էվրիստիկական մեթոդ,
- մուագրոհ,
- ինդուկտիվ մեթոդ
- դեմուկտիվ մեթոդ,
- վերլուծական մեթոդ,
- խոսքային կամ բանավոր մեթոդ,
- գրավոր մեթոդ,
- բացատրական մեթոդ:

11. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջարդյունքները.

Գ3. բանավոր և գրավոր հաղորդակցվելու մասնագիտական և ոչ մասնագիտական հանրության հետ,

Գ6. աշխատելու խմբում /թիմում/, գործնականում տեղին և արդյունավետ կիրառելու գիտելիքները, ձևակերպելու խնդիրներ և լուծելու:

12. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Թեմա 1. Հնչյունաբանություն: Զայնավորների և բաղադայնների դասակարգումը: Արտասանության և հնչերանգային հիմնական նորմերը: **Թեմա 2.** Բառագիտություն. բառիմաստ, մենիմաստ և բազմիմաստ բառեր: Բառի ուղիղ և փոխարերական իմաստները: Հոմանիշներ, հականիշներ, համանուններ, հարանուններ: Դարձվածքներ: **Թեմա 3.** Բառակազմություն, բառի ձևաբանական կազմը /արմատներ, ածանցներ, վերջավորություններ, նրանց ուղղագրություն/: **Թեմա 4.** Զեսաբանություն. ձևաբանության հիմնական միավորները /բառ, ձևով/: Խոսքի մասերի դասակարգումը և նրանց քերականական կարգերը: Գոյական անուն, քերականական կարգերը, գոյականի ուղղագրությունը: Ածական անուն, քերականական կարգերը, ուղղագրությունը: Թվական անուն, քերականական կարգերը, ուղղագրությունը: Դերանուն, քերականական կարգերը, ուղղագրությունը: Բայ, քերականական կարգերը, ուղղագրությունը:

13. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Սոսունակը անցկացվում է բանավոր և հիմնված է կիսամյակի ընթացքում տրված ստուգողական աշխատանքների արդյունքների վրա:

14. Հիմնական գրականության ցանկ

- Русский язык. Под общ. ред. Л.М.Мкртчяна. Еր., 2004.
- Учебник по русскому языку. Грамматика. Коммуникация. Речь., П. Б. Балаян, Л. А. Тер-Саркисян, Б. С. Ходжумян, Ер., 2015.
- Учебные пособия по специальности.

1.0305/B10	2. Ռուսերեն -2	3.4 ECTS կրեդիտ
------------	----------------	-----------------

4.4.5 Ժամ/շաբ.

5.0/18/0

6.2-րդ կիսամյակ

7. Սոսունակը

8. Դասընթացի նպատակն է ապահովել և կատարելագործել ուսանողի բանավոր և գրավոր խոսքի կառուցման ունակությունները և մասնագիտական լեզվի տիրապետումը:

Դասընթացի խնդիրներն են.

- ուսերեն լեզվով մասնագիտական ոլորտներում հաղորդակցվելու հմտությունների ձևավորում,
- մասնագիտական բառապաշտիքի զարգացում,
- մասնագիտական գրականության և տարրեր նյութերի հետ աշխատելու հմտությունների զարգացում:

9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինիք՝

ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն

- գործածելու տվյալ մասնագիտության տերմինային համակարգը,
- կառուցելու տրամաբանորեն ձիշտ, փաստարկված, հստակ բանավոր և գրավոր խոսք՝ վերլուծությունների, հաշվետվությունների, հետազոտությունների տեսքով,
- գործածելու մասնագիտական տեքստին հատուկ շարահյուսական կառուցվածքները:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

- ընտրելու, վերլուծելու և աղապատացնելու տնտեսագիտության, բնագիտության և հումանիտար ոլորտներից ձեռք բերած հիմնարար միջզիտակարգային գիտելիքները անկանխատեսելի

1.0001/B06	2. Քաղաքացիական պաշտպանություն և արտակարգ իրավիճակներում բնակչության առաջին բուժօգնություն	3. 4 ECTS կրելիտ
4.4.5 Ժամ/շար.	5.9/9.0	
6.1-ին կիսամյակ	7. Ստուգարք	
8. Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ծանոթացնել արտակարգ իրավիճակներում (երկրաշարժ, ջրհեղեղ, հրդեհներ, արտադրական և տրանսպորտային վթարներ, թունավոր նյութեր, ձառագայթային ախտահանում և այլն) և պատերազմական պայմաններում պաշտպանվելու ձևերին և մեթոդներին, նաև փրկարարական աշխատանքների ծավալներին, բովանդակությանը և կատարմանը, ինչպես նաև զարգացնելէրսամալ պայմաններում միջնաժամկետական օգնության ցուցաբերման հմտությունները:		
9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինիկ	ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն	
1. ներկայացնելու տարաբնույթ ԱԻ-ների հետևանքով ստեղծված իրավիճակները և դրան դիմակայելու		

- ուղիները,
- Ներկայացնելու տեղեկատվություն ԱԻ-ում և պատերազմի ժամանակ պետության կողմից բնակչության պաշտպանությանն ուղղված միջոցառումների մասին,
 - Մեկնաբանելու ՀՀ-ում հավանական ԱԻ-ներից բխող ռիսկերի գնահատման մեթոդները,
 - Ներկայացնելու համաձարակային իրավիճակներում վարակի տարածման հնարավոր ուղիներն ու բացատրելու դրանցից պաշտպանության ձևերը,
 - Ներկայացնելու առաջին բուժօգնություն ցուցաբերելու հիմնահարցերը:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

- գնահատելու տուժածի վիճակը (առաջնային և երկրորդային զնում), վնասվածքի տեսակն ու ծանրությունը և ցույց տալ առաջին բուժօգնություն,
- դրսուրելու նախընտրելի վարքագիծ տարաբնույթ արտակարգ իրավիճակներում,
- ցուցաբերելու առաջին բուժօգնություն տարաբնույթ վնասվածքների և ախտահարուսների դեպքերում,
- օգտագործելու ձեռք բերված կարողությունները ԱԻ և պատերազմի ժամանակ պետության կողմից իրականացվող միջոցառումների ընթացքում:

գ. ընթանրական/փոխանցելի կարողություններ

- կիրառելու ձեռք բերված տեսական գիտելիքները գործնականում,
- աշխատելու թիմում և լուծելու բարդ խնդիրներ,
- վերլուծելու իրավիճակը և կատարելու անհրաժեշտ գործողություններ իր և շրջապատի համար:

10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

Գ2.որոշակի փաստարկների հիմնավորման և եզրահանգումների նպատակով տարբերակելու, վերլուծելու և մեկնաբանելու տարբեր աղյուրներից հայթաթված տեղեկատվությունը,

Գ5.գնահատելու ազգային և համամարդկային արժեքները և նպաստելու դրանց տարածմանը,

Գ6.աշխատելու խմբում /թիմում/, գործնականում տեղին և արդյունավետ կիրառելու գիտելիքները, ձևակերպելու խնդիրներ և լուծելու:

11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

- հարցադրումներ և քննարկումներ,
- գործնական աշխատանքներ,
- տնային, խնդրույն, ստուգողական աշխատանքներ և խմբային նախագծեր:

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Դասընթացն ավարտվում է ստուգաքրով, ընթանում է բանավոր՝ հարցատոմսերով: Հարցատոմսը ներառում է երեք հարց՝ երկուսը տեսական, մեկը գործնական:

13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Թեմա 1. Արտակարգ իրավիճակների նախարարության կառուցվածքն ու խնդիրները: **Թեմա 2.** Արտակարգ իրավիճակները, նրանց բնութագրերն ու կանխարգելման միջոցառումները: **Թեմա 3.** Բնակչության գործողությունները ահաբեկությունների և նրանց սպառնալիքի ժամանակ: **Թեմա 4.** Հակառակորդի հարձակման ժամանակակից միջոցների բնութագրերը, նրանց վարակման օջախները և գնահատման մեթոդները:

Թեմա 5. Բնակչության պաշտպանության կազմակերպումը արտակարգ իրավիճակների և պատերազմի ժամանակ: **Թեմա 6.** Արտակարգ իրավիճակների և պատերազմի ժամանակ բնակչության բարոյահոգեբանական պատրաստվածության հիմնական ուղղությունները: **Թեմա 7.** Փրկարարական աշխատանքների կազմակերպումն արտակարգ իրավիճակների և պատերազմի ժամանակ, տեղեկատվության կազմակերպումը: **Թեմա 8.** Առաջին բուժօգնությունն ու մինչքիչկական օգնությունն արտակարգ իրավիճակներում:

Թեմա 9. Ախտահարվածների ու հիվանդների բժշկական տեսակավորումը արտակարգ իրավիճակների պայմաններում: **Թեմա 10.** Սուր հիվանդություններ և թունավորումներ: **Թեմա 11.** Հակառակմածարակային միջոցառումներն արտակարգ իրավիճակներում: **Թեմա 12.** Վնասվածքներ և սուր վիրաբուժական հիվանդություններ:

14. Հիմնական գրականության ցանկը.

- Եգորով Պ., Շյախտվ Ի., Մորդվինով Դ., Սիմոնենկո Ի., Սիպայլո Յու., Քաղաքացիական պաշտպանություն, Եր., 1968:
- Զայցլ Ս., Կորժավին Ս., Կոնյև Ա., Քաղաքացիական պաշտպանություն, Եր., 1984:
- Հ.Ա.Գրիգորյան Առաջին բուժօգնություն, Երևան 2013
- Буонов В., «Первич. Медицинская помощь», М., 1980.
- Юенич В., «Первич. помощь при травмах», М., 1984.

1.0304/B12	2.Փիլիստիայության հիմունքներ	3.4 ECTS կրեդիտ
4.4.5 ժամ/շաբ.	5.9/0/9	
6.4-րդ կիսամյակ	7.Ստուգարք	

8. Դասընթացի նպատակն է ներկայացնել փիլիստիայության հիմնական օրենքները, կատեգորիաներն ու սկզբունքները, կեցության և իմացության էությունը, հիմնական ձևերն ու նրանց գարզացման

օրինաչափությունները, որոնք բույլ են տալիս կերտել ազգային նկարագրով և գիտական աշխարհայացքով զինված մարդ, ձեսվորել փիլիսոփայական մտածողության այն մակարդակը, որն անհրաժեշտ է յուրաքանչյուր կրթված և լավ մասնագետի համար:

Դասընթացի խնդիրներն են.

- բացահայտել փիլիսոփայության հիմնական օրենքները, կատեգորիաներն ու սկզբունքները,
- բացատրել կեցության և իմացության էությունը, հիմնական ձևերն ու նրանց գարգացման օրինաչափությունները,
- հիմնարար գիտությունների տվյալների փիլիսոփայական մեկնաբանությունների միջոցով աջակցել ուսանողի համակարգված աշխարհայացքի, քաղաքակրթական զարգացումների, արդի միտումներին և այդ համատեքստում ազգային մրցունակ համակարգի մասին պատկերացումների ձևավորմանը:

9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝

ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն

1. սահմանելու կեցության համընդհանուր օրենքները, կատեգորիաները, հիմնական ձևերն ու առանձնահատկությունները,
2. բացահայտելու ճանաչողության, գիտության էության առանձնահատկությունները,
3. ներկայացնելու աշխարհի և նրանում մարդու տեղի ու դերի փիլիսոփայական հայեցակարգի ընդհանուր և տարբերակից առանձնահատկությունները, ճշմարտության և մոլորության, գիտելիքների և հավատի, ռացիոնալ և իռացիոնալ սահմանազատման փիլիսոփայական մեթոդաբանության դերն ու նշանակությունը:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

1. տարբերելու գիտականը ոչ գիտականից, ճշմարիտը կեղծից, էականը ոչ էականից,
2. վերլուծելու հասարակական կյանքում տեղի ունեցող գործնթացները և դրանց պատճառահետևանքային կապերը,
3. կողմնորոշվելու մարդ-մարդ և մարդ-բնություն փոխհարաբերություններում:

գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ

1. Տեղին և ժամանակին գործածելու փիլիսոփայական մտածողության կոնցեպտուալ ապարատը:

10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը.

Գ2. որոշակի փաստարկների հիմնավորման և եզրահանգումների նպատակով տարբերակելու, վերլուծելու և մեկնաբանելու տարրեր աղբյուրներից հայթայթված տեղեկատվությունը,

Գ5. գնահատելու ազգային և համամարդկային արժեքները և նպաստելու դրանց տարածմանը,

Գ7. ճիշտ գնահատելու սեփական ունակությունները և որոշում կայացնելու հետագա ուսումնառության, աշխատանքի կատարելագործման համար:

11. Վիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

- դասախոսություն,
- սեմինար,
- քննարկում,
- զեկուցում,
- ռեֆերատ:

12. Գնահատման մեթոդները և շափանիշներն են.

Ստուգարքը նախապես տրված հարցաշարի շրջականում անցկացվում է բանավոր:

13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Թեմա 1. Փիլիսոփայության առարկան: Թեմա 2. Կեցություն և մատերիա: Թեմա 3. Դիալեկտիկա: Թեմա 4.

Բնություն: Թեմա 5. Մարդ և պրակտիկա: Թեմա 6. Գիտակցությունն ձանաչողություն: Թեմա 7. Գիտություն:

Թեմա 8. Հասարակություն:

14. Հիմնական գրականության ցանկ.

1. Դավիթ Անհարթ, Երկեր, Եր., 1980:
2. Բրուտյան Գ., Իմաստափառական երկխոսություններ, Հ.1, Եր., 1987:
3. Բրուտյան Գ., Իմաստափառական երկխոսություններ, Հ.2, Եր., 1987:
4. Գարբիելյան Հ., Հայ փիլիսոփայության պատմություն, Եր., 1980:
5. Կյուրեղյան Է., Փիլիսոփայություն, Եր., 2004:
6. Փիլիսոփայության բառարան, Եր., 1975:

1.0305/B15	2. Անգլերեն-1	3 4 ECTS կրեդիտ
4. 4.5 ժամ/շաբ.	5. 0/18/0	
6.1-ին կիսամյակ	7. Սսուլագարք	

8. Դասընթացի նպատակն է ձևավորել ուսանողների լեզվական գիտելիքները անգլերեն լեզվի բոլոր մակարդակներում (կարդալ, գրել, ունկնդրել, խոսել), զարգացնել ուսանողների հաղորդակցական

հմտությունները՝ միջմշակութային հաղորդակցման:

Դասընթացի խնդիրներն են.

- ներկայացնել տվյալ մասնագիտության ոլորտում խիստ գործածական բառապաշար,
- զարգացնել ձեռք բերված գիտելիքները համապատասխան խոսքային իրավիճակներում:

9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝

ա. մասնագիտական գիտելիք և իմաստություն

1. անզիր վերարտադրելու մասնագիտական բառապաշարը,
2. թվարկելու հնչունական և ուղղախոսական կանոնները և բացառությունները,
3. թվարկելու նախադասության տիպերը և դրանց շարադասական հատկանիշները,
4. տարբերելու խոսքի մասերը և դրանց կիրառական առանձնահատկությունները:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

1. կիրառելու մասնագիտական բառապաշարը և քերականական գիտելիքները՝ ձիշտ բանավոր և գրավոր խոսք կառուցելիս,
2. ընկաելու կարդացած և ունկնդրած նյութի հիմնական բովանդակությունը,
3. կատարելու A1 մակարդակի տեքստերի թարգմանություններ անգլերենից հայերեն և հայերենից անգլերեն:

գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ

1. տարանջատելու հիմնական տեղեկատվությունը երկրորդականից,
2. իրականացնելու համատեղ աշխատանք թիմում,
3. կիրառելու տեղեկատվական տեխնոլոգիաներ և ներկայացնելու պրեզենտացիաներ:

10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինի.

Գ3. բանավոր և գրավոր հաղորդակցվելու մասնագիտական և ոչ մասնագիտական հանրության հետ,

Գ6. աշխատելու խմբում /թիմում/, գործնականում տեղին և արդյունավետ կիրառելու գիտելիքները, ձևակերպելու խնդիրներ և լուծելու:

11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

- հաղորդակցական մեթոդ,
- մտագրոհ,
- ուսանողական պորտֆուլիո,
- խմբային աշխատանք,
- գրավոր և բանավոր թարգմանություն,
- աշխատանք տեղեկագրով,
- ռեֆերատ,
- իրնուրույն աշխատանք:

12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Ստուգաքննություն անցկացվում է մոդուլի շրջանակներում ցուցաբերած կամ /և վերջում ներկայացրած աշխատանքների առկայությամբ՝ գրավոր և բանավոր թարգմանություններ, ռեֆերատ, պրեզենտացիա, խմբային աշխատանք, ուսանողական պորտֆուլիո (ընթերցանությունը և լսողական ընկալումը ստուգող, գրավոր շարադրանքի վարժություններ):

13.Դասընթացը բարկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Թեմա1. Հնչունաբանություն և ուղղախոսություն: Հնչունների դասակարգումը և արտասանական հատկանիշները: **Թեմա2. Քերականություն:** Խոսքի մասեր: Շարահյուսություն: **Թեմա 3. Մասնագիտական բառապաշարի և տեքստերի ուսումնասիրություն:** Համաշխարհային տնտեսության հիմնահարցեր: Թարգմանություններ անգլերենից հայերեն:

14.Հիմնական գրականության ցանկ.

1. Mkhitaryan Ye., Basic English for University Students, Yerevan, 2004.
2. Zatikyan, A.T. Economics and Business, Yerevan, 1992.
3. Gevorgyan G., Galstyan A., English Armenian. More Commonly Used Words and Combinations, Yerevan: Areg, 2005.
4. World Book, Encyclopedia, 2002.

1.0305/B16	2.Անգլերեն- 2	3.4 ECTS կրեմիս
4.4.5 Ժամ/շաբ.	5.0/18/0	
6.2-րդ կիսամյակ	7. Սսուլգարք	
8.Դասընթացի նպատակն է հարստացնել մասնագիտական բառապաշարը, խորացնել ուսանողների գիտելիքները և հմտությունները հաղորդակցական բարդ իրավիճակներում,		
Դասընթացի խնդիրներն են.		

- Ներկայացնել պաշտոնական գրագրության ժամանակ անհրաժեշտ սկզբունքները և նմուշների հիման վրա ձևակերպել սեփականը,
- հաղորդել գիտելիքներ մասնագիտական նորարանությունների ոլորտից:

9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինիք՝

ա. մասնագիտական գիտելիք և խմացություն

1. թվարկելու պաշտոնական գրագրության ժամանակ անհրաժեշտ սկզբունքները և ներկայացնելու սեփական օրինակները,
2. կազմելու գրավոր և բանավոր շարադրանք՝ օգտագործել լով A2 մակարդակին համապատասխան բառապաշտը և քերականական կառուցներ:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

1. ընկալելու և վերարտադրելու կարողացած և ունկնդրած A2 մակարդակի տեքստերի և երկխոսությունների հիմնական բովանդակությունը,
2. շարադրելու խոսքային իրավիճակին համապատաս իան գրավոր և բանավոր պատասխան,
3. կատարելու A2 մակարդակի տեքստերի թարգմանություններ անգլերենից հայերեն և հայերենից անգլերեն:

գ. բնդիանարական/փոխանցելի կարողություններ

1. իրականացնելու համատեղ աշխատանք թիմում,
2. կիրառելու տեղեկատվական տեխնոլոգիաներ և ներկայացնելու պրեզենտացիաներ,
3. ներգրավելու ձեռքբերված գիտելիքները և կարողու թյունները միջազգային ասպարեզում՝ անգլերենը օգտագործելով, որպես հետազ մասնագիտական առաջնորդացի միջոց:

10.Դասընթացը ձևակերպում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

Գ3. բանավոր և գրավոր հաղորդակցվելու մասնագիտական և ոչ մասնագիտական հանրության հետ,

Գ4. պատրաստելու զեկուցումներ, ներկայացնելու հետազոտությունների արդյունքները, վարելու գիտական բանավեճեր:

11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

- հաղորդակցական մեթոդ,
- տազրոհ,
- ուսանողական պորտֆոլիո,
- խմբային աշխատանք,
- իրավոր և բանավոր թարգմանություն,
- աշխատանք տեղեկագրով,
- ռեֆերատ,
- ինքնուրույն աշխատանք:

12. Գնահատման մեթոդներ և չափանիշներն են.

Սոուզարքը անցկացվում է մոդուլի շրջանակներում ցուցաբերած կամ/և վերջում ներկայացրած աշխատանքների առկայությամբ՝ գրավոր և բանավոր թարգմանություններ, ռեֆերատ, պրեզենտացիա, խմբային աշխատանք, ուսանողական պորտֆոլիո (ընթերցանությունը և լսողական ընկալումը ստուգող, գրավոր շարադրանքի վարժություններ):

13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Թեմա 1. Պաշտոնական գրագրություն: Ինքնակենսագրություն, մոտիվացիոն նամակ, ոյիմում: **Թեմա 2. Մասնագիտական բառապաշտը և տեքստերի ուսումնասիրություն:** Տնտեսություն և ֆինանսներ: Թարգմանություններ անգլերենից հայերեն, հայերենից անգլերեն:

14. Հիմնական գրականության ցանկ.

1. Mkhitaryan, Ye., Basic English for University Students, Yerevan: YSU Press, 2004.
2. Zatikyan, A.T. Economics and Business, Yerevan, 1992.
3. Gevorgyan, G., Galstyan, A. English Armenian. More Commonly Used Words and Combinations, Yerevan: Areg, 2005.
4. World Book, Encyclopedia, 2002.

ԸՆԴԱՆՈՒՐ ԿԱՌՈՒՑԱՄԱՍ
(ԿԱՍԸՆՏՐԱԿԱՆ ԴԱՍԸՆԹԱՑՄԵՐ)

1.0304/B16	2.Իրավունքի հիմունքներ	3. 2 ECTS կրեդիտ
4.2.5 Ժամ/շաբ.	5.10/0/0	
6.4-րդ կիսամյակ	7.Ստուգարք	
8.Դասընթացի նպատակները		
8.Դասընթացի նպատակները է ուսանողին սովորեցնել հասարակական կյանքի տարրեր ոլորտների օրենսդրական կարգավիրման հիմունքները, ստացած իրավական գիտելիքները գործնականում կիրառելու հմտություններ, ինչպես նաև ձևավորել իրավական աշխարհայացք ու մշակույթ:		
Դասընթացի խնդիրներն են.		
<ul style="list-style-type: none"> • ձևավորել կայուն գիտելիքներ իրավունքի տեսության և իրավունքի առանձին ճյուղերի վերաբերյալ, • ձևավորել մասնագիտական գործունեության մեջ նորմատիվ իրավական ակտերի, իրավաբանական փաստաթղթերի կիրառման կարողություններ ու ունակություններ: 		
9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝		
ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն		
1. սահմանելու իրավագիտության հիմնական հասկացությունները, կատեգորիաները, ինստիտուտները և տերմինները,		
2. ներկայացնելու հայկական իրավունքի և օրենսդրության համակարգի կառուցվածքը, իրավական նորմերի առանձնահատկությունները և նրանց տեսակները, նորմատիվ իրավական ակտերի համակարգը,		
3. մեկնաբանելու իր մասնագիտական ոլորտում իրավաբանական տերմիննաբանությունը:		
բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ		
1. կիրառելու իրավական ակտերը, իրավաբանական փաստաթղթերը իր մասնագիտական գործունեության մեջ,		
2. վերլուծելու իրավական նորմը՝ այն կիրառելով կոնկրետ իրավիճակներում,		
3. վերլուծելու և համակարգելու իրավական տեղեկատվությունը:		
10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.		
Բ2.պատրաստելու համապատասխան որոշումների կայացման համար անհրաժեշտ նյութեր, օգտվելու նորմատիվական փաստաթղթերից,		
Գ2.որոշակի փաստարկների հիմնավորման և եզրահանգումների նպատակով տարբերակելու, վերլուծելու և մեկնաբանելու տարրեր աղյուտներից հայթայթված տեղեկատվությունը,		
Գ5.գնահատելու ազգային և համամարդկային արժեքները և նպաստելու դրանց տարածմանը:		
11.Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.		
<ul style="list-style-type: none"> • դասախոսական աշխատավայրերուն, • ռեֆերատ, • գեկուցում: 		
12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.		
Ստուգարքը նախապես տրված հարցաշարով անց է կացվում բանավոր:		
Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.		
Թեմա 1. Պետության և իրավունքի տեսություն: Թեմա 2. Սահմանադրական իրավունք: Թեմա 3. Քաղաքացիական իրավունք: Թեմա 4. Քրեական իրավունք: Թեմա 5. Աշխատանքային իրավունք: Թեմա 6. Ընտանեկան իրավունք: Թեմա 7. Տեղական ինքնակառավարում: Թեմա 8. Վարչական իրավունք: Թեմա 9. Դատավարական իրավունք: Թեմա 10. Արդարադատություն, դատախազություն և նոտարիատ: Թեմա 11. Կրթության, գիտության, մշակույթի և սոցիալական ոլորտի ՀՀ օրենսդրություն: Թեմա 12. Միջազգային իրավունք:		
13.Հիմնական գրականության ցանկը		
1. Այվազյան Վ., Մարդու իրավունքներ, Եր., 2002:		
2. Առաքելյան Ս., Գարուզյան Ա., ՀՀ քրեական իրավունք, Եր., 2003, 2006:		
3. Բարսեղյան Տ., ՀՀ քաղաքացիական իրավունք, Եր., 2000:		
4. Դիլքանյան Ա., ՀՀ դատարանակազմությունը և իրավապահ մարմինները, Եր., 1999:		
5. Ղարախանյան Գ., Ընտանեկան իրավունք, Եր., 2001:		
6. Քոչարյան Վ., Միջազգային իրավունք, Եր., 2002:		

1.0303/B16	2.Քարոյագիտության հիմունքներ	2 ECTS կրեդիտ
4.2.5 Ժամ/շաբ.	5.10/0/0	
6.4-րդ կիսամյակ	7.Ստուգարք	
8.Դասընթացի նպատակն է ներկայացնել բարոյականության տեսության հիմնահարցերը, ամբողջացնել		

բարոյականության մասին սովորողի պատկերացումները, բարձրացնել բարոյական գիտակցությունը և համաշխարհայնացման արդի ժամանակաշրջանում նպաստել ուսանողի բարոյափիլիսոփայական աշխարհայացքի ձևավորմանը:

Դասընթացի խնդիրներն են.

- ծանոթացնել բարոյագիտության հիմնական հասկացություններին, բարոյական առաջընթացի էությանն ու չափանիշներին, բարոյականության էությանը, կառուցվածքային բաղադրիչներին, յուրահատկությանը, գործառույթներին, բարոյականության և ազատության հարաբերությանը, ազգային ու համամարդկային բարոյամշակութային արժեքներին, բարոյական արժեհամակարգին,
- ցույց տալ ճշմարտության, արդարության, ազատության, բարու և գեղեցիկի կապը կյանքի նպատակի և իմաստի հիմնահարցերին,
- նպաստել անձի բարոյական մտահարորդակցության ձևավորմանը,
- ացահայտել բարոյական իդեալի էությունը ազգայինի և համամարդկային տեսանկյունից,
- վերլուծել բարոյականություն հասկացության տարբեր սոցիալ-մշակութային մեկնաբանությունները,
- նոյանել սովորողների մտահորիզոնը:

9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝

ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն

1. սահմանելու բարոյագիտության հիմնական հասկացությունները, բարոյական առաջընթացի էությունը ու չափանիշները,
2. արժեստելու ազգային և համամարդկային բարոյամշակութային արժեքները, բարոյական արժեհամակարգը:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

1. ցույց տալու ճշմարտության, արդարության, ազատության, բարու և գեղեցիկի կապը կյանքի նպատակի և իմաստի հիմնահարցերին,
2. բացահայտելու բարոյական իդեալի էությունը ազգայինի և համամարդկային տեսանկյունից,
3. վերլուծելու բարոյականություն հասկացության տարբեր սոցիալ-մշակութային մեկնաբանությունները:

գ. բնդիանրական/փոխանցելի կարողություններ

1. պահպանելու մասնագիտական էրիկայի նորմերը:

10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

Գ4. պատրաստելու գեկուցումներ, ներկայացնելու հետազոտությունների արդյունքները, վարելու գիտական բանավեճեր,

Գ5. գնահատելու ազգային և համամարդկային արժեքները և նպաստելու դրանց տարածմանը,

Գ7. ճիշտ գնահատելու սեփական ունակությունները և որոշում կայացնելու հետագա ուսումնառության, աշխատանքի կատարելագործման համար:

11. Վիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

- դասախոսություն,
- քննարկումներ,
- գեկուցումներ:

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Սոուզարքի համար անց է կացվում բանավոր հարցում:

13. Դասընթացը բարեկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Բաժին 1. Բարոյագիտության հիմնական կատեգորիաները. **Թեմա 1.** Հասկացություն բարոյագիտության կատեգորիաների մասին: **Թեմա 2.** Բարին և չարը: **Թեմա 3.** Պարտը և պատասխանատվություն: **Թեմա 4.** Պատիկ և արժանապատվություն: **Թեմա 5.** Խիդա: Բարոյական իդեալ: **Թեմա 6.** Կյանքի իմաստն ու նպատակը: **Թեմա 7.** Երջանկություն, սեր:

Բաժին 2. Բարոյականության էությունը, կառուցվածքային բաղադրիչները, յուրահատկությունը և գործառույթները: **Թեմա 8.** Բարոյականության էությունը, յուրահատկությունը և կառուցվածքային բաղադրիչները: **Թեմա 9.** Բարոյականության հիմնական սոցիալական գործառույթները:

Բաժին 3. Բարոյականություն և ազատություն: **Թեմա 10.** Անձը և համակեցությունը: **Թեմա 11.** Բարոյականության հասարակական խնդիրները:

Բաժին 4. Անձի բարոյական գիտակցությունը: **Թեմա 12.** Անձի բարոյական գիտակցությունը: **Թեմա 13.** Անձի բարոյական գործունեությունը: **Թեմա 14.** Անձի բարոյական հարաբերությունները: **Թեմա 15.** Անձի բարոյական մշակությը:

Բաժին 5. Համամարդկային բարոյական արժեքներ և ազգային բարոյական նկարագիր: **Թեմա 16.** Ժողովրդավարության և մարդու իրավուքների վերահմաստավորումը եվրոպական բարոյամշակութային արժեհամակարգի համատեքստում: **Թեմա 17.** Ազգային-բարոյական նկարագիր:

Բաժին 6. Բարոյագիտության կիրառական խնդիրներ:

Թեմա 18. Կիրառական բարոյագիտություն:

14. Հիմնական գրականության ցանկ.

- Разин А., Этика, М., 2003.
- Дробницик О., Понятие морали, М., 2004.
- Мур Дж., Принципы этики, М., 1984.
- Этика, Учебник под. Ред. А. Гусейнова и Е. Дубко, М., 2000.
- Словарь по этике.

1.0105/ В16	2.Բնագիտության ժամանակակից հայացակարգեր	3.2 ECTS կրեդիտ
4.2.5 ժամ/շաբ.	5.10/0/0	
6.4 -րդ կիսամյակ	7.Ստուգարք	
8.Դասընթացի նպատակներ: Է ձևավորել բնագիտական աշխարհայացք՝ ծանոթացնելով նրանց բնագիտության զարգացման պատմությանը, բնության համակարգերի կազմավորման, կառուցվածքի և զարգացման օրինաչափություններին, բնագիտության զարգացման ներկա միտումներին: Դասընթացի ուսումնասիրման ընթացքում կներկայացվի ժամանակակից բնագիտությունը համապիտանի մեթոդների և օրենքների ամբողջության մեջ՝ ցուցադրելով շրջապատող աշխարհի ձևաչափական ու աշխարհական ու աշխարհական տրամաբանությունը և կառուցվածքը:		
Դասընթացի խնդիրներն են:		
<ul style="list-style-type: none"> ձևավորել բնագիտական աշխարհայացք, ծանոթացնել բնագիտության զարգացման պատմությանը, բացատրել բնության համակարգերի կազմավորման, կառուցվածքի և զարգացման օրինաչափությունները, ուսանողներին ծանոթացնել բնագիտության զարգացման ներկա միտումներին: 		
9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինիքական գիտելիք և իմացություն:		
<p>ա. Մասնագիտական գիտելիք և իմացություն</p> <ol style="list-style-type: none"> ներկայացնելու բնագիտության զարգացման փուլերը, ներկայացնելու բնագիտության հիմնական սկզբունքներին, մեկնաբանելու բնության համակարգերի կառուցվածքի, առաջացման և էվոլյուցիայի կոնցեպցիաները: <p>բ. Գործնական մասնագիտական կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> կիրառելու բնության համակարգերի կառուցվածքի, զարգացման ընդհանուր սկզբունքների և օրինաչափությունների վերաբերյալ գիտելիքները տարբեր հետազոտություններում, կատարելու հաշվարկներ որոշակի գրածընթացների վերաբերյալ և տալ որակական ու քանակական գնահատական բնության երևույթների վերջնական արդյունքների մասին, կատարելու համապատասխան եզրակացություններ բնության առավել ընդհանուր համակարգերի վերաբերյալ: <p>գ. Ռեֆհանրական/փոխանցելի կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> ներկայացնելու թիմային աշխատանքի ընթացքում հստակ սեփական միտքը, օգտվելով տարբեր աղյուրներից կատարելու վերլուծություններ և դասակարգելու ստացած ինֆորմացիան, ստեղծագործելու՝ պահպանելով մասնագիտական էթիկայի նորմերը: 		
10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.		
Գ2.որոշակի փաստարկների հիմնավորման և եզրահանգումների նպատակով տարբերակելու, վերլուծելու և մեկնաբանելու տարրեր աղյուրներից հայթայթված տեղեկատվություննը,		
Գ4.պատրաստելու զեկուցումներ, ներկայացնելու հետազոտությունների արդյունքները, վարելու գիտական բանավեճեր,		
Գ5.գնահատելու ազգային և համամարդկային արժեքները և նպաստելու դրանց տարածմանը:		
11.Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.		
<ul style="list-style-type: none"> խոսքային (դասախոսություն, բացատրություն, պատմություն, զեկուցում), գործնական (վարժությունների և տնային առաջադրանքի կատարություն), տրամաբանական (ինդուկտիվ, դեղուկտիվ, անալոգիա), ձանաչորական-ստեղծագործական (բացատրական - ցուցադրական, պրոբլեմային - որոնողական), համագործակցային ուսուցման (թիմային և խմբային աշխատանքներ), քննադաշտական մետածովության, ինքնուրույն աշխատանքի: 		
12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.		
Ուսանողին տրվում է ինքնուրույն աշխատանք՝ ռեֆերատ: Ռեֆերատը բանավոր և ժամանակակից մեթոդներով ներկայացնելու և անհրաժեշտ վերջնարդյունքի 50 տոկոսից ավելին ապահովվելու դեպքում նշանակվում է ստուգված:		
13.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.		
Թեմա 1. Բնագիտության ժամանակակից կոնցեպցիաներ առարկայի նպատակները, խնդիրները,		

ուսումնասիրության մեթոդները և զարգացման հիմնական փուլերը: **Թեմա 2.** Բնագիտական և հումանիտար մշակույթներ: Աշխարհի մեխանիկական, էկետրամագնիսական և ժամանակակից պատկերները: **Թեմա 3.** Նյութի կառուցվածքի կոնցեպցիաները: Միկրոաշխարհի կառուցվածքների և փոխազդեցությունների կոնցեպցիաները: Տարրական մասնիկները: Հիմնարար փոխազդեցությունները: **Թեմա 4.** Հարաբերականության հասուլ և ընդհանուր սկզբունքները: Անորոշությունը աշխարհում: Անորոշությունների առնչություն: Լրացման սկզբունք: **Թեմա 5.** Աստղերի, մոլորակների և տիեզերքի կառուցվածքի, առաջացման և էվոլյուցիայի կոնցեպցիաները: **Թեմա 6.** Կենդանի նյութի ձևերը, հատկությունները և կազմավորման մակարդակները: **Թեմա 7.** Եվոլյուցիոն կենսաբանության կոնցեպցիաները:

14.Հիմնական գրականության ցանկ

1. Ավլանյան Լ., Բնագիտության ժամանակակից կոնցեպցիաներ, Եր., 2007:
2. Կանկե Վ.Ա. Концепции современного естествознания, Логос. М., 2002.
3. Под. редакц. Л.А.Михайлова, Концепции современного естествознания, Питер 2008.

1.0304/B16	2.Կրոնազիտության հիմունքներ	3.2 ECTS կրեդիտ
4.2.5 ժամ/շաբ.	5.10/0/0	
6.4-րդ կիսամյակ	7.Ստուգարք	
8.Դասընթացի նպատակներ Է ուսանողի մոտ ձևավորել ընդհանուր գիտելիքներ ու պատկերացումներ ժամանակակից կրոնների, կրոնական տարատեսակ ուղղությունների, դրանց դավանաբանական ու պաշտամունքային առանձնահատկությունների, Հայ Առաքելական եկեղեցու պատմության հիմնահարցերի, արդի կրոնական ներփակ հոսանքների ու դենումինացիաների վերաբերյալ:		
Դասընթացի խնդիրներն են.		
<ul style="list-style-type: none"> • ձևավորել ընդհանուր գիտելիքներ ու պատկերացումներ ժամանակակից կրոնների, կրոնական տարատեսակ ուղղությունների վերաբերյալ, • ուսումնասիրել կրոնական տարատեսակ ուղղությունների դավանաբանական ու պաշտամունքային առանձնահատկությունները: 		
9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կինք՝		
ա. մասնազիտական գիտելիք և իմացություն		
1. Ներկայացնելու ինչ է կրոնը, ինչպիսի կրոններ կան աշխարհում, ինչ դավանաբանական, պաշտամունքային, տոնածիսական առանձնահատկություններ ունեն դրանք:		
2. Նկարագրելու Հայ Առաքելական եկեղեցու պատմությունը, դավանաբանական առանձնահատկությունները:		
բ. գործնական մասնազիտական կարողություններ		
1. Մեկնարանելու ժամանակակից կրոնների և կրոնական հոսանքների ու ուղղությունների զարգացման տրամաբանությունը, առանձնահատկություններն ու միտումները,		
2. համեմատական վերլուծության ենթարկելու և իրարից տարբերելու հին աշխարհի տարբեր ժողովուրդների դիցաբանական համակարգերը:		
գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ		
1. պահպանելու մասնազիտական էթիկայի նորմերը:		
10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.		
Գ5.գնահատելու ազգային և համամարդկային արժեքները և նպաստելու դրանց տարածմանը,		
Գ6.աշխատելու խմբում /թիմում/, գործնականում տեղին և արդյունավետ կիրառելու գիտելքիները, ձևակերպելու խնդիրներ և լուծելու:		
11.Վիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.		
<ul style="list-style-type: none"> • դասախոսություն, • քննարկումներ, • բանավեճ, • զեկուցում, • ուժեղացում, • անհատական և խմբային առաջադրանքներ: 		
12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.		
Ստուգարքով գնահատվում է վերջնարդյունքների ձևավորումը՝ բանավոր հարցումով:		
13.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.		
Թեմա 1. Դասընթացի առարկան, կրոնի պատմական ձևերը: Թեմա 2. Ժամանակակից կրոնները: Ազգային և համաշխարհային կրոններ: Թեմա 3. Բուդդայականություն, իսլամ, դավանաբանը, պաշտամունքը, հիմնական ուղղությունները: Թեմա 4. Քրիստոնեություն: Դավանաբանությունը և պաշտամունքը: Աստվածաշունչ: Թեմա 5. Արդի կրոնական միավորումներն ու համայնքները: Թեմա 6. Քրիստոնեությունը Հայաստանում I-IV		

դարերում: **Թեմա 7.** Հայ Առաքելական եկեղեցին V-IX դարերում: **Թեմա 8.** Հայ Առաքելական եկեղեցին X-XIV դարերում: **Թեմա 9.** Հայ Առաքելական եկեղեցին XV-XVIII դարերում: **Թեմա 10.** Հայ Առաքելական եկեղեցին XIX-XX դարերում:

14.Հիմնական գրականության ցանկ

1. Ալիշան Դ., Հայոց հին հավատքը կամ հեթանոսական կրոնը, Եր., 2002:
2. Աստվածաշունչ:
3. Գուրան, Սոֆիա, 1929:
4. Երուանդ Վրդ. Տէր-Մինասեանց, Ընդհանուր եկեղեցական պատմություն, հ. Ա, Հին եկեղեցին, Էջմիածին, 1908:
5. Ալօվ Ա.Ա., Վլադիմիր Հ.Ղ., Օվսիենկո Փ. Ղ., Մировые религии, М., 1998.
6. Ա.Մենյ «История религии», Т. 1-2, М., 2002.
7. James Hastings «Encyclopedia of religion and ethics», New York, 1961-1964.

1.0303/B16	2.Հոգեբանության հիմունքներ	3.2 ECTS կրեդիտ
4.2.5 ժամ/շաբ.	5.10/0/0	
6.4-րդ կիսամյակ	7.Ստուգարք	

8.Դասընթացի նպատակն է ծանոթացնել ուսանողին ընդհանուր հոգեբանության և դրա հիմունքներին, տարբեր բաժինների կառուցվածքին ու զարգացմանը, ծանոթացնել հոգեկանի ակտիվության մակարդակներին, անձնավորությանը, նրա կառուցվածքին և դրսւորումներին, անձի պարզագույն, հոգեկան իմացական գործընթացներին: Ուսումնասիրել ընկալման, ըմբռնման առանձնահատկությունները, հիշողության, մտածողության, երևակայության առանձնահատկությունները, պարզաբանել անձի հուզակամային կողմը, անձի հոգեբանական անհատական առանձնահատկությունները:

Դասընթացի խնդիրներն են.

- բացահայտել հոգեբանության սկզբունքներն ու հիմնական դրույթները, կրթական նոր տեխնոլոգիաները,
- լուծել մասնագիտական խնդիրներ, պլանավորել և իրականացնել հետազոտություններ,
- ցույց տալ ընդհանուր հոգեբանության առանձքային տեսությունները:

9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կինք՝

ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն

1. Ներկայացնելու ընդհանուր հոգեբանության հիմքերից՝ մարդու հոգեկան գործընթացների, վիճակների և հոգեկան առանձնահատկությունների մասին,
2. բացատրելու հոգեբանական ներգրածության մեխանիզմները ու ձևերը,
3. նկարագրելու ազգային հոգեբանական առանձնահատկությունները:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

1. ինքնուրույն վերլուծելու մարդու հոգեբանական նկարագիրը,
2. համեմատական վերլուծության ենթարկելու և իրարից տարբերելու մարդու հոգեկան գործընթացները և վիճակները,
3. մեկնաբանելու արդյունավետ կառավարման հոգեբանական մոդելները:

գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ

1. համադրելու հոգեբանական նոր ինֆորմացիան իր՝ տնտեսագիտական, կառավարման, գիտելիքների հետ,
2. բանավոր և գրավոր խոսքով ներկայացնելու իր գիտելիքները:

10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

Գ4. պատրաստելու գեկուցումներ, ներկայացնելու հետազոտությունների արդյունքները, վարելու գիտական բանավեճեր,

Գ6. աշխատելու խմբում /թիմում/, գործնականում տեղին և արդյունավետ կիրառելու գիտելիքները, ձևակերպելու խնդիրներ և լուծելու,

Գ7. ձիւտ գնահատելու սեփական ունակությունները և որոշում կայացնելու հետագա ուսումնառության, աշխատանքի կատարելազորման համար:

11.Վիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

- դասախոսություն,
- քննարկում,
- բանավեճ,
- գործնական պարապմունք,
- ոեֆերատ/էստե,
- անհատական և խմբային առաջադրանքներ:

12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Ստուգարքով գնահատվում է վերջնարդյունքների ձևավորումը՝ անց է կացվում բանավոր հարցում:

13.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

- Թեմա 1.** Հոգեբանության առարկան, խնդիրները: **Թեմա 2.** Հոգեբանական հիմնական մեթոդները, բնագավառները: **Թեմա 3.** Հոգեկանի ռեֆլեկտորային մեկնաբանությունը: **Թեմա 4.** Հոգեկանի ակտիվության մակարդակները: **Թեմա 5.** Հոգեկանի և գիտակցության զարգացումը: **Թեմա 6.** Անձի հոգեբանական բնութագիրը: **Թեմա 7.** Ուշադրություն, ֆիզիոլոգիական հիմքերը, տեսակները, զարգացումը: **Թեմա 8.** Անձի իմացական հոգեկան գործնթացները՝ զգայություններ: **Թեմա 9.** Զգայությունների դասակարգումը, զգայունակություն: **Թեմա 10.** Ընկալում, ըմբռնում, առանձնահատկությունները: **Թեմա 11.** Հիշողություն և անձ, տեսակները, գործնթացները: **Թեմա 12.** Մտածողություն, տեսակները, գործնթացները: **Թեմա 13.** Երևակայության և պրոբլեմային իրադրություն, տեսակները: **Թեմա 14.** Անձի հոգակամային կողմը: **Թեմա 15.** Անձի անհատական հոգեբանական առանձնահատկությունները՝ խառնվածք, բնավորություն, ընդունակություններ:

14.Հիմնական գրականության ցանկ

- Ավանեսյան Հ., Հովհաննիսյան Հ., Ասրիյան Է., Հոգեբանություն, դեմքեր, փաստեր/ Ուսումնական ձեռնարկ. Եր., 2010:
- Նալչաջյան Ա., Հոգեբանության հիմունքներ, Եր., 1997:
- Психология. Учебное пособие под. Ред. Е. И. Рогова. М., 2005.
- Маклаков А.Г. Общая психология. М., 2007.
- Немов, Р.С., "Психология: учеб. для студ. высш. пед. учеб. заведений: в 3 кн." М.: Гуманит. изд. центр ВЛАДОС (2003).
- Столяренко, Людмила Дмитриевна. Психологии.учебник для вузов.-СПб.: Питер,2010.
- Столяренко Л.Д., Основы психологии. Ростов-на-Дону, 2005.

1.0202/ B16	2.Մշակութաբանության հիմունքներ	3. 2 ECTS կրեդիտ
4.2.5 ժամ/շաբ.	5.10/0/0	
6.4-րդ կիսամյակ	7.Ստուգարք	

8.Դասընթացի նպատակն է ուսանողի մոտ կայուն գիտելիքներ ձևավորել մշակութաբանության առարկայի և «մշակույթ» հասկացության վերաբերյալ, արմատավորել համակարգված պատկերացում մշակույթի բաղադրիչների, երևույթների, գործնթացների և մեխանիզմների մասին: Հատուկ ուշադրություն դարձնել համաշխարհային ու հայ մշակույթների ընդհանուր բնութագրերի և ներկա գործնթացների վրա:

Դասընթացի խնդիրներն են.

- ձևավորել համակարգված պատկերացում մշակույթի բաղադրիչների, երևույթների, գործնթացների վերաբերյալ
- ուսումնասիրել հայ և համաշխարհային մշակույթների ընդհանուր բնութագրերը:

9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինիք՝

ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն

- ներկայացնելու գիտության մեջ «մշակույթ» հասկացության ամենատարածված սահմանումները և տեսությունները:
- սահմանելու մշակույթի կառուցվածքը, բաղադրիչները, տիպաբանությունը, մշակույթի ծագման և զարգացման հիմնական օրինաչափությունները:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

- մեկնաբանելու մշակույթ, ենթամշակույթ, հակամշակույթ հասկացությունները,
- վերլուծելու մշակութային գործնթացները և մշակույթի զարգացման դինամիկան,
- մեկնաբանելու ժամանակակից մշակութային գործնթացների առանձնահատկությունները:

գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ

- աշխատելու թիմում,
- պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը:

10.Դասընթացը ձևակրում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինիք.

Գ2.որոշակի փաստարկների հիմնավորման և եզրահանգումների նպատակով տարրերակելու, վերլուծելու և մեկնաբանելու տարրեր աղբյուրներից հայթայրաված տեղեկատվությունը,

Գ5.գնահատելու ազգային և համամարդկային արժեքները և նպաստելու դրանց տարածմանը:

11.Վիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

- դասախոսություն,
- քննարկումներ,
- բանավեճեր,
- ուժերատներ,
- գեկուցումներ:

12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Սոսուարքն անցկացվում է բանավոր: Տրվում է առավելագույնը 4 հարց՝ նախապես տրամադրված հարցաշարից:

13.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Թեսակ 1. Դասընթացի ուսումնասիրման օրինակությունը, առարկան և խնդիրները: «Մշակույթ» հասկացության սահմանումներն ու մշակույթի եռության, ծագման և զարգացման վերաբերյալ տեսությունները: **Թեսակ 2.** Մշակույթի մակարդակները: Ազգային և համամարդկային բնույթը: Զանգվածային և էլիտար մշակույթ: **Թեսակ 3.** Հոգևոր գործունեության մշակութային ձևերը: Կրոն, գիտություն և արվեստ: **Թեսակ 4.** Մշակույթ-բնություններաբակություն: **Թեսակ 5.** Նախնադարյան մշակույթ: Հին Արևելյան քաղաքակրթություններ (միջազգետքյան, եզրակացների, հին հնդկական և չինական): **Թեսակ 6.** Անտիկ (հունահռոմեական) մշակույթ: **Թեսակ 7.** Միջնադար՝ քրիստոնեական և իսլամական մշակույթներ: **Թեսակ 8.** Վերածնունդ և Ռեֆորմացիա: **Թեսակ 9.** Նոր դարաշրջանի եվրոպական մշակույթը: **Թեսակ 10.** Սովետնիզմի և պոստմոդեռնիզմի դարաշրջանների մշակույթը: **Թեսակ 11.** Հայկական մշակույթ:

14.Հիմնական գրականության ցանկ

- Մելքոնյան Գ., Մշակութարանություն, Եր., 2000:
- Սարգսյան Ս.Ս., Մշակութարանություն, Եր., 1997
- Սարգսյան Ս.Ս., Մշակույթի տեսություն և հայ մշակույթի պատմություն, Եր., 2004:
- Արյունով Ս.Ա., Ռյայկովա Ս. Ի., Կոլյուրնա անտրոպոլոգիա, Մ., 2004.
- Ռոզին Վ. Մ., Կոլյուրնա անտրոպոլոգիա, Մ., 1998.

1.0304/B16	2.Տրամաբանության հիմունքներ	3.2 ECTS կրեդիտ
4.2.5 ժամ/շաբ.	5.10/0/0	
6.4-րդ կիսամյակ	7.Ստուգարք	
8.Դասընթացի նպատակն է ուսումնասիրել մտածողության օրենքները և կանոնները, սովորեցնել մտածել, կոռուկտ դատել, գերծ մնալ տրամաբանական այն սխալներից:		
Դասընթացի խնդիրները են.		
<ul style="list-style-type: none"> ցույց տալ հասկացության և բառի տարբերությունները, ծանոթացնել հասկացության տեսակների, տրամաբանական հնարների հետ, ծանոթացնել տրամաբանության և նախադասության կապին, անդրադառնալ դատողության տեսակներին, տրամաբանության օրենքներին, ծանոթացնել մտահանգման տարրեր տեսակներին և նրանց կանոններին, պարզաբանել ապացուցման և հերքման եռությունը, նրանց եղանակները, բացահայտել ապացուցման և հերքման ընթացքում հնարները, տրամաբանական սխալները: 		
9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինիք՝		
ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն		
1. սահմանելու հասկացության, նրա տեսակների, հասկացության ծավալների միջև հիմնական հարաբերությունները, տրամաբանական հնարները,		
2. մեկնաբանելու դատողության, նրա տեսակների, դատողությունների միջև հիմնական հարաբերությունների, տրամաբանական հիմնական օրենքները,		
3. սահմանելու մտահանգումը, նրա տեսակները, անհրաժեշտ մտահանգման տեսակները, նրանց կանոնները, ապացուցումն ու հերքումը, նրանց տեսակները, վարկածը, տրամաբանական սխալները:		
բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ		
1. բաժնելու, դասակարգելու, տեսակավորելու հասկացությունները, դրանց տեսակները,		
2. զանազանելու հասկացությունն ու դատողությունը, դատողությունները տեսակավորելու ըստ տարբեր հիմքերի, գործածելու տրամաբանության հիմնական օրենքները,		
3. զանազանելու մտահանգման տարրեր տեսակները, անսխալ ապացուցել և հերքել:		
գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ		
1. կառուցելու և հիմնավորելու սեփական մտքերը առանց տրամաբանական սխալների:		
10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.		
Գ2.որշակի փաստարկների հիմնավորման և եզրահանգումների նպատակով տարբերակելու, վերլուծելու և մեկնաբանելու տարրեր աղբյուրներից հայթայթված տեղեկատվությունը,		
Գ4.պատրաստելու գեկուցումներ, ներկայացնելու հետազոտությունների արդյունքները, վարելու գիտական բանավեճեր,		
Գ7.ճշտ գնահատելու սեփական ունակությունները և որոշում կայացնելու հետագա ուսումնառության, աշխատանքի կատարելագործման համար:		
11.Վիրավորմ են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.		
<ul style="list-style-type: none"> դասախոսություն, ըննարկում, 		

<ul style="list-style-type: none">բանավեճ:
12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են. Ստուգարքով գնահատվում է վերջնարդյունքների ձևավորումը՝ անց է կացվում բանավոր հարցում:
13.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից. Թեմա 1. Տրամաբանություն առարկան և նրա դերն ու նշանակությունը: Թեմա 2. Հասկացություն: Թեմա 3. Դատողություն: Թեմա 4. Տրամաբանության օրենքները: Թեմա 5. Մտահանգում: Թեմա 6. Ապացուցում և հերքում: Թեմա 7. Պարաղագիզմ, սովորություն, սրամություն, Պարադոքս: Հիպոթեզ:
14.Հիմնական գրականության ցանկ. <ol style="list-style-type: none"> Բրուտյան Գ., Տրամաբանության դասընթաց, Եր., 1976: Կոնդակով Հ., Լոգիческий словарь, М., 1975. Գետման Ա., Լогика, М., 1993. Մակովելսкий Ա., История логики, М., 1967. Դեմիդով Ի., Լогика, М., 2004:

1.0304/B16	2.Քաղաքագիտության հիմունքներ	3.2 ECTS կրեդիտ
4.2.5 Ժամ/շաբ.	5.10/0/0	
6.4-րդ կիսամյակ	7.Ստուգարք	
8.Դասընթացի նպատակները նպատակն է ուսանողներին ծանոթացնել քաղաքագիտության ձևավորման տեսական և գաղափարական ակունքներին, հիմնական կատեգորիաների ու քաղաքագիտության ուսումնասիրության առարկայական տիրույթին, ձևավորել ուսանողների մոտ քաղաքական իրականության վերլուծության պրակտիկ հմտություններ:		
Դասընթացի խնդիրներն են. <ul style="list-style-type: none"> Ներկայացնել քաղաքական մտքի զարգացման հիմնական էտապները, Ներկայացնել քաղաքական վարչակարգ հասկացությունը, տեսակները Ներկայացնել ու մեկնաբանել քաղաքական տեխնոլոգիա և քաղաքական գաղափարախոսություն հասկացությունը: 		
9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինիկական գիտելիք և իմացություն ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն <ol style="list-style-type: none"> Ներկայացնելու քաղաքագիտության ձևավորման նախապատմությունը և զարգացման էտապները, Ներկայացնելու իշխանության կառուցվածքը, ուսուրմները և տեսակները, Քվարկելու ու մեկնաբանել պատասխան կառավարման ձևերը: 		
բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ <ol style="list-style-type: none"> Վերլուծելու քաղաքական վարչակարգ հասկացությունը, տեսակները, Մեկնաբանելու քաղաքական գաղափարախոսություն հասկացությունը, Մեկնաբանելու քաղաքագիտության տեսական և կիրառական նշանակության հիմնահարցերը: 		
գ. բնդիսաներական/փոխանցելի կարողություններ <ol style="list-style-type: none"> պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը, աշխատելու թիմում: 		
10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.		
Գ2.որոշակի փաստարկների հիմնավորման և եզրահանգումների նպատակով տարբերակելու, վերլուծելու և մեկնաբանելու տարրեր աղբյուրներից հայթայթված տեղեկատվությունը,		
Գ5.գնահատելու ազգային և համամարդկային արժեքները և նպաստելու դրանց տարածմանը,		
Գ7.Ճիշտ գնահատելու սեփական ունակությունները և որոշում կայացնելու հետագա ուսումնառության, աշխատանքի կատարելագործման համար:		

11.Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.
<ul style="list-style-type: none"> Դասախոսություն քննարկումներ բանավեճեր գեկուցումներ:
12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են. Ստուգարքն անցկացվում է բանավոր հարցման ձևով: Ուսանողին տրվում է 4 հարց դասընթացի բովանդակությունից, որոնց բավարար պատասխանի դեպքում ստուգարքը համարվում է հանձնված:
13.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական թեմաներից. Թեմա 1. Քաղաքագիտության ձևավորման նախապատմությունը: Թեմա 2. Քաղաքական մտքի զարգացման հիմնական էտապները: Թեմա 3. Քաղաքական իշխանությունն և իշխանական հարաբերություններ: Թեմա 4. Քաղաքական ընտրանի հելիտա: Թեմա 5. Քաղաքական լիդերություն: Թեմա 6. Քաղաքական ռեժիմներ: Թեմա 7. Հասարակության քաղաքական համակարգը: Պետությունը որպես քաղաքական համակարգի գլխավոր ինստիտուտ: Պետության ծագումը, բնույթը, դերը և հիմնական ֆունկցիաները: Թեմա 8. Քաղա-

քական կուսակցություններ և կուսակցական համակարգեր: **Թեսա 9.** Քաղաքացիական հասարակություն: **Թեսա 10.** Քաղաքական սոցիալականացում և քաղաքական մասնակցություն: **Թեսա 11.** Ընտրություններ և ընտրական համակարգեր: **Թեսա 12.** Գաղափարախոսությունների տեսություն: **Թեսա 13.** Ազգեր և ազգային քաղաքականություն: **Թեսա 14.** Քաղաքականությունը և կրոնը: **Թեսա 15.** Քաղաքական մշակույթ:

14.Հիմնական գրականության ցանկ.

1. Քաղաքագիտություն: ԵՊՀ հրատ., Եր., 2006:
2. Երենո B., Ժуրավլեv B.B., Политология. Изд-во Моск. гуманит. ун-та, M., 2004.
3. Գաճիև K., Политология. M., 2005.
4. Политология. Под ред. A.A. Радугина. Изд-во Центр, M., 1999.
5. Пушкирева Г., Политология. Изд-во Айрис-пресс, M., 2002.
6. Мальцев В., Основы политологии. Изд-во ИТРССПП, M., 1998.

1.0303/B16	2.Սոցիոլոգիայի հիմունքներ	3.2 ECTS կրեդիտ
4.2.5 ժամ/շաբ.	5.10/0/0	
6.4-րդ կիսամյակ	7.Ստուգարք	

8.Դասընթացի նպատակն է՝ ուսանողներին ծանոթացնել սոցիոլոգիայի՝ որպես գիտության կայացման առանձնահատկություններին, գիտությունների համակարգում սոցիոլոգիայի տեղին ու դերին, սոցիոլոգիայի աշխարհայացքային և էթիկական առանձնահատկություններին, հասարակությանը և դրա կառուցվածքին, սոցիոլոգիայի հիմնական և հիմնարար տեսություններին, մշակույթին և դրա տարրերին, ինչպես նաև հասարակության մեջ տեղի ունեցող մի շարք սոցիալական գործնթացներին ու առկա հիմնախնդիրներին:

Դասընթացի խնդիրներն են.

- ուսանողին ուսուցանել դիսցիպլինի ուսումնասիրության առարկան և մեթոդները,
- ձևավորել իմացություն սոցիալական պետությունը և արդարության սկզբունքները,
- ծանոթացնել սոցիալական անհավասարառությունը և հասարակական դասերի ստրատիֆիկացիոն հիմնական տեսությունները,
- ձևավորել տնտեսագիտական մտածողություն սոցիալական շերտավորման հիմնախնդիրները տնտեսությունում,
- ծանոթացնել եկամուտների անհավասարությունը և այն պայմանվորող գործոնները:
- կենսամակարդակի և կյանքի որակի ցուցանիշները,
- ճիշտ պատկերացում ունենան աղքատության վերաբերյալ, նրա դրսնորման ձևերի և չափման եղանակների,
- ծանոթացնել գործազրկության և զբաղվածության սոցիալ- տնտեսական ասպեկտներին:
- ուսանողին ուսուցանել աշխատանքի սոցիալական կազմակերպման հիմքերը,
- ծանոթացնել սոցիալական քաղաքականության էռությունը, առանձնահատկությունները ՀՀ-ում,

9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինիք

ա.մասնագիտական գիտելիք և իմացություն

1. Վերարտադրելու դասընթացի բովանդակությունը,
2. մատնանշելու սոցիոլոգիայի առանձնահատկությունները,
3. մատնանշելու աշխատանքի սոցիալական կազմակերպման հիմքեր:

բ.գործնական մասնագիտական կարողություններ

1. հետազոտություններում կիրառելու սոցիոլոգիական մեթոդներ,
2. համակարգելու սոցիալական անհավասարությունը և հասարակական դասերի ստրատիֆիկացիոն հիմնական տեսությունը,
3. ներկայացնելու սոցիալական քաղաքականության էռությունը, առանձնահատկությունները ՀՀ-ում:

գ.ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ

1. տիրապետելու սոցիոլոգիայի մեթոդներին, սոցիալական պետության և արդարության սկզբունքներին,
2. տիրապետելու կենսամակարդակի և կյանքի որակի ցուցանիշներին, աղքատության պատկերի, դրսնորման ձևերի և չափման եղանակներին,
3. տիրապետելու սոցիալական փոփոխություններին և շարժումներին:

10.Դասընթացը ձևակերպում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

- Բ5.** քննարկելու ընտրված տնտեսական քաղաքականությունները և ամփոփելու քննարկման արդյունքները,
- Գ1.** որոշակի փաստարկների հիմնավորման և եզրահանգումների նպատակով տարբերակելու, վերլուծելու և մեկնաբանելու տարբեր աղբյուրներից հայթայթված տեղեկատվությունը,
- Գ6.** գնահատելու ազգային և համամարդկային արժեքները և նպաստելու դրանց տարածմանը,
- Գ7.** ճիշտ գնահատելու սեփական ունակությունները և որոշում կայացնելու հետագա ուսումնառության, աշխատանքի կատարելագործման համար:

11. Կիրառակում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

- խոսքային մեթոդներ /դասախոսություն, բացատրում, պատմում, երկխոսություն/
- զննական մեթոդներ /դիդակտիկ նյութերի ցուցադրում և այլն/
- գործնական մեթոդներ
- տրամարքանական մեթոդներ
- ձանաշողական-ստեղծագործական մեթոդներ
- հետաքրքրությունների խթանման մեթոդներ
- համագործակցային ուսուցման մեթոդներ
- քննադատական մտածողության մեթոդներ
- խմբային աշխատանքի մեթոդներ
- վերահսկողության մեթոդներ.

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Ստուգարքն անցկացվում է բանավոր հարցման ձևով: Ուսանողին տրվում է 4 հարց դասընթացի բովանդակությունից, որոնց բավարար պատասխանի դեպքում ստուգարքը համարվում է հանձնված:

13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Թեմա 1. Սոցիոլոգիան որպես գիտություն. կայացման առանձնահատկությունները: **Թեմա 2.** Սոցիոլոգիայի օրիենտն ու առարկան. մոտեցումներ և տեսական պարագիմաններ: Սոցիոլոգիան գիտությունների համակարգում: **Թեմա 3.** Սոցիոլոգիական աշխարհայացք և սոցիոլոգիական էթիկա: **Թեմա 4.** Սոցիոլոգիական գիտելիքի կառուցվածքը: **Թեմա 5.** Կիրառական սոցիոլոգիա: **Թեմա 6.** Հասարակությունը որպես սոցիոլոգիայի ուսումնասիրության առարկա. հասարակության սոցիալական կառուցվածքը: **Թեմա 7.** Հասարակություն և սոցիալական ինստիտուտներ: **Թեմա 8.** Սոցիալական խմբեր և կազմակերպություններ: **Թեմա 9.** Հասարակություն և անձ. Սոցիալական փոխագեցություն և սոցիալական ացում: **Թեմա 10.** Շեղվող վարք և սոցիալական վերահսկողություն: **Թեմա 11.** Սոցիալական անհավասարություն և շերտավորում: **Թեմա 12.** Ազգաբնակչություն, ուրբանիզացիա և միգրացիա: **Թեմա 13.** Սոցիալական փոփոխություններ և շարժումներ:

14. Հիմնական գրականության ցանկ.

1. Կյուրելյան Է., Կիրառական սոցիոլոգիա (ուսումնական ձեռնարկ), Ճարտարագետ, Եր., 2006:
2. Կրավченко Ա., Социология, М., 2005.
3. Рысьев Ю., Социология, М., 2005.
4. Волков Ю., Социология, М., 2010.
5. Голенкова З., Общая социология, М., 2005.
6. Тощенко Т., Социология, М., 2005.

ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԿԱՌՈՒՑԱՄԱՍ**(ՊԱՐՏԱԴՐԻ ԴԱՍԸՆԹԱՑՄԵՐ)**

1.0105/B17	2. Մաթեմատիկական անալիզ-1	3.6 ECTS կրեդիտ
4.7 ժամ/շաբ.	5.14/14/0	
6.1-ին կիսամյակ	7. Եզրափակիչ գնահատումով	

8. Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ներկայացնել մաթեմատիկական անալիզի ներածական մասը՝ իրական թվեր, հաջորդականություն, ֆունկցիա, սահման, անընդհատություն, ածանցյալ կիրառություններ:

Դասընթացի խնդիրներ են.

- ձևավորել մաթեմատիկական հիմնարար պատրաստվածության անհրաժեշտ մակարդակի,
- կողմնորոշել կիրառական խնդիրներ լուծելու ժամանակ օգտվել մաթեմատիկական մեթոդներից,
- զարգացնել տրամաբանական մտածողություն:

9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինիկ՝**ա. մասնագիտական գիտելիք և խմացություն**

1. սահմանելու հաջորդականության և ֆունկցիայի սահմանների, անընդհատ ֆունկցիաների, ածանցյալի հիմնական հատկությունները,
2. ներկայացնելու մաթեմատիկական անալիզի ներածական մասի հիմնական գաղափարներն ու սահմանումները:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

1. հաշվելու հաջորդականության և ֆունկցիայի սահմանները,
2. պարզելու ֆունկցիայի անընդհատությունը,
3. հաշվելու ածանցյալներ:

գ. քննիանության/փոխանցելի կարողություններ

1. կիրառելու յուրացրած մաթեմատիկական գաղափարները տնտեսագիտության մեջ:

10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները. Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինի.									
Ա1. Ներկայացնելու վերլուծությունների մաթեմատիկական կանոնները և հնարքները,									
Գ2. որոշակի փաստարկների հիմնավորման և եզրահանգումների նպատակով տարբերակելու, վերլուծելու և մեկնաբանելու տարբեր աղյուրներից հայթայթված տեղեկատվությունը,									
Գ6. աշխատելու խմբում /թիմում/, գործնականում տեղին և արդյունավետ կիրառել գիտելիքները, ինքնուրույն ձևակերպելու խնդիրներ և լուծելու:									
11. Վիճակում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները. <ul style="list-style-type: none">• դասախոսություն• սեմինար									
12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են. 1-ին ընթացիկ քննություն. գրավոր՝ առավելագույնը 4 միավոր , հարցատոմսը պարունակում է 4 խնդիր, յուրաքանչյուրը՝ 1-ական միավոր: Միավորների քայլը 0,25 է:									
2-րդ ընթացիկ քննություն. գրավոր՝ առավելագույնը 4 միավոր , հարցատոմսը պարունակում է 4 խնդիր, յուրաքանչյուրը՝ 1-ական միավոր: Միավորների քայլը 0,25 է:									
Եզրափակիչ քննություն. Բանավոր՝ առավելագույնը 9 միավոր քննական տոմսի համար, տոմսը պարունակում է 4 հարց. 2 տեսական հարց (1-ինը՝ 3 միավոր և 2-րդը՝ 2 միավոր), երկու խնդիր (1-ինը՝ 2 միավոր և 2-րդը՝ 2 միավոր): Ընթացիկ ստուգումներ առավելագույնը 3 միավոր , կիսամյակի ընթացքում իրականացրած տնային առաջադրանքներից ձեռք բերումների համար 1,5 և ստուգողական աշխատանքներից ձեռք բերումների համար 1,5 միավոր: Միավորների քայլը 0,25 է:									
13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից. Թեմա 1. Թվային հաջորդականություններ և շարքեր: Թեմա 2. Ֆունկցիայի սահման: Թեմա 3. Ֆունկցիայի անընդհատություն, անընդհատ ֆունկցիաների հատկությունները: Թեմա 4. Ածանցիալ և լոգարիթմական ածանցիալ: Թեմա 5. Անրոշությունների բացահայտման Լուսաբառի կանոնները:									
14.Հիմնական գրականության ցանկ. <ol style="list-style-type: none">1. Գևորգյան Գ., և ուրիշներ, Մաթեմատիկական անալիզի խնդրագիրը, հ. 1, Եր., 2002:2. Մովսիսյան Յու., Բարձրագույն հանրահաշիվ, Եր., 1983:3. Նիկոլյսкий С., Математический анализ, т 1, 2, М., 1999.4. Կուդրյավցև, Կурс математического анализа, т 1, М., 1999.									
<table border="1"><tr><td>1.0105/B20</td><td>2.Մաթեմատիկական անալիզ-2</td><td>3.5 ECTS կրեդիտ</td></tr><tr><td>4.6 ժամ/շաբ.</td><td>5.10/14/0</td><td></td></tr><tr><td>6.2-րդ կիսամյակ</td><td>7.Եզրափակիչ գնահատումով</td><td></td></tr></table>	1.0105/B20	2.Մաթեմատիկական անալիզ-2	3.5 ECTS կրեդիտ	4.6 ժամ/շաբ.	5.10/14/0		6.2-րդ կիսամյակ	7.Եզրափակիչ գնահատումով	
1.0105/B20	2.Մաթեմատիկական անալիզ-2	3.5 ECTS կրեդիտ							
4.6 ժամ/շաբ.	5.10/14/0								
6.2-րդ կիսամյակ	7.Եզրափակիչ գնահատումով								
8. Դասընթացի նպատակն է ուսանողի մոտ ձևավորել համապատասխան մաթեմատիկական հենք՝ մասնագիտական առարկաների յուրացման համար: Դասընթացի խնդիրներն են. <ul style="list-style-type: none">• ուսումնասիրել մաթեմատիկական խնդիրների հետազոտման մեթոդները,• ծանոթացնել մաթեմատիկական կիրառական խնդիրների ձևակերպման, վերլուծության կանոններին,• զարգացնել ալգորիթմիկ մտածողություն,• ձևավորել մաթեմատիկական գիտելիքների ինքնուրույն զարգացման ունակություններ:									
9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝ ա. մասնագիտական գիտելիք և խմացություն <ol style="list-style-type: none">1. սահմանելու և մեկնաբանելու, ինտեգրելի ֆունկցիաների և ինտեգրալի հատկությունները:									
բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ <ol style="list-style-type: none">1. հետազոտելու թվային շարքերի զուգամիտությունը,2. հաշվելու անորոշ և որոշյալ ինտեգրալներ,3. կիրառելու մաթեմատիկական խնդիրների հետազոտման մեթոդները տնտեսագիտության մեջ,									
գ. ընդհանրական/չոփանցելի կարողություններ <ol style="list-style-type: none">1. կիրառելու ստացած մաթեմատիկական գիտելիքները տնտեսագիտության խնդիրներում:									
10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները. Ա1. Ներկայացնելու վերլուծությունների մաթեմատիկական կանոնները և հնարքները,									
Բ3. կիրառելու մաթեմատիկական հասկացությունները, սիմվոլները քանակական և որակական հարաբերությունների մեկնաբանման համար,									
Գ2. որոշակի փաստարկների հիմնավորման և եզրահանգումների նպատակով տարբերակելու, վերլուծելու և մեկնաբանելու տարբեր աղյուրներից հայթայթված տեղեկատվությունը,									
Գ6. աշխատելու խմբում /թիմում/, գործնականում տեղին և արդյունավետ կիրառել գիտելիքները, ինքնուրույն ձևակերպելու խնդիրներ և լուծելու:									

11. Վիրատվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

- դասախոսություն
- սեմինար,
- անհատական աշխատանք:

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

1-ին ընթացիկ քննություն. գրավոր՝ առավելագույնը **4 միավոր**, հարցատոմար պարունակում է 4 խնդիր, յուրաքանչյուրը՝ 1-ական միավոր: Միավորների քայլը 0,25 է:

2-րդ ընթացիկ քննություն. գրավոր՝ առավելագույնը **4 միավոր**, հարցատոմար պարունակում է 4 խնդիր, յուրաքանչյուրը՝ 1-ական միավոր: Միավորների քայլը 0,25 է:

Եզրափակիչ քննություն. Բանավոր՝ առավելագույնը **9 միավոր** քննական տոմսի համար, տոմսը պարունակում է 4 հարց. 2 տեսական հարց (1-ինը՝ 3 միավոր և 2-րդը՝ 2 միավոր), երկու խնդիր (1-ինը՝ 2 միավոր և 2-րդը՝ 2 միավոր):

Ընթացիկ ստուգումներ առավելագույնը **3 միավոր**, կիսամյակի ընթացքում իրականացրած տնային առաջարկանքներից ձեռք բերումների համար 1,5 և ստուգողական աշխատանքներից ձեռք բերումների համար՝ 1,5 միավոր: Միավորների քայլը 0,25 է:

13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Թեմա 1. Ֆունկցիայի էքստրեմումի անհրաժեշտ և բավարար պայմանները: **Թեմա 2.** Դիֆերենցիալ հաշվի հիմնական թեորեմները՝ Ոոլի, Լագրանժի և Կուշիի թեորեմները: **Թեմա 3.** Թեյլորի բանաձևը և նրա մնացորդային անդամը: **Թեմա 4.** Ֆունկցիայի գրաֆիկի ասիմպտոտները: Ֆունկցիայի գրաֆիկի ուսուցիկությունը, շրջման կետեր: **Թեմա 5.** Անընդհատ ֆունկցիայի մեծագույն և փոքրագույն արժեքները հատվածում: Մեկ փոփոխականի ֆունկցիայի գրաֆիկի կառուցման փուլերը: **Թեմա 6.** Նախնական ֆունկցիա և անորոշ ինտեգրալ: Անորոշ ինտեգրալի հատկությունները: **Թեմա 7.** Մասերով ինտեգրման և փոփոխականի փոխարինման բանաձևերը անորոշ ինտեգրալում: **Թեմա 8.** Որոշյալ ինտեգրալ սահմանումը, կորագիծ սեղանի մակերեսի հաշվումը, տնտեսագիտական խնդիրները: **Թեմա 9.** Դարբուի գումարները և նրանց հատկությունները: Որոշյալ ինտեգրալի գոյության անհրաժեշտ և բավարար պայմանը: **Թեմա 10.** Ինտեգրելի ֆունկցիաների դասերը՝ անընդհատ ֆունկցիայի և մոնտոն, սահմանափակ ֆունկցիայի ինտեգրելիությունը: **Թեմա 11.** Որոշյալ ինտեգրալի հատկությունները: Միջին արժեքի թեորեմ: **Թեմա 12.** Փոփոխական վերին սահմանով ինտեգրալի անընդհատությունը, դիֆերենցիելիությունը: **Թեմա 13.** Մասերով ինտեգրման և փոփոխականի փոխարինման բանաձևերը որոշյալ ինտեգրալում: **Թեմա 14.** Որոշյալ ինտեգրալի կիրառությունները բնագիտությունում և տնտեսագիտությունում: **Թեմա 15.** Անիսկական ինտեգրալներ: I և II սեղի անիսկական ինտեգրալների գուգամիտությունը: **Թեմա 16.** Սովորական դիֆերենցիալ հավասարումների տեսության տարրերը:

14. Հիմնական գրականության ցանկ.

1. Գևորգյան Գ. և ուրիշներ, Մաթեմատիկական անալիզի խնդրագիրք, հ. 2, Եր., 2003:
2. Ղազարյան Հ. և ուրիշներ, Սովորական դիֆերենցիալ հավասարումներ, Եր., 2002:
3. Ղազարյան Հ. և ուրիշներ, Սովորական դիֆերենցիալ հավասարումների խնդրագիրք, Եր., 1987:
4. Մովսիսյան Յու., Բարձրագույն հանրահաշվի, Եր., 1983:
5. Օհանյան Վ., Մաթեմատիկական անալիզ: Դասախոսություններ, առաջին մաս, Եր., 2008:

1.0201/B18	2.Տնտեսագիտության տեսություն-1	3.6 ECTS կրեմիս
4.7 Ժամ/շաբ.	5.14/0/14	
6.2-րդ կիսամյակ	7.Եզրափակիչ գնահատումով	
8. Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին գիտելիքներ հաղորդել տնտեսագիտության տեսության միկրո մակարդակին առնչվող տնտեսագիտական հասկացությունների, հիմնարար սկզբունքների յուրացման, տնտեսագիտական փաստարկները և հիմնահարցերը հասկանալու, զնահատելու և կիրառելու վերաբերյալ:		
Դասընթացի ինշիքներն են.		
<ul style="list-style-type: none"> • ուսանողներին բավարար չափով գիտելիքներ և ունակություններ տալ տնտեսագիտության տեսության հիմնարար սկզբունքներին տիրապետելու և դրանք միկրոմակարդակում կիրառելու համար, • ստեղծել անհրաժեշտ հիմքեր միկրոտնտեսագիտական դասընթացների յուրացման համար: 		
9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինիկ՝		
ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Տնտեսագիտական բազային հասկացությունների, 2. Տնտեսական ինստիտուտների, օրենքների, 3. Շուկայի պարամետրերի և շուկայական մոդելների, 4. Սպառողների և ապրանքատերերի վարքագծերի, 5. Ուսուրական շուկաների առանձնահատկությունների, 6. Շուկայականի մակարդակի մոդելների, 7. Շուկայի ձախողումների և դրանց կարգավորման ուղիների վերաբերյալ: 		

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

1. տնտեսական իրավիճակները վերլուծելու,
2. տեսական գիտելիքները կիրառելու:

գ. բնդիսնրական/փոխանցելի կարողություններ

1. տնտեսագիտական խնդիրներ լուծելու,
2. մասնագիտական վերլուծություններ կատարելու,
3. տնտեսական իրավիճակներ մեկնաբանելու:

10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

Ա7. բացահայտելու տնտեսագիտական տարրեր խնդիրների ծագման պատճառները և ընտրելու կառավարման մոտեցումները,

Բ1. կիրառելու տնտեսամաթեմատիկական անալիզի մեթոդները և գործիքակազմը արդի տնտեսական հիմնախնդիրների մոդելավորման համար,

Բ3. կիրառելու մաթեմատիկական հասկացությունները, սիմվոլները քանակական և որակական հարաբերությունների մեկնաբանման համար:

Գ1. Օգտվելու տեղեկատվության տարատեսակ աղբյուրներից (ինտերնետային ռեսուրսներ, էլեկտրոնային գրադարաններ, գիտական հոդվածներ և հաշվետվություններ),

Գ6. աշխատելու խմբում /թիմում/, գործնականում տեղին և արդյունավետ կիրառել գիտելիքները, ինքնուրույն ձևակերպելու խնդիրներ և լուծելու:

11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

- դասախոսություն,
- հարցում,
- քննարկումներ,
- խնդիրների լուծում, տնային առաջադրանքի կատարում,
- խմբային աշխատանք,
- ինքնուրույն աշխատանք:

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

- 1-ին ընթացիկ քննություն. Բաղադրիչներն են՝ 2 տեսական հարց, 1 խնդիր: Գնահատման քայլը՝ 0.5-առավելագույնը 4 միավոր:
- 2-րդ ընթացիկ քննություն. Բաղադրիչներն են՝ 2 տեսական հարց, 1 խնդիր: Գնահատման քայլը՝ 0.5 -առավելագույնը 4 միավոր:
- Եզրափակիչ քննություն. առավելագույնը 9 միավոր, 3 տեսական հարց, որոնցից առաջինը-4, երկրորդը -3 և երրորդը- 2 միավոր: Գնահատման քայլը՝ 0.5 միավոր:
- Ընթացիկ ստուգում առավելագույնը 1 միավոր:
- Ինքնուրույն աշխատանք առավելագույնը 1 միավոր:
- Մասնակցություն՝ առավելագույնը 1 միավոր:

13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Թեմա 1. Տնտեսագիտության ներածություն: Թեմա 2. Շուկայական համա-կարգը: Պահանջարկը, առաջարկը և շուկայական հավասարակշռությունը: Թեմա 3. Պահանջարկի և առաջարկի առաձգականությունները:

Թեմա 4. Սպառողի վարքի վերլուծությունը: Թեմա 5. Արտադրողի վարքը և տեխնոլոգիայի ընտրությունը: Արտադրական ֆունկցիան: Թեմա 6. Արտադրության ծախքերը: Թեմա 7. Մրցակցային ձեռնարկությունները և մրցակցային շուկաները: Թեմա 8. Մենաշնորհը շուկայական տնտեսությունում: Թեմա 9. Անկատար մրցակցությունը. մենաշնորհային մրցակցությունը և օլիգոպոլիան: Թեմա 10. Արտադրության գործոնների շուկան. աշխատանքը, հոդը և կապիտալը:

14. Հիմնական գրականության ցանկ

1. Տնտեսագիտության տեսություն: Ուս. Զեռնարկ, Հ.Աղաջանյան, Եր. 2021:
2. К.Р.Макконнелл, С.Л.Брю, Ш.М.Флинн, Экономикс, 18-ое изд., М., 2011.
3. Курс экономической теории, под ред. А.В.Сидоровича, М., 2009.

Լրացրցից գրականություն

4. Սարգսյան Հ., Մարգարյան Հ., Տնտեսագիտության տեսություն: Ուսումնական ձեռնարկ, 2-րդ հրատ., Եր., 2017:
5. Нуреев Р., Сборник задач по микроэкономике, М., 2003.

1.0201/B20	2.Տնտեսագիտության տեսություն-2	3.6 ECTS կրեդիտ
4.7ժամ/շաբ.	5.14/0/14	
6.3-րդ կիսամյակ	7.Եզրափակիչ գնահատումով	
8.Դասընթացի նպատակն է լուսաբանել շուկայական տնտեսության՝ որպես ամբողջական համակարգի գործառնության մակրոտնտեսական օրինաչափությունները, տալ անհրաժեշտ գիտելիքներ և օժանդակել բավարար ունակությունների ձևավորմանը մակրոտնտեսական իրավիճակները վերլուծելու և հետազոտությունների համար աշխատանքը:		

ուսուցանվող տնտեսագիտական մյուս դասընթացների նյութը առավել հիմնավոր յուրացնելու համար:

Դասընթացի խնդիրներն են.

- ուսանողներին բավարար չափով զիտելիքներ և ունակություններ տալ տնտեսագիտության տեսության հիմնարար սկզբունքներին տիրապետելու և դրանք վերլուծության միջոցով մակրոմակարդակում կիրառելու համար,
- ստեղծել անհրաժեշտ հիմքեր մակրոտնտեսագիտական դասընթացների յուրացման համար:

9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինիք՝

ա. մասնագիտական զիտելիք և իմացություն

- ներկայացնելու մակրոտնտեսական հիմնական ցուցանիշները,
- բացատրելու մակրոտնտեսական հավասարակշռության մոդելները:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

- վերլուծելու պետության տնտեսական քաղաքականության նպատակները և եղանակները,
- մեկնարանելու տնտեսական քաղաքականության արդյունավետության գնահատման չափանիշները:

գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ

- մեկնարանելու միկրոտնտեսագիտական հիմնարար հասկացությունները և սկզբունքները և դրանք կիրառելու միկրոտնտեսագիտական և մակրոտնտեսագիտական, ինչպես նաև ձյուղային ու գործառնական բնույթի տեսական, գործնական և հատուկ դասընթացներում:

10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

Ա7. բացահայտելու տնտեսագիտական տարբեր խնդիրների ծագման պատճառները և ընտրելու կառավարման մոտեցումները,

Ա8. մեկնարանելու միկրոտնտեսագիտության հիմնական հասկացությունները, քննարկելու գլոբալ և լոկալ շուկաների հիմնախնդիրները,

Բ1. կիրառելու տնտեսամարեմատիկական անալիզի մեթոդները և գործիքակազմը արդի տնտեսական հիմնախնդիրների մոդելավորման համար,

Բ3. կիրառելու մաթեմատիկական հասկացությունները, սիմվոլները քանակական և որակական հարաբերությունների մեկնարանման համար,

Բ5. քննարկելու ընտրված տնտեսական քաղաքականությունները և ամփոփելու քննարկման արդյունքները,

Գ1. օգտվելու տեղեկատվության տարատեսակ աղյուրներից (ինտերնետային ռեսուրսներ, էլեկտրոնային գրադարաններ, գիտական հոդվածներ և հաշվետվություններ),

Գ6. աշխատելու խմբում /թիմում/, գործնականում տեղին և արդյունավետ կիրառել զիտելիքները, ինքնուրույն ձևակերպելու խնդիրներ և լուծելու:

11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

- դասախոսություն /ուսուցման ժամանակակից տեխնոլոգիաների կիրառում, դասախոսության նյութի տրամադրում, լսարանային ցուցադրությունների կազմակերպում/;
- սեմինար պարապմունքներ /ակտիվ հարցադրումների և քննարկումների կազմակերպում՝ սոցիալական և կրթական հաղորդակցման գիտատեսական հիմունքների կիրառմամբ/;
- ինքնուրույն աշխատանք /ռեֆերատներ, անհատական առաջադրանքներ/:

12. Գնահատման մեթոդներ և չափանիշներն են.

- 1-ին ընթացիկ քննություն. գրավոր քննություն՝ **4 միավոր** առավելագույն արժեքով: Հարցատոմար պարունակում է երեք հարց, յուրաքանչյուրը՝ համապատասխանաբար 2, 1 և 1 միավոր: Միավորների քայլը 0.5 է:
- 2-րդ ընթացիկ քննություն. գրավոր քննություն՝ **4 միավոր** առավելագույն արժեքով: Հարցատոմար պարունակում է երեք հարց, յուրաքանչյուրը՝ համապատասխանաբար 2, 2 և 1 միավոր: Միավորների քայլը 0.5 է:
- Եզրափակիչ քննություն. բանավոր քննություն՝ **9 միավոր** առավելագույն արժեքով: Հարցատոմար պարունակում է երեք հարց, յուրաքանչյուրը՝ համապատասխանաբար 4, 3 և 3 միավոր: Միավորների քայլը 0.5 է:
- Ընթացիկ ստուգում, ինքնուրույն աշխատանք, մասնակցություն, յուրաքանչյուր՝ 1-ական միավոր:**

13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

- Թեմա 1.** Ազգային արդյունքը: Ազգային հաշվիների համակարգը: **Թեմա 2.** Մակրոտնտեսական կայունությունը և տատանումները: **Թեմա 3.** Հիմնական մակրոտնտեսական կախվածությունները: **Թեմա 4.** Ամբողջական ծախսումները և արտադրության հավասարակշիռ ծավալը: **Թեմա 5.** Ամբողջական պահանջարկը և ամբողջական առաջարկը: Հավասարակշռությունը «AD-AS» մոդելում և դրա փոփոխությունները: **Թեմա 6.** Ֆիսկալ քաղաքականությունը: **Թեմա 7.** Փողը և բանկային գործը: Դրամավարկային քաղաքականությունը: **Թեմա 8.** Ընդհանուր հավասարակշռությունը՝ «IS-LM» մոդելը: **Թեմա 9.** Տնտեսական աճը: **Թեմա 10.** Մակրոտնտեսական քաղաքականությունը և տեսությունը. բանավիճային հարցեր:

14. Հիմնական գրականության ցանկ

- Սենքյու Ն., Մակրոէկոնոմիկա, Եր., 1997:
- Макконелл К., Брю С., Экономикс: принципы, проблемы и политика, М, 2009.
- Տնտեսագիտության տեսություն: Ուսումնական ձեռնարկ: Հայկ Սարգսյան, Հասմիկ Մարգարյան. ԵՊՀ տնտեսագիտության և կառավարման ֆակուլտետ: Գիտ. խմբ.՝ Հ.Աղաջանյան, Գ.Գալստյան, (Երկրորդ հրատարակություն, լրամշակված և վերահսմագրված): - Եր., 2017:
- Курс экономической теории: учеб. пособие для студентов вузов /под ред. А.В.Сидоровича/; МГУ 3-е изд. – Москва, 2007.
- Агапова Т., Серегина С., Макроэкономика: Учебник МГУ, М., 2009.

1.0105/B19	2.Գծային հանրահաշին և անալիտիկ երկրաչափություն	3.4 ECTS կրետիս
4.4.5 Ժամ/շաբ.	5.9/9/0	
6.3-րդ կիսամյակ	7.Եզրափակիչ գնահատումն	
8.Դասընթացի նպատակն է ուսանողների մոտ ձևավորել վերլուծական երկրաչափության գիտելիքների անհրաժեշտ հենք՝ գծային հանրահաշվի, մաթեմատիկական անալիզի դասընթացներում և որոշ տնտեսական մոդելներում օգտագործելու համար:		
Դասընթացի խնդիրներն են.		
<ul style="list-style-type: none"> ծանոթացնել ուղղի, հարթության հավասարումներին, ինչպես նաև մատրիցաներին, որոշիչներին և նրանց որոշ հատկություններին, գծային հավասարումների և անհավասարումների համակարգերի լուծման մեթոդներին, տալ ստացված լուծման մեկնաբանությունը և պատկերել հնարավորության դեպքում: 		
9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝		
ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն		
<ol style="list-style-type: none"> բացատրելու գծային հավասարումների համակարգերի լուծման Գառուսի և Կրամերի եղանակները, սահմանելու որոշիչը, հակադարձ և տրանսպոնացված մատրիցները: 		
բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ		
<ol style="list-style-type: none"> կատարելու գործողություններ վեկտորների և մատրիցների հետ, լուծել գծային հավասարումների և անհավասարումների համակարգեր, հաշվելու տրված վեկտորների սկայար, վեկտորական և խառն արտադրյաները, չվերասերված մատրիցի հակադարձը, հաշվելու երկու ուղղիների, երկու հարթությունների, ուղղի և հարթության կազմած անկյունը, հատման կետը, կետի հեռավորությունն ուղղից և հարթությունից: 		
գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ		
<ol style="list-style-type: none"> կիրառելու ստացած մաթեմատիկական գիտելիքները գործնականում, կիրառելու ստացած մաթեմատիկական գիտելիքները տնտեսագիտության մեջ: 		
10.Դասընթացը ձևադրում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.		
Ա1. Ներկայացնելու վերլուծությունների մաթեմատիկական կանոնները և հնարքները,		
Գ2. Որոշակի փաստարկների հիմնավորման և եզրահանգումների նպատակով տարբերակելու, վերլուծելու և մեկնաբանելու տարրեր աղյուրներից հայթայթված տեղեկատվությունը,		
Գ6. աշխատելու խմբում /թիմում/, գործնականում տեղին և արդյունավետ կիրառելու գիտելիքները, ինքնուրույն ձևակերպելու խնդիրներ և լուծելու:		
11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.		
<ul style="list-style-type: none"> դասախոսություններ խմբային աշխատանքներ անհատական աշխատանք: 		
12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.		
1-ին ընթացիկ քննություն. գրավոր առավելագույնը 4 միավոր , հարցատոմար պարունակում է 4 խնդիր, յուրաքանչյուրը՝ 1-ական միավոր: Միավորների քայլը 0,25 է:		
2-րդ ընթացիկ քննություն. գրավոր առավելագույնը 4 միավոր , հարցատոմար պարունակում է 4 խնդիր, յուրաքանչյուրը՝ 1-ական միավոր: Միավորների քայլը 0,25 է:		
Եզրափակիչ քննություն. Բանավոր՝ առավելագույնը 9 միավոր քննական տոմսի համար, տոմսը պարունակում է 4 հարց. 2 տեսական հարց (1-ինը՝ 3 միավոր և 2-րդը՝ 2 միավոր), երկու խնդիր (1-ինը՝ 2 միավոր և 2-րդը՝ 2 միավոր):		
Ընթացիկ սոուզումները առավելագույնը 3 միավոր , կիսամյակի ընթացքում իրականացրած տնային առաջադրանքներից ձեռք բերումների համար 1,5 և ստուգողական աշխատանքներից ձեռք բերումների համար՝ 1,5 միավոր: Միավորների քայլը 0,25 է:		
13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից		
Թեմա 1. Մատրիցներ և որոշիչներ: Թեմա 2. Գծային հավասարումների համակարգ: Թեմա 3. Վեկտորական		

հանրահաշիվ: **Թեսակ 4.** Գծային արտապատկերումներ: **Թեսակ 5.** Ուղղի հավասարումը: **Թեսակ 6.** Շրջան և էլլիպս: **Թեսակ 7.** Հիպերբոլ և պարաբոլ: **Թեսակ 8.** Ուղղի և հարթության հավասարումը տարածության մեջ:

14.Հիմնական գրականության ցանկ.

1. Փիլիպոսյան Վ., Օհնիկյան Հ., Վերլուծական երկրաչափության խնդրագիրք, Եր., 2011:
2. Գ.Հակոբյան, Վերլուծական երկրաչափության և գծային հանրահաշվի խնդրագիրք, տնտեսագետների համար:
3. Բեկլեմիշև Դ., Կурс աналитической геометрии и линейной алгебры, ФИЗМАТЛИТ, 2005.
4. Ильязова Д., Линейная алгебра и аналитическая геометрия.теория и практика, Ульяновск, 2012.
5. Малугин В., Математика для экономистов. Линейная алгебра, М., 2006.
6. Ефимов Н., Краткий курс аналитической геометрии, М., ФИЗМАТЛИТ, 2014.

1.0104/ B22	2.Տնտեսագիտական ինֆորմատիկա – 1	3.3 ECTS կրեդիտ
4.3.5 ժամ/շաբ.	5.0/14/0	
6.3-րդ կիսամյակ	7.Առանց ընթացիկ քննությունների գնահատման	
8. Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ներկայացնել Excel ծրագրային փաթեթով խորը տնտեսագիտական վերլուծություններ կատարելու հմտությունները և սովորեցնել կիրառել դրանք հետազոտական աշխատանքների իրականացման և մասնագիտական գործունեության ընթացքում:		
Դասընթացի խնդիրներն են.		
<ul style="list-style-type: none"> • ուսանողներին տալ ընդհանուր տեղեկություններ Excel ծրագրային փաթեթի կառուցվածքի, գործիքների և հնարավորությունների մասին, • բացահայտել ժամանակակից համակարգչի դերն ու կարևորությունը տնտեսագիտական վերլուծություններ կատարելիս, • ծանոթացնել Excel համակարգով տնտեսագիտական, մենեջմենքի և մարքետինգի խնդիրներ լուծելու, ըստ կատարած հաշվարկների ստացված տվյալների գրաֆիկներ կառուցելու, տեսակավորելու հնարավորություններին: 		
9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կինք՝		
ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն		
<ol style="list-style-type: none"> 1. թվարկելու Excel ծրագրային փաթեթի կառուցվածքը, գործիքներն և հնարավորությունները, 2. վերարտադրելու և ստեղծելու էլեկտրոնային աղյուսակներ, 3. ստացած գիտելիքները կիրառելու տնտեսագիտական, մենեջմենքի և մարքետինգի խնդիրները համակարգչի օգնությամբ լուծելիս: 		
բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ		
<ol style="list-style-type: none"> 1. օգտագործելու Excel ծրագրային փաթեթի հնարավորությունները, 2. էլեկտրոնային աղյուսակով կատարելու հաշվարկային աշխատանքներ՝ կիրառելով ստանդարտ ֆունկցիաներ և տրամարանական գործողություններ, 3. կազմելու ձեռնարկության ծախսերի հաշվման ծրագիր, 4. մոդելավորելու և վերլուծելու տնտեսագիտական գործընթացները ծրագրային փաթեթների միջոցով: 		
գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ		
<ol style="list-style-type: none"> 1. պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը, 2. գործնականում տեղին և արդյունավետ կիրառել գիտելիքները, ձևակերպել խնդիրներ և լուծել: 		
10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.		
Ա6. համեմատելու ֆինանսական մաթեմատիկայի, մաթեմատիկական մոդելավորման մեթոդները և ներկայացնելու մասնագիտությանը առնչվող ժամանակակից տեղեկատվական տեխնոլոգիաների կիրառությունը,		
Բ10. կատարելու նախագծերի համար անհրաժեշտ տեխնիկատնտեսական հաշվարկներ՝ կիրառելով տարրեր համակարգչային ծրագրեր,		
Գ1. օգտվելու տեղեկատվության տարատեսակ աղբյուրներից (ինտերնետային ռեսուրսներ, էլեկտրոնային գրադարաններ, գիտական հոդվածներ և հաշվետվություններ):		
Գ6. աշխատել խմբում /թիմում/, գործնականում տեղին և արդյունավետ կիրառել գիտելիքները, ինքնուրույն ձևակերպել խնդիրներ և լուծել:		
11.Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.		
<ul style="list-style-type: none"> • լաբորատոր աշխատանքներ, • տնային, ինքնուրույն և ստուգողական աշխատանքներ, • թեսու: 		

12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

- Ընթացիկ ստուգումներ (ստուգողական գրավոր աշխատանքի և բանավոր հարցման համար)- 7 միավոր,
- Ինքնուրույն աշխատանք- առավելագույնը 4 միավոր,
- Մասնակցություն առավելագույնը- 1 միավոր
- Եզրափակիչ քննություն- առավելագույնը 8 միավոր: Միավորների քայլը՝ 0.5:

13.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Թեմա 1. MS Excel աղյուսակային խմբագիր: **Թեմա 2.** Դիագրամների կառուցում MS Excel միջավայրում: **Թեմա 3.** Ստանդարտ ֆունկցիաները MS Excel միջավայրում: **Թեմա 4.** Աշխատանք տվյալների բազաների հետ MS Excel միջավայրում: **Թեմա 5.** Տվյալների վերլուծությունը Excel-ում լրացրուիչ գործիքների միջոցով (Add-Ins): **Թեմա 6.** Տեղեկատվության պաշտպանություն:

14.Հիմնական գրականության ցանկ.

1. Կուսեմյան U., MS Excel աղյուսակային խմբագիր (գործնական ձեռնարկ): Ուսումնական ձեռնարկ, Եր., 2017:
2. Սարգսյան Վ. և ուրիշներ, Համակարգչային առաջարրանքներ և խնդիրներ Ինֆորմատիկայի հիմունքներ (ըստ կիրառման ոլորտի) առարկայից: Եր., 2018:
3. G. Harvey, "Excel 2019 All-in-One For Dummies", 2019.
4. J. Walkenbach, "Excel 2016 Bible", 2016.
5. Վիլյամս, Microsoft Excel, СПб, Պитեր, 2008.

1.0104/ B28	2.Տնտեսագիտական ինֆորմատիկա – 2	3.4 ECTS կրեդիտ
4.3.5 Ժամ/շաբ.	5.0/14/0	
6.4-րդ կիսամյակ	7.Առանց ընթացիկ քննությունների գնահատման	

8.Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ներկայացնել Excel ծրագրային փաթեթով խորը տնտեսագիտական վերլուծություններ կատարելու հմտությունները և սովորեցնել կիրառել դրանք հետազոտական աշխատանքների իրականացման և մասնագիտական գործունեության ընթացքում:

Դասընթացի խնդիրներն են.

- ծանոթացնել MS EXCEL միջավայրում VBA մակրոսներին,
- ձևավորել ծրագրեր ստեղծելու հմտություններ,
- սովորեցնել տարբեր տնտեսագիտական խնդիրների լուծման նպատակով ընտրել համապատասխան ալգորիթմ:

9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինիք՝**ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն**

1. Ներկայացնելու ծրագրային կողեր,
2. բացատրելու vba-ծրագրավորման լեզվի հիմունքները,
3. վերլուծելու և բացատրելու գործնական էթիկայի կանոնները և տնտեսագիտական խնդիրների մաթեմատիկական մոդելների լուծումները:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

1. կազմելու ձեռնարկության ծախսերի հաշվման ծրագիրը,
2. օգտագործելու VBA ծրագրավորման լեզվի հնարավորությունները:

գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ

1. հավաքագրելու, վերլուծելու և պահպանելու տնտեսագիտական խնդիրների մաթեմատիկական մոդելների լուծման կարևորագույն արդյունքները:

10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

Ա6. համեմատելու ֆինանսական մաթեմատիկայի, մաթեմատիկական մոդելավորման մեթոդները և ներկայացնելու մասնագիտությանը առնչվող ժամանակակից տեղեկատվական տեխնոլոգիաների կիրառությունը,

Բ9. կատարելու նախագետի համար անհրաժեշտ տեխնիկատնտեսական հաշվարկներ, կիրառելով տարբեր համակարգչային ծրագրեր,

Գ1.օգտվելու տեղեկատվության տարատեսակ աղբյուրներից (ինտերնետային ռեսուրսներ, էլեկտրոնային գրադարաններ, գիտական հոդվածներ և հաշվետվություններ):

Գ6.աշխատել խմբում /թիմում/, գործնականում տեղին և արդյունավետ կիրառել գիտելքները, ինքնուրույն ձևակերպել խնդիրներ և լուծել:

11.Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

- ինքնուրույն աշխատանք
- թեսու
- զեկույց

<ul style="list-style-type: none"> ծրագրերի մշակում և ավտոմատացում:
12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.
<ol style="list-style-type: none"> եզրափակիչ քննություն՝ առավելագույնը 8 միավոր, ինքնուրույն աշխատանք՝ առավելագույնը 5 միավոր, ընթացիկ ստուգում՝ առավելագույնը 4 միավոր, մասնակցություն՝ առավելագույնը 3 միավոր
13.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.
Թեմա 1. Տվյալների հավաքագրում և մշակում: Թեմա 2. Տվյալների վիզուալիզացում: Թեմա 3. Բանաձեռ և ֆունկցիաներ: Թեմա 4. Հարցումների ձևակերպում և տվյալների ֆիլտրում: Թեմա 5. Ինչ կլինի եքել վերլուծություն: Թեմա 6. Վիճակագրական վերլուծության գործիքներ: Թեմա 7. Solver: Թեմա 8. Մակրոսներ: Թեմա 9. Կիրառական վերլուծություններ:
14.Հիմնական գրականության ցանկ
<ol style="list-style-type: none"> G. Harvey, "Excel 2019 All-in-One For Dummies", 2019. M. Berenson, D. Levine and T. Krehbiel, Basic Business Statistics, Pearson Ed., 2012. J. Walkenbach, "Excel 2016 Bible", 2016. Слепцова Л.Д., Программирование на VBA в Microsoft Office 2010. М. : Издательский дом “Вильямс”, 2010. Уоценбах Джон, Профессиональное программирование на VBA в Excel 2010. : Пер. с англ. М. : здательский дом “Вильямс”, 2011.

1.0104/B30	2.Գործույթների հետազոտման մաթեմատիկական մեթոդներ	3.6 ECTS կրեդիտ
4.7 ժամ/շաբ.	5.14/14/0	
6.5-րդ կիսամյակ	7.Եզրափակիչ գնահատումով	
8.Դասընթացի նպատակն է ուսանողների մոտ ձևավորել տարրեր բնագավառներում առաջացած հիմնական գործնական խնդիրների մաթեմատիկական մոդելների կառուցման, դրանց միջոցով այդ խնդիրների լուծման եղանակների հետազոտման և կիրառման ունակություն:		
Դասընթացի խնդիրներն են.		
<ul style="list-style-type: none"> ծանոթացնել գործույթների հետազոտում առարկայի հիմնախնդիրներին, ծանոթացնել տնտեսական տարրեր երևույթների և գործնթացների ուսումնասիրման համար կիրառվող հիմնական տնտեսա-մաթեմատիկական մոդելներին, բացատրել տարրեր տնտեսագիտական խնդիրներ լուծելու մեթոդներ: 		
9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝		
ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն		
1. Ներկայացնելու գործույթների հետազոտման խնդիրների, մաթեմատիկական մոդելների կառուցման հանրահաշվական և երկրաչափական եղանակները:		
բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ		
1. կատարելու գծային ծրագրավորման, հոսքային և խաղային խնդիրների լուծման ալգորիթմական հետազոտումը,		
2. կիրառելու հիմնական ալգորիթմները գործնական խնդիրները լուծելիս,		
3. վերլուծելու առկա խնդիրները և առաջարկել դրանց լուծման եղանակները:		
գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ		
1. թիմում աշխատելու, համագործակցելու ունակություններ:		
10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.		
Ա6. համեմատելու ֆինանսական մաթեմատիկայի, մաթեմատիկական մոդելավորման մեթոդները և ներկայացնելու մասնագիտությանը առնչվող ժամանակակից տեղեկատվական տեխնոլոգիաների կիրառությունը,		
Բ9. կատարելու նախագծերի համար անհրաժեշտ տեխնիկատնտեսական հաշվարկներ, կիրառելով տարրեր համակարգչային ծրագրեր,		
Գ2.որոշակի փաստարկների հիմնավորման և եզրահանգումների նպատակով տարբերակելու, վերլուծելու և մեկնաբանելու տարրեր աղբյուրներից հայթայթված տեղեկատվությունը:		
11.Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.		
<ul style="list-style-type: none"> դասախոսություններ շնորհանդեսներ գործնական աշխատանք ուժեքրատ ինքնուրույն խնդիրների լուծումներ: 		
12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.		

1-ին բնդացիկ քննություն. գրավոր՝ առավելագույնը **4 միավոր**, հարցատոմար պարունակում է 4 խնդիր, յուրաքանչյուրը՝ 1-ական միավոր: Միավորների քայլը 0,25 է:

2-րդ բնդացիկ քննություն. գրավոր՝ առավելագույնը **4 միավոր**, հարցատոմար պարունակում է 4 խնդիր, յուրաքանչյուրը՝ 1-ական միավոր: Միավորների քայլը 0,25 է:

Եզրափակիչ քննություն. Բանավոր՝ առավելագույնը **9 միավոր** քննական տոմսի համար, տոմսը պարունակում է 4 հարց. 2 տեսական հարց (1-ինը՝ 3 միավոր և 2-րդը՝ 2 միավոր), երկու խնդիր (1-ինը՝ 2 միավոր և 2-րդը՝ 2 միավոր):

Ընթացիկ ստուգումներ. առավելագույնը **3 միավոր**, կիսամյակի ընթացքում իրականացրած տնային առաջադրանքներից ձեռք բերումների համար 1,5 և ստուգողական աշխատանքներից ձեռք բերումների համար՝ 1,5 միավոր: Միավորների քայլը 0,25 է:

13. Դասընթացը բարկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից:

Թեմա 1.Կոռորդինատային համակարգեր: **Թեմա 2.**Ուղղիղ գիծը հարթության վրա: **Թեմա 3.**Երկրորդ կարգի կորեր: **Թեմա 4.**Մատրիցներ և որոշչներ: **Թեմա 5.**Գծային հավասարումների համակարգեր (Գաուսի մեթոդը, Կրամերի կանոնը): **Թեմա 6.**Գծային տարածություններ: Բազիս և չափողականություն: **Թեմա 7.**Վեկտորների գծային կախվածությունը: Մատրիցի ռանգը: **Թեմա 8.**Գծային օպերատորներ: **Թեմա 9.**Քառակուսային ձևեր: **Թեմա 10.**Էվկլիդի եսյան տարածություններ: Օրթոգնալ բազիս:

14. Հիմնական գրականության ցանկ

1. Տոնյան Ռ., Գործույթների հետազոտման մաթեմատիկական խնդիրներեր, Եր., 1999:
2. Սահակյան Ա., Սարգսյան Հ., Սարգսյան Ս., Տոնյան Ռ., Տնտեսության վերլուծության մաթեմատիկական եղանակներ, Ի հատոր, Եր., 1997:
3. Սահակյան Ա., Բեկնազարյան Ն., Հակոբյան Հ., Քերոբյան Խ., Տնտեսության վերլուծության մաթեմատիկական եղանակներ, II հատոր, Գործույթների հետազոտումը տնտեսության կառավարման խնդիրներում, Եր., 2001:
4. Սահակյան Ա., Տնտեսության վերլուծության մաթեմատիկական եղանակներ III Գործույթների հետազոտումը տնտեսության կառավարման խնդիրներում, Խնդիրներ և վարժություններ, Եր., 2001:
5. Տոնյան Ռ., Դիսկրետ մաթեմատիկայի դասընթաց, Եր., 1999:
6. Խարար, Տեорիա գրաֆօս, Մ, 1979.

1.0104/B23	2. Հետազոտության պլանավորում և մեթոդներ	3.2 ECTS կրեմիտ
------------	---	-----------------

4.2.5 Ժամ/շաբ. **5.10/0/0**

6.3-րդ կիսամյակ **7. Առանց եզրափակիչ գնահատման**

8. Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին գիտելիքներ հաղորդել հետազոտության պլանավորուման և մեթոդների վերաբերյալ:

Դասընթացի խնդիրներն են.

- ներկայացնել հետազոտության նպատակը և կառուցվածքը
- ուսումնամիջել պլանավորման փուլերը
- ծանոթանալ հետազոտության մեթոդներին և դրանց կիրառմանը:

9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինիկ

ա. Մասնագիտական զիտելիք և իմացություն

1. սահմանելու հետազոտության պլանավորման կարևորությունը,
2. ներկայացնելու հետազոտության փուլերը և դրանց իրականացման քայլերը,
3. բացատրելու հետազոտության մեթոդաբանությունը:

բ. Գործնական մասնագիտական կարողություններ

1. կատարելու հետազոտության թեմայի գրագետ ընտրություն,
2. կիրառելու հետազոտության մեթոդները,
3. վերլուծելու հավաքագրված տեղեկատվությունը, կատարելու եզրակացություններ և առաջարկություններ:

գ. Բնդեպահպահական/փոխանցելի կարողություններ

1. թիմում աշխատելու, համագործակցելու ունակություններ
2. Հետազոտության տարրեր տեսակներ պլանավորելու,
3. Հետազոտությունները գնահատելու կարողություն:

10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

Ա6. համեմատելու ֆինանսական մաթեմատիկայի, մաթեմատիկական մոդելավորման մեթոդները և ներկայացնելու մասնագիտությանը առնչվող ժամանակակից տեղեկատվական տեխնոլոգիաների կիրառությունը,

Բ9. կատարելու նախագծերի համար անհրաժեշտ տեխնիկատնտեսական հաշվարկներ, կիրառելով տարրեր համակարգչային ծրագրեր,

Գ2.որոշակի փաստարկների հիմնավորման և եզրահանգումների նպատակով տարբերակելու, վերլուծելու և մեկնաբանելու տարբեր աղբյուրներից հայթայթված տեղեկատվությունը:

11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

- դասախոսություններ
- շնորհանդեսներ
- գործնական աշխատանք
- հարցում
- ինքնուրույն աշխատանք
- խմբային աշխատանք
- ըննարկում:

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

- 2 ընթացիկ քննություն՝ առավելագույնը 8 միավոր,
- ինքնուրույն աշխատանք՝ առավելագույնը 5 միավոր,
- ընթացիկ ստուգում՝ առավելագույնը 4 միավոր,
- մասնակցություն՝ առավելագույնը 3 միավոր

13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Թեմա 1. Գիտությունը և գիտական հետազոտությունը: **Թեմա 2.** Գիտական հետազոտությունների մեթոդաբանությունը: **Թեմա 3.** Գիտահետազոտական աշխատանքների նախապատրաստական փուլը: **Թեմա 4.** Գիտական տեղեկատվության հավաքագրումը: **Թեմա 5.** Ուսանողների գիտական աշխատանքների պատրաստումը և ձևավորումը: **Թեմա 6.** Ուսանողական աշխատանքների պատրաստման և պաշտպանության առանձնահատկությունները:

14. Հիմնական գրականության ցանկ

1. Басаков М., От реферата до дипломной работы: Рекомендации сту-дентам по оформлению текста: Учеб. пособие для студентов вузов и кол-леджей. – Ростов н/Д, 2001.
2. Вахрин П., Методика подготовки и процедура защиты дипломных работ по специальности «Финансы и кредит»: Учеб. пособие. – М., 1999.
3. Кузин Ф., Магистерская диссертация: Методика написания, правила оформления и процедура защиты: Практ. пособие для студентов магистрантов. – М., 1998.
4. Сабитов Р., Основы научных исследований. Учебное пособие. Челябинск, 2002.
5. Уваров А., Дипломные и курсовые работы по экономическим специальностям: Практ. советы по подготовке и защите, М., 2000.

1.0105/B26	2.Մաթեմատիկական անալիզ – 3	3.7 ECTS կրեդիտ
4.8 ժամ/շաբ.	5.14/18/0	
6.3-րդ կիսամյակ	7.Եզրափակիչ գնահատումով	

8. Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ներկայացնել մաթեմատիկական անալիզի առավել կիրառական, վերլուծական մասերը:

Դասընթացի խնդիրներ են.

- ձևավորել մաթեմատիկական հիմնարար պատրաստվածության անհրաժեշտ մակարդակ՝ տնտեսագիտական խնդիրների հետազոտությունների մեջ,
- կիրառահետազոտական խնդիրներ լուծելու ժամանակ օգտվել իրենց հայտնի մաթեմատիկական մեթոդներից,
- զարգացնել տրամաբանական անալիտիկ մտածողություն:

9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինիկ՝

ա. Մասնագիտական գիտելիք և խմացություն

1. սահմանելու դիֆերենցիյալ հավասարումներն ու տարանջատել դրանց տեսակները, սահմանելու և տարանջատելու կրկնակի և կորագիծ ինտեգրալները,

2. ներկայացնելու մաթեմատիկական անալիզի կիրառահետազոտական մասերը:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

1. հաշվելու կրկնակի և կորագիծ ինտեգրալներ,
2. պարզելու դիֆերենցիալ հավասարման տեսակներնը և լուծել դրանք,
3. տարանջատելու և հաշվելու լրկակ, գլոբալ և պայմանական էքստրեմումները:

գ. ընթանրական/կոխանցելի կարողություններ

1. կիրառելու յուրացրած մաթեմատիկական զարափարները տնտեսագիտության մեջ:

10. Դասընթացը ձևավորում է կիրական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

Ա1. Ներկայացնելու վերլուծությունների մաթեմատիկական կանոնները և հնարքները

Ա6. համեմատելու ֆինանսական մաթեմատիկայի, մաթեմատիկական մոդելավորման մեթոդները և ներկայացնելու մասնագիտությանը առնչվող ժամանակակից տեղեկատվական տեխնոլոգիաների կիրառությունը,

Բ1. կիրառելու տնտեսամաթեմատիկական անալիզի մեթոդները և գործիքակազմը արդի տնտեսական հիմնախնդիրների մոդելավորման համար

Բ3. կիրառելու մաթեմատիկական հասկացությունները, սիմվոլները քանակական և որակական հարաբերությունների մեջնաբանման համար:

Գ1. օպտվելու տեղեկատվության տարատեսակ աղյուրներից (ինտերնետային ռեսուրսներ, էլեկտրոնային գրադարաններ, գիտական հոդվածներ և հաշվետվություններ),

Գ4. պատրաստելու զեկուցումներ, ներկայացնելու հետազոտությունների արդյունքները, վարելու գիտական բանավեճեր:

11. Վիրատվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

- դասախոտություններ
- սեմինարներ:

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

1-ին ընթացիկ քննություն. գրավոր՝ առավելագույնը 4 միավոր, միավորների քայլը 0,25 է:

2-րդ ընթացիկ քննություն. գրավոր՝ առավելագույնը 4 միավոր, միավորների քայլը 0,25 է:

Եզրափակիչ քննություն. Բանավոր՝ առավելագույնը 9 միավոր քննական տոմսի համար, տոմսը պարունակում է 4 հարց. 2 տեսական հարց (1-ինը՝ 3 միավոր և 2-րդը՝ 2 միավոր), երկու խնդիր (1-ինը՝ 2 միավոր և 2-րդը՝ 2 միավոր):

Ընթացիկ սոուումներ. առավելագույնը 3 միավոր:

13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնանական բաժիններից.

Թեմա 1. Առանց սահմանափակումների օպտիմիզացիա: **Թեմա 2.** Սահմանափակումներով օպտիմիզացիա. առաջին կարգի պայմանները: **Թեմա 3.** Սահմանափակումներով օպտիմիզացիա. առաջին կարգի պայմանները: **Թեմա 4.** Հոմոգեն և հոմոդեսիլ ֆունկցիաներ: **Թեմա 5.** Գոզավոր և կիսագոզավոր (quasiconcave) ֆունկցիաներ: **Թեմա 6.** Տնտեսագիտական կիրառությունները:

14. Հիմնական գրականության ցանկ.

1. Simon C. and Blume L., "Mathematics for Economists", W. W. Norton & Company, New York, 2010.
2. Hoy, M., Livernois, J., McKenna, C., Rees, R., & Stengos, T. (2011). *Mathematics for economics*. MIT pr
3. R. Serrano and A. Feldman, "A Short Course in Intermediate Microeconomics with Calculus", Cambridge University Cambridge, 2013.
4. Andréasson, N., Evgrafov, A., & Patriksson, M. (2005). An introduction to optimization: Foundations and fundamental algorithms. *Chalmers University of Technology Press: Gothenburg, Sweden*, 1, 1-205.
5. Pemberton, M., & Rau, N. (2011). *Mathematics for economists: an introductory textbook*. University of Toronto Press.
6. Sundaram, R. K. (1996). *A first course in optimization theory*. Cambridge university press.
7. Luptacik, M. (2010). *Mathematical optimization and economic analysis* (p. 307). New York, NY, USA:: Springer.
8. Takayama, A., & Akira, T. (1985). *Mathematical economics*. Cambridge university press.

1.0105/B24	2. Հավանականությունների տեսություն	3.7 ECTS կրելիս
4.7 Ժամ/շաբ.	5.14/14/0	
6.4-րդ կիսամյակ	7. Եզրափակիչ գնահատումով	
8. Դասընթացի նպատակն է. ուսանողներին ծանոթացնել հավանականության գաղափարին (դասական, երկրաչափական, արքիմումատիկ սահմանումներ), պատահական մեծությունների տեսակներին(դիսկրետ, անընդհատ) և նրանց թվային բնութագրիչներին, ինչպես նաև, նրանց կիրառություններին:		
Մոդուլի ուսումնասիրությունը նպատակ ունի ուսանողների մոտ ձևավորել .		
<ul style="list-style-type: none"> ✓ յուրահատուկ տրամաբանական մտածողություն՝ հավանականային և վիճակագրական գաղափարների միջցոցով, ✓ տիպային խնդիրների լուծման և դրանց արդյունավետ կիրառման համար անհրաժեշտ գիտելիքներ, հմտություններ և կարողություններ, ✓ տրամաբանորոն վերլուծելու և մաթեմատիկորեն մոդելավորելու մշակույթ և կարողություններ, ✓ առաջադրված խնդիրների լուծելիությունը հետազոտելու ունակություններ, ✓ գրականությունից օգտվելու և յուրաքանչյուր թեմայի շրջանակներում անհրաժեշտ նյութերը փնտրելու հմտություններ: 		
Դասընթացի խնդիրներն են.		

- Ուսանողներին ընկալելի դարձնել հավանականության զաղափարի սահմանումները և նրանց տարրերությունները
- Սովորեցնել հաշվել պատահական մեծությունների թվային բնութագրիչները կիրառելով բաշխման ֆունկցիան և հավանականային խտության ֆունկցիան
- Ուսանողներին տալ հիմնարար գիտելիքներ սահմանային թեորեմների, մարկովյան շղթաների և նրանց կիրառությունների վերաբերյալ
- ուսումնամասիրել պատահական փորձերի մաթեմատիկական մոդելների կառուցվածքը
- կատարելագործել ուսանողների մոտ կիրառական խնդիրների լուծման համար ստացված գիտելիքների օգտագործման հմտությունները,
- զարգացնել ուսանողների մոտ այն ունակությունները, որոնք օգնում են ընկալել տարրեր համակարգերում կիրառվող մաթեմատիկական մոդելների հավանականային ունիվերսալությունը:

9. Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինիք՝

a. Ասանագիտական գիտելիք և իմացություն

1. սահմանելու փորձ, նրա տարրական ելքերը, տալու հավանականության դասական, երկրաչափական, արքիոմատիկ սահմանումները, պայմանական հավանականության սահմանումը,
2. ներկայացնելու պատահական մեծությունները /դիսկրետ, անընդիհատ, կիսաանընդիհատ/
3. սահմանելու պատահական մեծության թվային բնութագրիչները՝ մաթեմատիկական սպասում, դիսպերսիա, մոդա, մոմենտ, ասիմետրիա, պատահական մեծության բաշխման ֆունկցիա, բաշխման շարք:
4. թվարկելու պատահական մեծությունների ֆունկցիաները՝ բաշխման ֆունկցիա, հավանականային խտության ֆունկցիա, բնութագրիչ ֆունկցիա
5. ներկայացնելու մարկովյան շղթաները /համասեռ, ոչ համասեռ/ և նրանց համապտասխանող անցման մատրիցները:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

1. թվարկելու «հավանականության» զաղափարի դասական, երկրաչափական, արքիոմատիկ սահմանումների տարրերությունները, և նրանց կիրառմամար կառուցելու պատահական մեծությունների բաշխման շարքերը,
2. հաշվելու պատահական մեծությունների թվային բնութագրիչները՝ մաթեմատիկական սպասում, դիսպերսիա, միջին քառակուսային շեղում, մոդա, մեղիանա
3. մեկնաբանելու սահմանային թեորեմները և ներկայացնելու նրանց կապը Բեռնուլիի թեորեմի հետ
4. պատահական մեծությունների կիրառմամբ վիճակագրական խնդիրներ լուծելու:

գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ (Եթե այդպիսիք կան)

1. Վերլուծելու և եզրահանգումներ անելու դրսերելով քննական մտածողություն, ինչպես նաև ցուցաբերելու ստեղածագործական մոտեցում մասնագիտական ոլորտի խնդիրները բացահայտելու և տարրեր լուծումներ առաջարկելու համար:
2. Պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը:
3. Կառավարելու մասնագիտական գործառույթներ ու ծրագրեր, դեկավարելու աշխատանքային թիմ, աշխատելու թիմում և պատասխանատվություն ստանձնելու նրա անդամների մասնագիտական գործունեության համար:

10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

Ա3. բացատրելու վիճակագրական տվյալների կազմման և գրանցման ձևերը,

Բ2. կատարելու գիտահետազոտական աշխատանքներ և գործնական վերլուծություններ օգտագործելով վիճակագրական և էկոնոմետրիկ մեթոդներ:

Գ2. որոշակի փաստարկների հիմնագործման և եզրահանգումների նպատակով տարրերակելու, վերլուծելու և մեկնաբանելու տարրեր աղբյուրներից հայթայթված տեղեկատվությունը,

Գ6. աշխատելու խմբում /թիմում/, գործնականում տեղին և արդյունավետ կիրառել գիտելիքները, ինքնուրույն ձևակերպելու խնդիրներ և լուծելու:

11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

- դասախոսություններ,
- գործնական պարապմունքներ,
- քննարկումներ,
- տնային և անհատական տնային առաջադրանքներ,
- ստուգողական աշխատանքներ,
- ինքնուրույն աշխատանքներ:

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

1-ին ընթացիկ քննություն. գրավոր՝ առավելագույնը 4 միավոր, հարցատոմար պարունակում է 4 խնդիր, յուրաքանչյուր՝ 1-ական միավոր: Միավորների քայլը 0,25 է:

2-րդ բնագիկ քննություն. գրավոր՝ առավելագույնը **4 միավոր**, հարցատոմար պարունակում է 4 խնդիր, յուրաքանչյուրը՝ 1-ական միավոր: Միավորների քայլը 0,25 է:

Եզրափակիչ քննություն. Բանավոր՝ առավելագույնը **9 միավոր** քննական տոմսի համար, տոմսը պարունակում է 4 հարց. 2 տեսական հարց (1-ինը՝ 3 միավոր և 2-րդը՝ 2 միավոր), երկու խնդիր (1-ինը՝ 2 միավոր և 2-րդը՝ 2 միավոր):

Ընթացիկ ստուգումներ առավելագույնը **3 միավոր**, կիսամյակի ընթացքում իրականացրած տնային առաջադրանքներից ձեռք բերումների համար 1,5 և ստուգողական աշխատանքներից ձեռք բերումների համար՝ 1,5 միավոր: Միավորների քայլը 0,25 է:

13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից:

Թեմա 1. Ընտրանքների բազմություն, հավանականության դասական, երկրաչափական, արսիոմատիկ սահմանումներ: **Թեմա 2.** Պայմանական հավանականություն, հավանականությունների բազմապատկման թեորեմ: **Թեմա 3.** Լրիվ հավանականության, Բայեսի բանաձև: **Թեմա 4.** Բեռնուլիի փորձարկումների սխեմա, Բեռնուլիի բանաձև, Սահմանային թեորեմներ: **Թեմա 5.** Դիմկրետ պատահական մեծություններ, բաշխման օրենքներ: **Թեմա 6.** Պատահական մեծության բաշխման ֆունկցիա, հավանականային խտության ֆունկցիա, բնութագրիչ ֆունկցիա: **Թեմա 6.** Անընդհատ պատահական մեծություններ: Պատահական մեծությունների բաշխին բնութագրիչներ՝ մաթեմատիկական սպասում, դիսպերսիա, միջին քառակուսային շեղում, մոդա, մերիխանա: **Թեմա 7.** Մարկովյան շրջաններ:

14. Հիմնական գրականության ցանկ.

1. Б. В. Гнеденко. Курс теории вероятностей. (Изд. 6-е, перераб. и доп. М.: Наука. 1988).
2. В. Е. Гмурман. Теория вероятностей и математическая статистика. М.: Высш. шк., 2003.
3. Bertsekas, D.P. and Tsitsiklis, J.N., 2008. Introduction to probability (Vol. 2). Belmont, MA: Athena Scientific.
4. DeGroot, M.H. and Schervish, M.J., 2012. Probability and statistics. Pearson Education.
- Feller, W., 2008. An introduction to probability theory and its applications (Vol. 2). John Wiley & Sons.

1.0305/B27	2.Մասնագիտական անգլերեն – 1	3.4 ECTS կրեդիտ
4.3.5 Ժամ/շաբ.	5.0/14/0	
6.3-րդ կիսամյակ	7.Առանց եզրափակիչ գնահատման	

8. Դասընթացի նպատակն է զարգացնել անգլերեն լեզվի գիտելիքների կառուցվածքային ձշգրտությունը, բանավոր սահունությունը և լեզվական համապատասխանությունը՝ այն օգտագործելով իրական գործնական իրավիճակներում:

Դասընթացի խնդիրներն են.

- ուսումնասիրել անգլերեն լեզվի քերականական առանձնահատկությունները,
- ձևավորել անգլերեն լեզվով միջինից ցածր (pre-intermediate) մակարդակի բառապաշտը:

9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինիք

ա. մասնագիտական զիտելիք և իմացություն

1. Ներկայացնելու տնտեսագիտության և գործարարության ոլորտում կիրառվող մասնագիտական հենքային բառապաշտը և քերականական կաղապարները,
2. Ներկայացնելու մասնագիտական բնագիր նյութը ընթերցելով և ունկնդրելով ընկալելու և մեկնաբանելու սկզբունքները:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

1. Կատարելու անգլերեն լեզվով գրավոր և բանավոր թարգմանություններ,
2. Կարողանալու կարդալ և վերլուծել մասնագիտական գրականությունը:

գ. բնդիսներական/իրիսանցելի կարողություններ

1. Ներդնելու անգլերեն բանավոր և գրավոր խոսքի գիտելիքներն ու հմտությունները հաղորդակցման տարբեր ոլորտներում

10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինիք:

Գ2. որոշակի փաստարկների հիմնագործման և եզրահանգումների նպատակով տարբերակելու, վերլուծելու և մեկնաբանելու տարբեր աղբյուրներից հայթայթված տեղեկատվությունը,

Գ3. բանավոր և գրավոր հաղորդակցվելու մասնագիտական և ոչ մասնագիտական հանրության հետ,

Գ4. պատրաստելու գեկուցումներ, ներկայացնելու հետազոտությունների արդյունքները, վարելու գիտական բանավեճեր,

Գ5. գնահատելու ազգային և համամարդկային արժեքները և նպաստելու դրանց տարածմանը:

11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

- դասախոսություններ
- խմբային աշխատանք
- անհատական աշխատանք:

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

- առաջին ընթացիկ քննություն – առավելագույնը **4 միավոր** արժեքով
- երկրորդ ընթացիկ քննություն- առավելագույնը **4 միավոր** արժեքով
- ինքնուրույն աշխատանք առավելագույնը **5 միավոր** արժեքով,
- ընթացիկ ստուգում՝ առավելագույնը **4 միավոր** արժեքով,
- մասնակցություն՝ առավելագույնը **3 միավոր** արժեքով:**

13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Թեմա 1. Ուսուցանում: Ինչպես սերկայացնել փաստացի տեղեկատվություն: **Թեմա 2.** Նշաններ: Սահմանում և բացատրություն: **Թեմա 3.** Էթիկա: Նկարագրություն և բացատրություն: **Թեմա 4.** Փաստեր: Համեմատում և հակադրում: **Թեմա 5.** Շրջակա միջավայր: Ինչպես սերկայացնել տեսակետ: **Թեմա 6.** Գիտություն: Հեռանկար: **Թեմա 7.** Կազմակերում: Ինչպես սերկայացրել հաջորդականություն և գործնրաց: **Թեմա 8.** Առողջություն: Պատճառ և հետևանք **Թեմա 9.** Տեղակայություն: Փաստարկ: **Թեմա 10.** Լեզու: Համառոտագրում և վերածնակերպում:.

14. Հիմնական գրականության ցանկ.

- English for Academic Purposes Pre-Intermediate/B1 Student's Book and DVD-ROM Pack, Edward de Chazal and Louis Rogers, Oxford University Press, 1st Edition, 2015.
- Language Leader Coursebook (Pre-Intermediate), Ian Lebeau and Gareth Rees, Pearson Education, 2014.
- Academic Vocabulary in Use Edition with Answers, Michael McCarthy, Cambridge University Press, 2nd Edition, 2016.

1.0201/B25	2. Տնտեսագիտական մորի պատմություն	3.5 ECTS կրեդիտ
4.6 Ժամ/շաբ.	5.14/0/10	
6.7-րդ կիսամյակ	7.Եզրափակիչ գնահատումներ	
8. Դասընթացի նպատակն է օժանդակել ժամանակակից տնտեսագիտական սկզբունքների և հայեցակարգերի առավել համակողմանի ըմբռնմանը դրանց ձևավորումը, զարգացումը և փոխներգործությունները ներկայացնելու ու վերլուծելու միջոցով: Նպաստել անհրաժեշտ տեսական հենքի ձևավորմանը, ժամանակակից տնտեսական հիմնահարցերին արդյունավետ լուծումներ գտնելու համար:		
Դասընթացի խնդիրներն են.		
<ul style="list-style-type: none"> բացահայտել տնտեսական երևույթների և գործնթացների էությունը տարբեր տնտեսական դպրոցների տեսանկյունից, ուսումնասիրել տնտեսական համակարգերի զարգացման օրինաչափությունները, հասարակության և տնտեսության էվոլյուցիայի փոխկապվածությունը: 		
9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինիք՝		
ա. Մասնագիտական գիտելիք և իմացություն		
1. Ներկայացնելու մարդկության կողմից մինչ այժմ ձևակերպված և ներկայումս գոյություն ունեցող տնտեսագիտական մեկնաբանությունները և տեսությունները, 2. Բնութագրելու տնտեսվարման խնդիրների լուծման և ձանաշղողության խորացման ու ընդլայնման գոյություն ունեցող կապը:		
բ. Գործնական մասնագիտական կարողություններ		
1. զանազան տնտեսական իրավիճակներում ընտրելու արդյունավետ լուծումներ, 2. կատարելու արդյունավետ ընտրություն տնտեսական կացությունը և վարվող տնտեսական քաղաքականությունը գնահատող գործիքակազմից:		
գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ		
1. յուրացնելու ու վերիմաստավորելու միկրոտնտեսագիտական և մակրոտնտեսագիտական այլ դասընթացների, ինպես նաև ձյուղային ու գործառնական բնույթի տեսական, գործնական և հատուկ դասընթացների նյութը:		

10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունները.

Ա7. Քացահայտելու տնտեսագիտական տարբեր խնդիրների ծագման պատճառները և ընտրելու կառավարման մոտեցումները,

Ա8. Մեկնաբանելու միջլոր և մակրոտնտեսագիտության հիմնական հասկացությունները, քննարկելու գլոբալ և լոկալ շուկաների հիմնախնդիրները,

Ա5. Քննարկելու ընտրված տնտեսական քաղաքականությունները և ամփոփելու քննարկման արդյունքները, Գ1. Օգտվելու տեղեկատվության տարատեսակ աղյուրներից (ինտերնետային ռեսուրսներ, էլեկտրոնային գրադարաններ, գիտական հոդվածներ և հաշվետվություններ),

Գ2. Որոշակի փաստարկների հիմնավորման և եզրահանգումների նպատակով տարբերակելու, վերլուծելու և մեկնաբանելու տարբեր աղյուրներից հայթարված տեղեկատվությունը:

11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

- դասախոսություն /ուսուցման ժամանակակից տեխնոլոգիաների կիրառում, դասախոսության նյութի տրամադրում, լսարանային ցուցադրությունների կազմակերպում,

- սեմինար պարապմունքներ /ակտիվ հարցադրումների և քննարկումների կազմակերպում՝ սոցիալական և կրթական հաղորդակցման գիտատեսական հիմունքների կիրառմամբ/, ինքնուրույն աշխատանք /ուժերատներ, անհատական առաջարրանքներ/:

12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

- 1-ին ընթացիկ քննություն.** գրավոր՝ առավելագույնը 4 միավոր:
- 2-րդ ընթացիկ քննություն.** գրավոր՝ առավելագույնը 4 միավոր:
- Եղափակիչ քննություն.** Բանավոր՝ առավելագույնը 9 միավոր:
- Ընթացիկ սոուզումներ.** առավելագույնը 3 միավոր :

13.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

- Թեմա 1.** Տնտեսագիտական մտքի պատմության ներածություն: **Թեմա 2.** Տնտեսագիտական միտքը Հին Աշխարհում: **Թեմա 3.** Տնտեսագիտական պատկերացումները Միջին Դարերում: **Թեմա 4.** Կապիտալիզմի սկզբնավորման փուլի տնտեսագիտական պատկերացումները: **Թեմա 5.** Դասական քաղաքատնտեսության սկիզբն Անգլիայում և Ֆրանսիայում: **Թեմա 6.** Արամ Սմիթը և նրա «Ազգերի հարատության բնույթի և պատճառների ուսումնասիրություններ»: **Թեմա 7.** Շուկայական տնտեսության ինքնակարգավորման վարկածը, Ժ.Բ.Սեյ, Թ.Ռ.Մալթուս: **Թեմա 8.** Դավիթ Ովկարդոյի քաղաքատնտեսական համակարգը: **Թեմա 9.** Զոն Մայուարտ Միլը և նրա «Քաղաքատնտեսության սկզբունքներ» աշխատությունը: **Թեմա 10.** Կարլ Մարքսի տնտեսագիտական տեսությունը: **Թեմա 11.** Պատմական ուղղությունը տնտեսագիտության մեջ: **Թեմա 12.** Մարքինալիզմը. սահմանային օգտակարության տեսությունը: **Թեմա 13.** Ալֆրեդ Մարշալի տնտեսագիտական տեսությունը: **Թեմա 14.** Ինստիտուցիոնալիզմ: **Թեմա 15.** Քեյնյան տեսությունը: **Թեմա 16.** Նոր պահպանողական տեսությունները:

14.Հիմնական գրականության ցանկ

- Տնտեսագիտական մտքի պատմություն, Ուսումնական ձեռնարկ, Եր., 2009:
- Блауг М., Экономическая мысль в ретроспективе, Пер. с англ., 4 – е издание – Москва, “Дело Лтд” 1994.
- Տնտեսագիտական մտքի պատմության հիմունքները: Ուսումնական ձեռնարկ. / Գ.Ս. Գալստյան, Հ.Գ. Մարգարյան: - Եր., 2016.
- Жамс Э., История экономической мысли XX века, Москва, «ИЛ» 1959.
- Селигмен Б., Основные течения современной экономической мысли, Пер.с англ., Москва, «Прогресс» 1968.

1.0305/B30	2.Մասնագիտական անգլերեն – 2	3.5 ECTS կրեդիտ
4.4.5 ժամ/շաբ.	5.0/18/0	
6.4-րդ կիսամյակ	7.Առանց եղափակիչ գնահատման	

8.Դասընթացի նպատակն է ձևավորել անգլերեն լեզվի միջնակարգ (intermediate) մակարդակի տեսական գիտելիքներ և մասնագիտական հաղորդակցման հմտություններ:

Դասընթացի խնդիրներն են.

- ընդլայնել հաղորդակցման ունակությունները՝ լսելու, խոսելու, կարդալու և գրելու մեջ,
- ուսումնասիրել բարդ քերականական կառուցվածքներ:
- ներկայացնել և բացատրել մասնագիտական բառապաշտը:

9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝

ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն

- ներկայացնելու բարդ քերականական կառուցվածքները,
- թվարկելու մասնագիտական տերմիններ անգլերենով,
- ներկայացնելու մասնագիտական բնագիր նյութը ընթերցելով և ունկնդրելով ընկալելու և մեկնաբանելու սկզբունքները:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

- վերաբերելու և մեկնաբանելու մասնագիտական նյութի հիմնական բովանդակությունը:
- քննարկելու տնտեսագիտության և գործարարության թեմաներով հարցեր՝ հիմնավորելով սեփական տեսակետը:

գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ

- օգտվելու տեղեկատվության զանազան աղբյուրներից՝ մասնագիտական տպագիր և Էլեկտրոնային նյութեր:
- կազմելու տարատեսակ գործնական փաստաթղթեր:
- արդյունավետ կիրառելու համակարգչային հմտությունները:

10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

Գ2. Որոշակի փաստարկների հիմնավորման և եղափակումների նպատակով տարբերակելու, վերլուծելու և մեկնաբանելու տարբեր աղբյուրներից հայթայթված տեղեկատվությունը:

Գ3. Բանավոր և գրավոր հաղորդակցվելու մասնագիտական և ոչ մասնագիտական հանրության հետ:

Գ4. Պատրաստելու գեկուցումներ, ներկայացնելու հետազոտությունների արդյունքները, վարելու գիտական բանավեճեր:

Գ5. Գնահատելու ազգային և համամարդկային արժեքները և նպաստելու դրանց տարածմանը:

11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

- դասախոտություն /ուսուցման ժամանակակից տեխնոլոգիաների կիրառում, դասախոտության նյութի տրամադրում, լսարանային ցուցադրությունների կազմակերպում/;
- սեմինար պարապունքներ /ակտիվ հարցադրությունների և քննարկումների կազմակերպում՝ սոցիալական և կրթական հաղորդակցման գիտատեսական հիմունքների կիրառմամբ/, ինքնուրույն աշխատանք /ուժեքատներ, անհատական առաջադրանքներ/:

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

- առաջն ընթացիկ քննություն՝ առավելագույնը 4 միավոր,
- երկրորդ ընթացիկ քննություն – առավելագույնը 4 միավոր
- ինքնուրույն աշխատանք՝ առավելագույնը 5 միավոր,
- ընթացիկ ստուգում՝ առավելագույնը 4 միավոր,
- մասնակցություն՝ առավելագույնը 3 միավոր:

13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Թեմա 1. Գիտելիք: Ինչպէս ս հասկանալ և ներկայացնել տեղեկատվությունը: **Թեմա 2.**

Կազմակերպվածություն: Հեռանկար և տեսակետ: **Թեմա 3.** Մոտիվացիա: Սահմանում և բացատրություն:

Թեմա 4. Բնություն: Նկարագրություն: **Թեմա 5.** Իշխանություն: Զեկուցում և համառոտագրում: **Թեմա 6.** Աճ: Ինչպէս օգտագործել առյութները: **Թեմա 7.** Կապեր: Համատեքստավորում: **Թեմա 8.** Նորարարություն: Ինչպէս ս տալ հղում: **Թեմա 9.** Սպառում: Համեմատություն և հակադրություն: **Թեմա 10.** Հանցանք: Փաստարկ և վկայություն: **Թեմա 11.** Էներգիա: Խնդիր և լուծում: **Թեմա 12.** Առաջընթաց: Պատճառ և հետևանք:

14. Հիմնական գրականության ցանկ

- English for Academic Purposes Intermediate/B1+ Student's Book and DVD-ROM Pack, Edward de Chazal and Louis Rogers, Oxford University Press, 1st Edition, 2013.
- Language Leader Coursebook (Intermediate), Ian Lebeau and Gareth Rees, Pearson Education, 2008.
- Cambridge Academic English (Intermediate), Craig Thaine, Cambridge University Press, 2010.

1.0201/B30	2."ՀԲ" Վիճակագրություն	3.6 ECTS կրետին
4.7 ժամ/ շաբ.	5.14/14/0	
6.5-րդ կիսամյակ	7.Եզրափակիչ գնահատումով	

8. Դասընթացի նպատակն է ապագա մասնագետների մոտ ժամանակակից տնտուեսության պահանջներին համապատասխան վիճակագրական տեսական գիտելիքների և պրակտիկ ունակությունների ձևավորում, տնտեսական երևույթների և գործընթացների վերլուծության համար անհրաժեշտ որակավորման ձեռքբերում:

Դասընթացի խնդիրներն են.

- ծանոթացնել տնտեսական երևույթների և գործընթացների միտումների և օրինաչափությունների ուսումնասիրման համար վիճակագրական ինֆորմացիայի հավաքման, մշակման, ընդհանրացման և վերլուծության ժամանակակից մեթոդներին,
- բացատրել հիմնավորված կառավարչական որոշումների ընդունման համար վիճակագրական և տնտեսական գործընթացների կանխատեսման մեթոդների կիրառումը,
- զարգացնել տեղեկատվության քանակական վերլուծության բազմաթիվ գիտական կանոնների, մեթոդների և հնարքների ըմբռնումը

9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինիք

ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն

- թվարկելու վիճակագրության խնդիրները՝ շուկայական տնտեսության պայմաններում,
- ներկայացնելու ազգային և արտասահմանյան վիճակագրական ծառայությունների ժամանակակից կազմակերպման սկզբունքները,
- բացատրելու վիճակագրության հասկացությունները, կատեգորիաները, տվյալների հավաքման, մշակման և վերլուծության մեթոդները,
- բացատրելու վիճակագրական կանխատեսման մեթոդները:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

- կազմակերպելու և անցկացնելու վիճակագրական դիտումներ,
- կառուցելու վիճակագրական գրաֆիկներ և աղյուսակներ,
- հաշվարկելու և մեկնարանելու վիճակագրական ցուցանիշներ,
- վերլուծել երևույթները և գործընթացները, գնահատել նրանց հնարավոր միտումները,

5. զրելու հետազոտական աշխատանք իրականացված վերլուծության հիման վրա

6. ձևակերպելու անցկացրած վերլուծությունից բխող եզրակացություններ:

գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ

1. կայացնելու որոշումներ կոնկրետ տնտեսական իրավիճակներում՝ ձեռքբերած գիտելիքների և հմտությունների հիման վրա:

10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

Ա3. բացատրելու վիճակագրական տվյալների կազմման և գրանցման ձևերը,

Ա9. կապակցելու ֆինանսների, վիճակագրության, հաշվապահական հաշվառման մասին գիտության մեջ օգտագործվող հիմնական հասկացությունները,

Բ2. կատարելու գիտահետազոտական աշխատանքներ և գործնական վերլուծություններ օգտագործելով վիճակագրական և էկոնոմիկական մեթոդներ:

Բ6. տարբեր հարցերի շուրջ որոշումների կայացման համար դեկավարի օգնությամբ իրականացնելու հետազոտություն և պատրաստելու անհրաժեշտ նյութեր,

Գ4. պատրաստելու գեկուցումներ, իրականացնել հետազոտություններ և ներկայացնելու դրանց արդյունքները, վարելու գիտական բանավեճեր

Գ6. աշխատելու խմբում /թիմում/, գործնականում տեղին և արդյունավետ կիրառելու գիտելքիները, ինքնուրույն ձևակերպելու և լուծելու խնդիրներ:

11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

- դասախոսություն
- սեմինար
- ռեֆերատ
- անհատական և խմբային առաջադրանքներ
- հետազոտական առաջադրանք:

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

1-ին ընթացիկ քննություն. գրավոր առավելագույնը **4 միավոր**, հարցատոմսը պարունակում է 4 խնդիր, յուրաքանչյուրը՝ 1-ական միավոր: Միավորների քայլը 0,25 է:

2-րդ ընթացիկ քննություն. գրավոր առավելագույնը **4 միավոր**, հարցատոմսը պարունակում է 4 խնդիր, յուրաքանչյուրը՝ 1-ական միավոր: Միավորների քայլը 0,25 է:

Եզրափակիչ քննություն. Բանավոր՝ առավելագույնը **9 միավոր** քննական տոմսի համար, տոմսը պարունակում է 4 հարց. 2 տեսական հարց (1-ինը՝ 3 միավոր և 2-րդը՝ 2 միավոր), երկու խնդիր (1-ինը՝ 2 միավոր և 2-րդը՝ 2 միավոր):

Ընթացիկ ստուգումներ առավելագույնը **3 միավոր**, կիսամյակի ընթացքում իրականացրած տնային առաջադրանքներից ձեռք բերումների համար 1,5 և ստուգողական աշխատանքներից ձեռք բերումների համար՝ 1,5 միավոր: Միավորների քայլը 0,25 է:

13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից:

Թեմա 1. Վիճակագրության առարկան, մեթոդը, խնդիրները և կազմակերպումը: **Թեմա 2.** Տվյալների հավաքագրում և ներկայացում: **Թեմա 3.** Հատվածավորում: **Թեմա 4.** Վիճակագրական բաշխումներ: **Թեմա 5.** Սահմանային թեորեմներ: **Թեմա 6.** Վատահելիության միջակայքեր: **Թեմա 7.** Հիպոթեզի և նշանակալիության ստուգում: **Թեմա 8.** Պարամետրի գնահատում և որակի վերահսկում: **Թեմա 9.** Բայեսյան վիճակագրություն:

14. Հիմնական գրականության ցանկ

1. Հովհաննիսյան Հ., Ֆակուլտատի Ս., Սոցիալ-տնտեսական վիճակագրություն, Եր., 2000:

2. Պետրոսյան Ա., Վիճակագրության ընդհանուր տեսություն, Եր., 2008:

3. Statistics for Business and Financial Economics by Cheng-Few Lee.

4. Basic Business Statistics: Concepts and Applications, Mark L. Berenson.

5. Modern Mathematical Statistics with Applications, Jay L. Devore.

6. DeGroot, M.H. and Schervish, M.J., 2012. Probability and statistics. Pearson Education.

7. Principles of econometrics, Carter Hill, et all. 2011.

1.0201/B33	2. Դրամավարկային բաղաքանություն	3.3 ECTS կրեդիտ
4. 3.5 ժամ/շաբ.	5.10/0/4	
6.6-րդ կիսամյակ	7.Առանց եզրափակիչ գնահատման	
8. Դասընթացի նպատակն է սովորեցնել տարբեր մաթեմատիկական մոդելների և մեթոդների կիրառմամբ ուսումնասիրել դրամավարկային բաղաքանության ռազմավարությունները, գործիքակազմը և մոդելավորման խնդիրները:		
Դասընթացի խնդիրներն են.		

- Ներկայացնել դրամավարկային համակարգի գործունեության տեսական և իրավական հիմքերը,
- ուսումնասիրել դրամավարկային համակարգի հիմնական տարրերի բովանդակությունը,
- յուրացնել պետության դրամավարկային քաղաքականության նպատակը և բովանդակությունը,
- ներկայացնել տնտեսության դրամավարկային կարգավորման տեսական և գործնական սկզբունքները:

9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինիք՝

ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն

1. Ներկայացնելու ժամանակակից դրամավարկային համակարգի առանձնահատկությունները:
2. Մեկնարաններու դրամական գանգվածի կառուցվածքի առանձնահատկությունները տարբեր երկրներում:
3. Բացատրելու կենտրոնական բանկի դերը տնտեսության մեջ:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

1. Վերլուծելու և համեմատելու տարբեր երկրների դրամական շրջանառության կառուցվածքը և հիմնական տարրերը :
2. Հիմնավորելու կանխիկ և անկանխիկ դրամի շրջանառության օպտիմալ հարաբերակցությունը:
3. Իրականացնելու ազգային և արտասահմանյան երկրների դրամավարկային քաղաքականությունների համեմատական վերլուծություն:

գ. բնդիանրական/փոխանցելի կարողություններ

1. Օգտվելու գիտական տարբեր աղյուրներից (ինտերնետային ռեսուրսներ, գիտական հոդվածներ և հաշվետվություններ) հայթաթած տեղեկատվական նյութերից:
2. Պատրաստելու գեկուցումներ, ներկայացնել հետազոտությունների արդյունքները, վարել գիտական բանավեճեր:

10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

Ա1. Ներկայացնելու ֆինանսների կառավարման ժամանակակից մոտեցումները և մեթոդները,

Ա6. Համեմատելու ֆինանսական մաթեմատիկայի, մաթեմատիկական մոդելավորման մեթոդները և ներկայացնելու մասնագիտությանը առնչվող ժամանակակից տեղեկատվական տեխնոլոգիաների կիրառությունը,

Ա7. Մեկնարաններու միջյուր և մակրոտնտեսագիտության հիմնական հասկացությունները, քննարկելու գլոբալ և լոկալ շուկաների հիմնախնդիրները,

Բ1. Զափելու և գնահատելու ֆինանսական ռիսկերը, մշակելու ռիսկերի նվազեցման ստրատեգիա,

Բ2. տարբեր հարցերի շուրջ որոշումների կայացման համար դեկավարի օգնությամբ իրականացնելու հետազոտություն և պատրաստելու անհրաժեշտ նյութեր,

Բ4. Կիրառելու տնտեսության ֆինանսական հատվածի կառավարման և գնահատման մեթոդները,

Բ5. քննարկելու ընտրված տնտեսական քաղաքականությունները և ամփոփելու քննարկման արդյունքները,

Գ1. Օգտվելու տեղեկատվության տարածեակ աղբյուրներից (ինտերնետային ռեսուրսներ, էլեկտրոնային գրադարաններ, գիտական հոդվածներ և հաշվետվություններ),

Գ2. Որոշակի փաստարկների հիմնավորման և եզրահանգումների նպատակով տարբերակելու, վերլուծելու և մեկնարաններու տարբեր աղյուրներից հայթայթված տեղեկատվությունը,

Գ3. Բանավոր և գրավոր հաղորդակցելու մասնագիտական և ոչ մասնագիտական հանրության հետ:

11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

- դասախոսություններ,
- խմբային աշխատանք,
- անհատական աշխատանք:

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

- 2 ընթացիկ քննություն՝ առավելագույնը 8 միավոր, յուրաքացյուրը՝ 4 միավոր
- ինքնուրույն աշխատանք՝ առավելագույնը 5 միավոր,
- ընթացիկ ստուգում՝ առավելագույնը 4 միավոր,
- մասնակցություն՝ առավելագույնը 3 միավոր

Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Թեմա 1. Դրամավարկային քաղաքականության էությունը և ռազմավարությունները: **Թեմա 2.**

Դրամավարկային քաղաքականության պայմանական (conventional) և ոչ պայմանական (non-conventional) գործիքները: **Թեմա 3.** Դրամավարկային քաղաքականության փոխանցումային մեխանիզմները: **Թեմա 4.**

Դասական դրամավարկային տեսությունը: **Թեմա 5.** Նոր Քեյնյայի DSGE մոդելները փակ տնտեսության պայմաններում: **Թեմա 6.** Դրամավարկային քաղաքականությունը գների և աշխատավարձերի կոշտության պայմաններում: **Թեմա 7.** Նոր Քեյնյայի DSGE մոդելները բաց տնտեսության պայմաններում: **Թեմա 8.**

Դրամավարկային քաղաքականության կապը այլ տնտեսական քաղաքականությունների հետ: **Թեմա 9.** Դրամավարկային քաղաքականության առանձնահատկությունները ՀՀ-ում:

Հիմնական գրականության ցանկ

1. Monetary Policy, Inflation, and the Business Cycle: An Introduction to the New Keynesian Framework, Jordi Gali, Princeton University Press, 2008

1.0305/B36	2.Մասնագիտական անգերեն – 3	3.4 ECTS կրեդիտ
4.3.5 ժամ/շաբ.	5.0/14/0	
6.5-րդ կիսամյակ	7.Առանց եզրափակիչ գնահատման	
8.Դասընթացի նպատակներ: Առաջարկությունների մասնակիությունը և մատուցել անգերեն լեզվի պրակտիկ գիտելիքներ միջինից բարձր (upper intermediate) մակարդակում:		
Դասընթացի խնդիրներն են.		
1. զարգացնել լսելու, խոսելու, կարդալու և գրելու հմտությունները, 2. զարգացնել կոմունիկացիայի հմտությունները, 3. բացատրել գործնական փաստաթղթերի կազմման քերականական նորմերը:		
9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինիք՝		
ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն		
1. ներկայացնելու տնտեսագիտության և գործարարության ոլորտում կիրառվող մասնագիտական բառապաշտությունները, 2. մեկնաբանելու մասնագիտական նյութը:		
բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ		
1. կարդալու և թարգմանելու մասնագիտական տարրեր նյութեր, 2. վերաբերելու մասնագիտական բնագիր նյութը, 3. ձևակերպելու գործարար նամակներ՝ կիրառելով համապատասխան բառապաշտությունները:		
գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ		
1. օգտվելու տեղեկատվության տարատեսակ աղբյուրներից (ինտերնետային ռեսուրսներ, էլեկտրոնային գրադարաններ, գիտական հոդվածներ, հաշվետվություններ), 2. որոշակի փաստարկների հիմնավորման և եզրահանգումների նպատակով տարրերակելու, վերլուծելու և մեկնաբանելու տարրեր աղբյուրներից հայթայթված տեղեկատվությունը, 3. հաղորդակցվելու մասնագիտական տարրեր ոլորտներում:		
10.Դասընթացը ձևակորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.		
Գ2. որոշակի փաստարկների հիմնավորման և եզրահանգումների նպատակով տարրերակելու, վերլուծելու և մեկնաբանելու տարրեր աղբյուրներից հայթայթված տեղեկատվությունը,		
Գ3. բանավոր և գրավոր հաղորդակցվելու մասնագիտական և ոչ մասնագիտական հանրության հետ:		
Գ4. պատրաստելու գեկուցումներ, ներկայացնելու հետազոտությունների արդյունքները, վարելու գիտական բանավեճեր:		
Գ5. գնահատելու ազգային և համամարոկային արժեքները և նպաստելու դրանց տարածմանը:		
11.Վիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.		
• գործնական աշխատանք • ինքնուրույն աշխատանք • անհատական աշխատանք • խմբային աշխատանքներ:		
12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.		
• 2 ընթացիկ քննություն՝ առավելագույնը 8 միավոր, յուրաքանչյուրը 4 միավոր • ինքնուրույն աշխատանք՝ առավելագույնը 5 միավոր, • ընթացիկ ստուգում՝ առավելագույնը 4 միավոր, • մասնակցություն՝ առավելագույնը 3 միավոր:		
13.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.		
Թեմա 1. Տարրերակներ և կիրառություններ: Ինչպես ս հետազոտել տեքստեր էսեների համար: Թեմա 2. ՈՒսիկեր և վտանգներ: Ինչպես ս ընտրել և հանգել տեքստի միշտ իմաստին: Թեմա 3. Լեզու և հաղորդակցություն: Ինչպես ս պատրաստել սլայդեր պրեզենտացիայի (շնորհանդեսի) համար: Թեմա 4. Տարրերություն և բազմազանություն: Աշխատանք գործընկերների հետ: Թեմա 5. Աշխարհը, որտեղ ապրում ենք: Ինչպես ս ձանաշել գրագորությունը և զալ համաձայնության: Թեմա 6. Մեր վարքագիծը: Շնորհանդեսի մեջ հետ ու առաջ հղումներ տալը: Թեմա 7. Փոփոխությունների հանգեցնելը: Ինչպես ս եզրափակել պրեզենտացիաները: Թեմա 8. Աշխատանք և հավասարություն: Դասընթացներին և քննարկումներին մասնակցությունը: Թեմա 9. Հակասություններ: Ինչպես ս հարցնել և տալ հավելյալ տեղեկատվություն: Թեմա 10. Առողջություն: Ինչպես ս կարդալ վկայություն գտնելու նպատակով և ինչպես ս գնահատել տեսողական գործիքները:		

14.Հիմնական գրականության ցանկ

1. Cambridge Academic English (Intermediate), Martin Hewings, Cambridge University Press, 2012.
2. English for Academic Purposes Upper-Intermediate/B2 Student's Book and DVD-ROM Pack, Edward de Chazal and Louis Rogers, Oxford University Press, 1st Edition, 2012.
3. Language Leader Coursebook (Upper-Intermediate), Kent, Cotton and Falvey, Pearson Education, 2008.

1.0201/B32	2.Ֆինանսներ – 1	3.7 ECTS կրեդիտ
4.7 ժամ/շաբ.	5.14/14/0	
6.6-րդ կիսամյակ	7.Եզրափակիչ գնահատումն	
8.Դասընթացի նպատակներ են ներկայացնել ֆինանսների տնօրինման հիմնարար տեսական մոտեցումները, ինչպես նաև գործնականում ցույց տալ տարբեր իրավիճակներում ֆինանսական որոշումների կայացման և կիրառման ձևերը, ներկայացնել պետական ֆինանսական համակարգի արդյունավետ գործունեության հիմնական նախադրյալները:		
Դասընթացի խնդիրներն են.		
<ul style="list-style-type: none"> • ներկայացնել պետական ֆինանսական համակարգի կառուցվածքը, • ուսումնասիրել առանձին օդակների գործունեության առանձնահատկությունները, • ուսումնասիրել պետական ֆինանսների կենտրոնացման և օգտագործման հիմնական ուղղությունները: 		
9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝		
ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն		
<ol style="list-style-type: none"> 1. ներկայացնելու ֆինանսների կառավարման ժամանակակից մոտեցումները և մեթոդները, 2. բացատրելու ֆինանսների կառավարման ժամանակակից տեսությունները և ֆինանսական վերլուծության մեթոդները: 		
բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ		
<ol style="list-style-type: none"> 1. կիրառելու տնտեսության ֆինանսական հատվածի կառավարման և գնահատման մեթոդները, 2. ինքնուրույն կատարելու ֆինանսական գործակիցների վերլուծություն: 		
գ. ընթանրական/փոխանցելի կարողություններ		
1. անկայուն իրավիճակներում կիրառելու կառավարման հմտությունները:		
10.Դասընթացը ձևադրում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.		
Ա2. ներկայացնելու ֆինանսների կառավարման ժամանակակից մոտեցումները և մեթոդները:		
Ա8. մեկնաբանելու միկրո և մակրոտնտեսագիտության հիմնական հասկացությունները, քննարկելու գլոբալ և լոկալ շուկաների հիմնախնդիրները,		
Բ5. քննարկելու ընտրված տնտեսական քաղաքականությունները և ամփոփելու քննարկման արդյունքները,		
Բ6. տարբեր հարցերի շուրջ որոշումների կայացման համար դեկավարի օգնությամբ իրականացնելու հետազոտություն և պատրաստելու անհրաժեշտ նյութեր,		
Բ8. կիրառելու տնտեսության ֆինանսական հատվածի կառավարման և գնահատման մեթոդները,		
Գ1.օգտվելու տեղեկատվության տարատեսակ աղյուրներից (ինտերնետային ռեսուրսներ, էլեկտրոնային գրադարաններ, գիտական հոդվածներ և հաշվետվություններ),		
Գ2.որոշակի փաստարկների հիմնավորման և եզրահանգումների նպատակով տարբերակելու, վերլուծելու և մեկնաբանելու տարբեր աղյուրներից հայթայթված տեղեկատվությունը:		
11.Վիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձեերն ու մեթոդները.		
<ul style="list-style-type: none"> • դասախոսություններ • նախադեպերի վերլուծություն • խմբային աշխատանք: 		
12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.		
1-ին ընթացիկ քննություն .գրավոր թեստային հարցեր և գործնական խնդիրներ, 4 միավոր առավելագույն արժեքով, միավորների քայլը՝ 0.25:		
2-րդ ընթացիկ քննություն գրավոր թեստային հարցեր և գործնական խնդիրներ, 3 միավոր առավելագույն արժեքով, միավորների քայլը՝ 0.25:		
Ընթացիկ առողջում .գրավոր թեստային հարցեր 2 միավոր առավելագույն արժեքով, միավորների քայլը՝ 0.25].		
Մասնակցություն .առավելագույնը՝ 3 միավոր արժեքով,		
Եզրափակիչ քննություն .բանափոր տեսական հարցեր և գործնական խնդիրներ, 8 միավոր առավելագույն արժեքով, միավորների քայլը՝ 0.25:		
13.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.		
Թեմա 1. Ֆինանսական հաշվարկների հիմունքներ: Թեմա 2. Փողի շուկա: Թեմա 3. Արժեղություն շուկա: Թեմա 4. Պարտատոմման շուկա: Թեմա 5. Բաժնետոմսերի շուկա: Թեմա 6. Մուրհակներ: Թեմա 7. Ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ:		

14.Հիմնական գրականության ցանկ

1. Brealey R., Myers S., and Allen F., "Principles of Corporate Finance", 13th edition, NY: McGraw Hill, New York, 2020
2. Ross S., Westerfield R. and Jordan B., "Fundamentals of Corporate Finance", 12th edition, NY: McGraw Hill, New York, 2019
3. Berk J. and DeMarzo P., "Corporate Finance", 5th edition, Global Edition Pearson Education, UK, 2021
4. Рынок ценных бумаг : учебник для академического бакалавриата под общей редакцией Н. И. Берзона. — 5-е изд., перераб. и доп. — Москва : Издательство Юрайт, 2019.
5. Финансовая математика: учебное пособие / Е.В. Ширшов, Н.И. Петрик, А.Г. Тутыгин, Т.В. Меньшикова. — 5-е изд., перераб. и доп. — М. : КНОРУС, 2010.
6. Корпоративные финансы и учет: понятия, алгоритмы, показатели: учебное пособие / В. В. Ковалев, Вит. В. Ковалев. — 3-е изд., перераб. и доп. — Москва : Проспект, 2020. — 992 с.
7. Финансовый менеджмент: теория и практика, Стоянова Е.С. (ред.), 6-е изд. - М.: Изд-во "Перспектива", 2010. - 656 с.
8. Մնացական Հ. Գ., Սահակյան Գ. Է., «Ֆինանսների կառավարման հիմունքներ» ուսումնամեթոդական ձեռնարկ. -Եր.: «Ասորիկ» հրատ., 2016.

14.Լրացուցիչ գրականության ցանկ

Финансовый менеджмент: учебник / коллектив авторов; под ред. Н.И. Берзона и Т.В. Тепловой. — М. : КНОРУС, 2020.

1. Современные корпоративные финансы и инвестиции: монография, / П.Н. Брусов, Т.В. Филатова, Н.П. Орехова. — М. : 2020.
2. Задачи по финансовой математике: учебное пособие / П. Н. Брусов, П. П. Брусов, Н.П. Орехова, С. В. Скородулина. — 2-е изд., перераб. — М. , 2014.
3. Ehrhardt M. and Brigham E., "Financial Management: Theory and Practice", 15th edition, Cengage Learning, 2017.
4. Mishkin F.S, Stanley G.E, "Financial Markets and Institutions", 7th edition, The Prentice Hall series in finance, 2012.

1.0201/B34	2.Էկոնոմիստրիկա- 1	3.6 ECTS կրեդիտ
4.7 ժամ/շաբ.	5.14/14/0	
6.6-րդ կիսամյակ	7.Եզրափակիչ գնահատումով	
8.Դասընթացի նպատակն է տալ տնտեսագիտական հետազոտություն ներում քանակական և որակական էկոնոմիստրիկ մեթոդների կիրառման համար անհրաժեշտ գիտելիքներ: Ներկայացնել էկոնոմիստրիկ գործիքներ և տեխնիկաներ, որոնք թույլ կտան գնահատել տնտեսական մոդելների որակը:		
Դասընթացի խնդիրներն են.		
<ul style="list-style-type: none">• զարգացնել ժամանակակից մաթեմատիկական մտածողություն• ծանոթացնել տնտեսական-մաթեմատիկական և մաթեմատիկական-վիճակագրական մոդելներին և մեթոդներին:		
Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինիք՝		
ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն		
1. գնահատելու համակարգային փաթեթների կիրառությամբ իր կողմից ստեղծված մոդելների պարամետրերը,		
2. ներկայացնելու տնտեսագիտական հետազոտություններ իրականացնելու վիճակագրական մոտեցումները և էկոնոմիստրիկ մոդելների տեսակները:		
բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ		
1. գնահատելու իր կողմից ստեղծված մոդելների պարամետրերը՝ կիրառելով համակարգային փաթեթներ,		
2. ստուգելու վիճակագրական մեթոդների օգնությամբ մոդելների համապատասխանության և պարամետրերի վերաբերյալ տարբեր վարկածներ:		
գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ		
1. լուծելու մի շարք գործնական տնտեսագիտական խնդիրներ էկոնոմիստրիկ մոդելների օգնությամբ,		
2. տարբեր աղյուրներից հայթայթելու տեղեկատվություն և դրանց հիման վրա կատարելու տնտեսագիտական վերլուծություններ:		
10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.		
Ա7. բացահայտելու տնտեսագիտական տարբեր խնդիրների ծագման պատճառները և ընտրելու		

կառավարման մոտեցումները,

F1. կիրառելու տնտեսամաթեմատիկական անալիզի մեթոդները և գործիքակազմը արդի տնտեսական հիմնախնդիրների մոդելավորման համար

F2. կատարելու գիտահետազոտական աշխատանքներ և գործնական վերլուծություններ օգտագործելով վիճակագրական և էկոնոմետրիկ մեթոդներ:

F7. մասնագիտական վերլուծություններով և հաշվարկներով գնահատելու կազմակերպության ֆինանսների կառավարման արդյունավետությունը, ներկայցնելու վերլուծությունից բխող եզրակցություններ,

F8. կիրառելու տնտեսության ֆինանսական հատվածի կառավարման և գնահատման մեթոդները,

F10. կատարելու նախագծերի համար անհրաժեշտ տեխնիկատնտեսական հաշվարկներ, կիրառելով տարրեր համակարգչային ծրագրեր,

Գ2. որոշակի փաստարկների հիմնավորման և եզրահանգումների նպատակով տարրերակելու, վերլուծելու և մեկնաբանելու տարրեր աղյուրներից հայթաթված տեղեկատվությունը:

11. Վիճառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

- դասախոսություններ
- գործնական համակարգչային դասընթացներ
- խմբային աշխատանքներ (Stata փաթեթի կիրառմամբ),

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

1-ին ընթացիկ քննություն. գրավոր՝ թեստային հարցեր և գործնական խնդիրներ, **4 միավոր առավելագույն** արժ միավորների քայլը՝ 0.25:

2-րդ ընթացիկ քննություն գրավոր՝ թեստային հարցեր և գործնական խնդիրներ, **3 միավոր առավելագույն** արժեքով, միավորների քայլը՝ 0.25:

Ընթացիկ սոուզում .գրավոր՝ թեստային հարցեր **2 միավոր առավելագույն** արժեքով, միավորների քայլը՝ 0.25::

Մասնակցություն առավելագույն՝ **3 միավոր** արժեքով:

Եզրափակիչ քննություն բանավոր՝ տեսական հարցեր և գործնական խնդիրներ, **8 միավոր առավելագույն** արժեքով, միավորների քայլը՝ 0.25:

13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից՝

Թեմա 1. Հավանականությունների տեսության և մաթեմատիկական վիճակագրության կրկնություն: **Թեմա 2.**

Միագործոն գծային ռեզընիա: Գառւս-Մարկովի պայմանները և փոքրագույն քառակուսիների մեթոդը:

Թեմա 3. Բազմագործոն գծային ռեզընիա: **Թեմա 4.** Հիպոթեզների տեստավորում z և t վիճակագրականներ:

Թեմա 5. Կեղծ փոփոխականներ: **Թեմա 6.** Բազմակողնեարություն և հետորուսկեղաստիկություն: **Թեմա 7.**

Փոփոխականների տրանսֆորմացիա և ոչ գծային ռեզընիա: **Թեմա 8.** Առավելագույն ձշմարտանմանության մեջոր: **Թեմա 9.** Մոնտե-Կարլո սիմուլյացաների մեթոդ: **Թեմա 10.** Բայեսյան մեթոդներ: **Թեմա 11.** Eviews էկոնոմետրիկ փաթեթի միջոցով էկոնոմետրիկ հետազոտությունների իրականացում:

14. Հիմնական գրականության ցանկ.

1. Wooldridge, Jeffrey M. Introductory Econometrics: A Modern Approach. 3rd ed. Mason, OH: Thomson/South-Western, 2006. ISBN: 9780324289787 (Հիմնական գիրք)
2. Goldberger, Arthur S. A Course in Econometrics. Cambridge, MA: Harvard University Press, 1991. ISBN: 9780674175440. (Առավել խորացված և համեմատաբար բարդ գիրք)
3. DeGroot, Morris H., and Mark J. Schervish. Probability and Statistics. 3rd ed. Boston, MA: Addison-Wesley, 2001. ISBN: 9780201524888. (Վիճակագրության և հավանականությունների տեսության կրկնության համար)
4. Dougherty, C.. Introduction to econometrics. 5th ed. Oxford University Press, 2011, ISBN: 9780199676828
5. Մագնոս Յ.Պ., Կատիշև Պ.Կ., Պերեսեցկի Ա.Ա., Էկոնոմետրիկա, Մոսկվա, իզդ. “Դելո”. 2004
6. Քրիստոֆեր Դուգերտի, Վեճդում է էկոնոմետրիկա, Մ: ԻՆՖՐԱ-Մ, 1999

Անհրաժեշտ ծրագրային ապահովում.

1. Eviews 9 կամ ավելի բարձր (պարտադիր)
2. Stata 10 կամ ավելի նոր (պարտադիր)
3. Matlab 2014b կամ ավելի նոր (ոչ պարտադիր)
4. R/R-studio (ոչ պարտադիր)

1.0201/B40	2. Էկոնոմետրիկա – 2	3.6 ECTS կրեդիտ
4.7 Ժամ/շաբ.	5.14/14/0	
6.7-րդ կիսամյակ	7. Եզրափակիչ գնահատումով	
8. Դասընթացի նպատակները	է գարզացնել ժամանակային շաբթեր կիրառող ոլորտներում էմպիրիկ հետազոտություն իրականացնելու համար անհրաժեշտ հմտությունները:	
Դասընթացի խնդիրներն են.		
	• ուսումնասիրել ժամանակային շաբթերի բովանդակությունը և դրանց կիրառման ոլորտները,	

- ներկայացնել էկոնոմիստրիկ գործիքներ և տեխնիկաներ, որոնք թույլ կտան գնահատել ժամանակային շարքեր կիրառող տնտեսական մոդելների որակը:

9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝

ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն

- ներկայացնելու տնտեսագիտական հետազոտություններ իրականացնելու վիճակագրական մոտեցումները և էկոնոմիստրիկ մոդելների տեսակները,
- սոուզելու վիճակագրական մեթոդների օգնությամբ մոդելների համապատասխանության և պարամետրերի վերաբերյալ տարբեր վարկածներ:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

- գնահատելու համակարգչային փաթեթների կիրառությամբ իր կողմից ստեղծված մոդելների պարամետրերը,
- կատարելու eviws փաթեթի միջոցով ժամանակային շարքերի վերլուծություն և կանխատեսում:

գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ

- լուծելու էկոնոմիստրիկ մոդելների օգնությամբ մի շարք գործնական տնտեսագիտական խնդիրներ,
- հայթայթելու տարբեր աղբյուրներից տեղեկատվություն և դրանց հիման վրա կատարել տնտեսագիտական վերլուծություններ:

10. Դասընթացը ձևադրում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

Ա7. բացահայտելու տնտեսագիտական տարբեր խնդիրների ծագման պատճառները և ընտրելու կառավարման մոտեցումները,

Բ1. կիրառելու տնտեսամաթեմատիկական անալիզի մեթոդները և գործիքակազմը արդի տնտեսական հիմնախնդիրների մոդելավորման համար

Բ2. կատարելու գիտահետազոտական աշխատանքներ և գործնական վերլուծություններ օգտագործելով վիճակագրական և էկոնոմիստրիկ մեթոդներ:

Բ7. մասնագիտական վերլուծություններով և հաշվարկներով գնահատելու կազմակերպության ֆինանսների կառավարման արդյունավետությունը, ներկայցնելու վերլուծությունից բխող եզրակացություններ,

Բ8. կիրառելու տնտեսության ֆինանսական հատվածի կառավարման և գնահատման մեթոդները,

Բ10. կատարելու նախագծերի համար անհրաժեշտ տեխնիկատնտեսական հաշվարկներ, կիրառելով տարբեր համակարգչային ծրագրեր,

Գ2. որոշակի փաստարկների հիմնավորման և եզրահանգումների նպա-տակով տարբերակելու, վերլուծելու և մեկնաբանելու տարբեր աղբյուրներից հայթայթված տեղեկատվությունը:

11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

- դասախոսություններ
- գործնական համակարգչային դասընթացներ
- խմբային աշխատանք (Eviews փաթեթի) կիրառմամբ:

12. Գնահատման մեթոդներ և չափանիշներն են.

1-ին ընթացիկ քննությունն. գրավոր՝ թեստային հարցեր և գործնական խնդիրներ, 4 միավոր առավելագույն արժեմիավորների քայլը՝ 0.25:

2-րդ ընթացիկ քննությունն գրավոր՝ թեստային հարցեր և գործնական խնդիրներ, 3 միավոր առավելագույն արժեմիավորների քայլը՝ 0.25:

Ընթացիկ սոուզում. գրավոր՝ թեստային հարցեր 2 միավոր առավելագույն արժեքով, միավորների քայլը՝ 0.25:

Մասնակցություն. առավելագույն՝ 3 միավոր:

Եզրակացնելի քննությունն. բանավոր՝ տեսական հարցեր և գործնական խնդիրներ, 8 միավոր առավելագույն արժեմիավորների քայլը՝ 0.25:

13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Թեմա 1. Առաջին կարգի տարբերություն և գործողություններ լազերի հետ: Տարբերակային հավասարումներ:

Թեմա 2. Ստացիոնար ARMA պրոցեսներ: Թեմա 3. Կանխատեսում: Թեմա 4. Ոչ ստացիոնար ժամանակային շարքեր: Սիավոր արմատի խնդիրը: Թեմա 5. Ռեզուլտատիվ դինամիկ մոդելներ: Թեմա 6. Վեկտոր ավտոռեզուսիվ մոդելներ և կոխնտեզրացիոն մոդելներ: Սիավոր ճշգրտման մոդելը: Պատճառականություն: Թեմա 7. Պանելային տվյալների գծային մոդելներ: Ֆիքսված և պատահական էֆեկտներով մոդելներ:

14. Հիմնական գրականության ցանկ.

- Hamilton J.D., Time series analysis (Vol. 2). Princeton: Princeton university press, 1994.
- Helmut Lütkepohl, New Introduction to Multiple Time Series Analysis, Library of Congress Control Number: 2005, 927322.
- Канторович Г.Г., Лекции по курсу «Анализ временных рядов». Экономический журнал ВШЭ, 2003.
- Магнус Я.Р., Катышев П.К., Пересецкий А.А., Эконометрика, Москва, изд. “Дело”. 2004.

1. 0201/B39	2. "ՀԲ" Ֆինանսներ – 2	3. 5 ECTS կրեդիտ
4. 4.5 ժամ/շաբ.	5. 9/9/0	
6. 7-րդ կիսամյակ	7. Եզրափակիչ գնահատումը	
	<p>8. Դասընթացի նպատակն է՝ ներկայացնել ֆինանսների տնօրինման հիմնարար տեսական մոտեցումները, տարբեր գործնական իրավիճակներում ֆինանսական որոշումների կայացման և կիրառման ձևերը, ինչպես նաև ֆինանսական վերլուծության գործիքները, մեթոդները և սկզբունքները տարաբնույթ հետազոտական աշխատանքները իրականացնելու համար:</p> <p>Դասընթացի խնդիրներն են.</p> <ul style="list-style-type: none"> • ներկայացնել ֆինանսների կառավարման անհրաժեշտությունը, նպատակները և խնդիրները, • ուսանողներին ծանոթացնել ֆինանսական որոշումների կայացման մեխանիզմների և մեթոդների հետ, • ուսանողներին ցինել ֆինանսական ցուցանիշները հասկանալու, վերլուծելու և մեկնաբանելու կարողություններով, • ուսանողներին սովորեցնել օգտվել մասնագիտական գրականությունից, վիճակագրական տվյալների աղյուրներից և հետազոտական աշխատանքներ իրականացնելու համար անհրաժեշտ այլ գործիքներից: 	
9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինիկա մասնագիտական գիտելիք և իմացություն		
1. Ներկայացնելու ֆինանսների կառավարման ժամանակակից մոտեցումները և մեթոդները:		
2. Բացատրելու ֆինանսների կառավարման ժամանակակից տեսությունները և ֆինանսական վերլուծության մեթոդները:		
բ գործնական մասնագիտական կարողություններ		
1. Կիրառելու տնտեսության ֆինանսական հատվածի կառավարման և գնահատման մեթոդները:		
2. Կատարելու ինքնուրույն ֆինանսական վերլուծություններ:		
գ ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ		
1. Աշխատելու թիմում:		
2. Կառուցելու բանավոր և գրավոր փաստարկված խոսք:		
2. 3. Մտածելու և արտահայտվելու ստեղծագործաբար:		
10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.		
Ա8. Մեկնաբանելու միկրո և մակրոտնտեսագիտության հիմնական հասկացությունները, քննարկելու գլոբալ և լոկալ շուկաների հիմնախնդիրները,		
Բ5. Քննարկելու ընտրված տնտեսական քաղաքականությունները և ամփոփելու քննարկման արդյունքները,		
Բ6. տարբեր հարցերի շուրջ որոշումների կայացման համար դեկալարի օգնությամբ իրականացնելու հետազոտություն և պատրաստելու անհրաժեշտ նյութեր,		
Բ7. մասնագիտական վերլուծություններով և հաշվարկներով գնահատելու կազմակերպության ֆինանսների կառավարման արդյունավետությունը. Ներկայացնելու վերլուծությունից բխող եզրակացություններ,		
Բ8. կիրառելու տնտեսության ֆինանսական հատվածի կառավարման և գնահատման մեթոդները,		
Գ1. օգտվելու տեղեկատվության տարատեսակ աղյուրներից (ինտերնետային ռեսուրսներ, էլեկտրոնային գրադարաններ, գիտական հոդվածներ և հաշվետվություններ),		
Գ2. որոշակի փաստարկների հիմնավորման և եզրահանգումների նպատակով տարբերակելու, վերլուծելու և մեկնաբանելու տարբեր աղյուրներից հայթաթված տեղեկատվությունը:		
Գ6. աշխատելու խմբում /թիմում/, գործնականում տեղին և արդյունավետ կիրառելու գիտելքները, ինքնուրույն ձևակերպելու և լուծելու խնդիրներ:		
11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.		
<ul style="list-style-type: none"> • դասախոսություններ • իրավիճակային սցենարների վերլուծություն • տնային առաջարկանքներ • խմբային/անգատական հետազոտական աշխատանք: 		
12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են. Վերջնարդյունքները գնահատելու համար իրականացնեն.		
1-ին ընթացիկ քննություն. գրավոր՝ թեստային հարցեր և գործնական խնդիրներ, 4 միավոր առավելագույն արժմիավորների քայլը՝ 0.25.		
2-րդ ընթացիկ քննություն թիմային կամ անհատական հետազոտական աշխատանքի պաշտպանություն 4 միավոր առավելագույն արժեքովլ.		
Մասնակցություն. առավելագույն՝ 3 միավոր		
Եզրափակիչ քննություն. բանավոր տեսական հարցեր և գործնական խնդիրներ, 9 միավոր առավելագույն արժմիավորների քայլը՝ 0.25:		
13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.		
Թեմա 1. Ներդրումային նախագծերի արդյունավետության գնահատում: Թեմա 2. Կապիտալի արժեք և		

կառուցվածքը: **Թեմա 3.** Բիզնեսի գնահատում: **Թեմա 4.** Ռիսկ և եկամտաբերություն: **Թեմա 5.** Ֆինանսական վերլուծություն: **Թեմա 6.** Ֆինանսական պլանավորում:

14.Հիմնական գրականության ցանկ

- Brealey R., Myers S., and Allen F., "Principles of Corporate Finance", 13th edition, NY: McGraw Hill, New York, 2020
- Ross S., Westerfield R. and Jordan B., "Fundamentals of Corporate Finance", 12th edition, NY: McGraw Hill, New York, 2019
- Berk J. and DeMarzo P., "Corporate Finance", 5th edition, Global Edition Pearson Education, UK, 2021
- Корпоративные финансы и учет: понятия, алгоритмы, показатели: учебное пособие / В. В. Ковалев, Вит. В. Ковалев. — 3-е изд., перераб. и доп. — Москва : Проспект, 2020.
- Финансовый менеджмент: учебник / коллектив авторов; под ред. Н.И. Берзона и Т.В. Тепловой. — М. : КНОРУС, 2020.
- Современные корпоративные финансы и инвестиции: монография, / П.Н. Брусов, Т.В. Филатова, Н.П. Орехова. — М. : КНОРУС, 2020.
- Финансовый менеджмент: теория и практика, Стоянова Е.С. (ред.), 6-е изд. - М.: Изд-во "Перспектива", 2010.

Լրացրիչ գրականության ցանկ

- Финансовый анализ предприятия с помощью коэффициентов и моделей: учебное пособие, В.Ю. Жданов, И.Ю. Жданов — М. : Проспект, 2018.
- Финансовый анализ: Учебно-методическое пособие. — М.: Экономический факультет МГУ имени М. В. Ломоносова, 2020.
- Оценка компаний: анализ и прогнозирование с использованием отчетности по МСФО / Ник Антилл, Кеннет Ли; Пер. с англ. — М.: Альпина Паблишер, 2013.
- Практикум по курсу «Финансы организаций» (корпоративные финансы). Учебное пособие. – СПб.: Изд-во СПбГУЭФ, 2011.

1.0305/B44	2. Հարկային համակարգ	3. 4 ECTS կրեդիտ
4.3.5 ժամ/շաբ.	5.10/0/4	
6.9-րդ կիսամյակ	7.Առանց եզրափակիչ գնահատման	
8.Դասընթացի նպատակն է՝ ծանոթացնել Հայաստանի Հանրապետության հարկային համակարգի առանձնահատկություններին և դրա օրենսդրական ապահովմանն առնչվող հարցերին:		
Դասընտացի խնդիրներն են. <ul style="list-style-type: none">• ներկայացնել Հարկային համակարգի իրավական հիմքը,• յուրացնել հարկերի հաշվարկման ժամանակակից մեթոդները,• սովորեցնել կազմել հարկային հաշվետվություններ,• ձևավորել հարկային հաշվառման և պլանավորման հմտություններ:		
9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինիկ՝ ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն		
1. Տարբերակել և առանձին շափանիշների հիման վրա դասակարգել հարկերը, նկարագրել հարկման հիմնական մեթոդների առանձնահատկությունները:		
2. Բնութագրել Հարկային օրենսդրության և մասնավորապես Հայաստանի հանրապետության հարկային օրենսգրքի հիմնական դրույթներն ու պատասխանատվություն սահմանող նորմերը:		
բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ		
1. Ինքնուրույն կազմել հարկերի հաշվարկ և որոշել հաշվետու ժամանակաշրջանի արդյունքներով բյուջե վճարման ենթակա հարկերի գումարները:		
2. Ինքնուրույն հաշվարկել հարկային իրավականությունների կատարման դեպքում հարկային պատասխանատվության գումարները:		
գ. բնդիմանական/փոխանցելի կարողություններ		
1. Որոշակի փաստարկների հիմնավորման և եզրահանգումների նպատակով տարբերակելու, վերլուծելու և մեկնարանելու տարրեր աղբյուրներից հայթայթված տեղեկատվությունը:		
2. Բանավոր և գրավոր հաղորդակցվելու մասնագիտական հանրության հետ:		
10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.		
Ա7.քացատրելու տնտեսագիտական տարրեր խնդիրների և երևույթների ձևավորման, կառավարման մոտեցումները,		

F2.պատրաստելու համապատասխան որոշումների կայացման համար անհրաժեշտ նյութեր, օգտվելու նորմատիվական փաստաթղթերից,

F5.գնահատելու ընտրված տնտեսական քաղաքականությունները,

F8.պատրաստելու և ներկայացնելու տարատեսակ հաշվետվություն ներ,

Գ2.որոշակի փաստարկների հիմնավորման և եզրահանգումների նպատակով տարբերակելու, վերլուծելու և մեկնաբանելու տարբեր աղյուրներից հայթարված տեղեկատվությունը:

11. Վիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

- դասախոսություններ,
- նախադեպերի վերլուծություն,
- խմբային աշխատանք,
- անհատական աշխատանք:

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Սուսան ընթացիկ քննությունն անց է կացվում գրավոր հարցատոմսերով, հարցատոմսը պարունակում է երեք հարց՝ 5 առավելագույն միավորով, յուրաքանչյուրը համապատասխանաբար՝ 2, 2 և 1 միավոր,

Երկրորդ ընթացիկ քննությունն անց է կացվում գրավոր հարցատոմսերով, հարցատոմսը պարունակում է երեք հարց՝ 4 առավելագույն միավորով, յուրաքանչյուրը համապատասխանաբար՝ 2, 1 և 1 միավոր, ինքնուրույն աշխատանք՝ 6 միավոր, ընթացիկ ստուգում՝ 5 միավոր:

13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Թեմա 1. Հարկերի տնտեսական բովանդակությունը: **Թեմա 2.** ՀՀ հարկային համակարգը: **Թեմա 3.** ՀՀ պետական հարկերը: **Թեմա 4.** ՀՀ տեղական հարկերը: **Թեմա 5.** Հարկերին փոխարինող հարկեր: **Թեմա 6.** Հարկային բաղաքականության հիմնական ուղղությունները ՀՀ-ում:

14. Հիմնական գրականության ցանկ

1. Հարությունյան Վ., Հարկեր և հարկագանձում, Եր., 2010:
2. ՀՀ հարկային օրենսգիրք:
3. Խաչատրյան Կ.Գ., Հարկեր և հարկային բաղաքականություն, Եր., 2014:
4. Պերօվ Ա., Հալոգի և հալոցօօնություն. Մ., 2008.

Լրացուցիչ գրականության ցանկ

1. Թամազյան Ա., Հարկային օրենսդրության հիմունքները, Եր., 2003:
2. Հարությունյան Վ., Հարկային բաղաքականությունը և նրա կատարելագորման հիմնահարցերը ՀՀ-ում, Եր., 2003:

1.0201/B38	2. Միկրոտնտեսագիտություն	3.6 ECTS կրեդիտ
4.7 Ժամ/շաբ.	5.18/0/10	
6.5-րդ կիսամյակ	7. Եզրափակիչ գնահատումն	

8. Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ներկայացնել հիմնական միկրոտնտեսական օրենքները և դրանց միջև գոյություն ունեցող օրինաշափությունները, տնտեսվարող սուբյեկտների վարքագիր ուսումնասիրման համար կիրառվող տնտեսա-մաթեմատիկական մոդելները և մեթոդները, ինչպես նաև այս կամ այն միկրոտնտեսական հիմնախնդրի վերաբերյալ ինքնուրույն հետազոտական աշխատանք իրականացնելու համար անհրաժեշտ հմտությունները և գործիքակազմը:

Դասընթացի խնդիրներեն.

- ուսանողներին ներկայացնել հիմնական միկրոտնտեսագիտական օրենքները և դրանց միջև գոյություն ունեցող օրինաշափությունները,
- ուսանողներին ծանոթացնել արտադրողի և սպառողի տեսությունների, շուկայական հավասարակշռության մոդելների, շուկայի բացերի (հանրային բարիքներ, տեղեկատվական ասիմետրիաներ, արտաքին ազդակներ և մենաշնորհային շուկաներ) և դրանց կարգավորման եղանակների հետ,
- ուսանողներին զինել միկրոտնտեսագիտական ցուցանիշները հասկանալու, վերլուծելու և մեկնաբանելու կարողություններով,
- ուսանողներին տվյալներու օգտվել մասնագիտական գրականությունից, վիճակագրական տվյալների աղյուրներից և հետազոտական աշխատանքներ իրականացնելու համար անհրաժեշտ այլ գործիքներից:

9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինիկ՝

ա. մասնագիտական գիտելիք և խմացություն

1. սահմանելու հիմնական միկրոտնտեսական հասկացությունները, օրենքները և դրանց միջև դրսևորվող օրինաշափությունները,
2. ներկայացնելու սպառողի և արտադրողի տեսությունները, նրանց վարքագիր օպտիմալացման

պայմանները և դրանց վրա ազդող գործուները,

3. մեկնաբանելու շուկայական հավասարակշռության մոդելները, շուկայի բացերը (հանրային բարիքներ, արտաքին արդյունքներ, տեղեկատվական ասիմետրիաներ ու մոնոպոլիաներ) և դրանց կարգավորման եղանակները:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

1. վերլուծելու տիպային տնտեսա-մաթեմատիկական իրավիճակները և իրականացնելու ինքնուրույն հետազոտություններ:

գ. քննիամբական/իոխանցելի կարողություններ

1. աշխատելու թիմում,
2. կառուցելու բանավոր և գրավոր փաստարկված խոս:

10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունը(ներ)ը.

Ա8. Մեկնաբանելու միկրո և մակրոտնտեսագիտության հիմնական հասկացությունները, քննարկելու գլոբալ և լոկալ շուկաների հիմնախնդիրները:

Բ5. Քննարկելու ընտրված տնտեսական քաղաքականությունները և ամփոփելու քննարկման արդյունքները,

Բ6. Տարբեր հարցերի շուրջ որոշումների կայացման համար դեկավարի օգնությամբ իրականացնելու հետազոտություն և պատրաստելու անհրաժեշտ նյութեր

Բ10. Կատարելու նախագծերի համար անհրաժեշտ տեխնիկատնտեսական հաշվարկներ, կիրառելով տարբեր համակարգային ծրագրեր,

Գ2. Որոշակի փաստարկների հիմնավորման և եզրահանգումների նպատակով տարբերակելու, վերլուծելու և մեկնաբանելու տարբեր աղյուրներից հայթայթված տեղեկատվությունը,

Գ6. Աշխատելու խմբում /թիմում/, գործնականում տեղին և արդյունավետ կիրառել գիտելքիները, ինքնուրույն ձևակերպելու խնդիրներ և լուծելու:

11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

- դասախոսություններ,
- թեստային վարժություններ և խնդիրների լուծում,
- բանավեճեր, դերային խաղեր և իրավիճակային սցենարների քննարկումներ,
- հետազոտական բնույթի թիմային աշխատանքներ,
- տնային առաջադրանքներ:

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

1-ին ընթացիկ քննություն - 4 միավոր առավելագույն արժեքով, միավորների քայլը՝ 0.25.:

2-րդ ընթացիկ քննություն - 4 միավոր առավելագույն արժեքով արժեքով, միավորների քայլը՝ 0.25:

Ինքնուրույն աշխատանք - առավելագույնը 4 միավոր:

Եզրափակիչ քննություն . բանավոր տեսական հարցեր և գործնական խնդիրներ, 8 միավոր առավելագույն արժեքով, միավորների քայլը՝ 0.25:

13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից:

Թեմա 1. Սպառման տեսության հիմունքները: Թեմա 2. Օպտիմալ ընտրություն: Թեմա 3 Պահանջարկի և բարեկեցության վերլուծություն: Թեմա 4. Օպտիմալ ընտրությունը էնդոգեն եկամտի և անորոշության պայմաններում: Թեմա 5. Արտադրողի տեսության հիմունքները: Թեմա 6. Արտադրության ծավալի և գնի որոշումը տարբեր շուկայական կառուցվածքների դեպքում: Թեմա 7. Ընդհանուր հավասարակշռության տեսություն: Թեմա 8. Շուկայի բացերը և դրանց կարգավորումը:

14. Հիմնական գրականության ցանկ

1. Hal R. Varian, "Intermediate Microeconomics: A Modern Approach", W. W. Norton & Company, Inc., New York, 2010.
2. R. Serrano and A. Feldman, "A Short Course in Intermediate Microeconomics with Calculus", Cambridge University Press, Cambridge 2013.
3. W. Nicholson and C. Snyder, "Microeconomic Theory: Basic Principles and Extensions", Thomson/South-Western, Mason, 2008.
4. Perloff J., "Microeconomics: Theory and Applications with Calculus", 4th Edition, Pearson Education Limited, Harlow, 2018.
5. Mas-Colell A. and Whinston M., "Microeconomic Theory", Oxford University Press, Oxford, 1995.
6. Silberberg E. and Wing S., "The Structure of Economics", McGraw Hill, New York, 2001.
7. Simon C. and Blume L., "Mathematics for Economists", W. W. Norton & Company, New York, 2010.

1.0201/B37	2. Հաշվապահական հաշվառում	3.5 ECTS կրեդիտ
4.6 ժամ/շաբ.	5.10/14/0	
6.7-րդ կիսամյակ	7. Եզրափակիչ գնահատումն	

8. Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին տալ գիտելքիներ կազմակերպության մրցունակության ապահովման գործընթացում հաշվապահական հաշվառման կարևորության, մեթոդի տարրերի և

իրականացման սկզբունքների մասին: Պարզաբանել կազմակերպության ակտիվների, պարտավորությունների, սեփական կապիտալի, եկամուտների և ծախսերի հաշվառման առանձնահատկությունները, իրականացման ձևերը: Ինչպես նաև ուսանողների մոտ ձևավորել զարգացնել արդյունավետ հաղորդակցության, հիմնախնդիրները տրամաբանորեն լուծելու, դատելու, առաջարկություններ անելու ուսակություններ:

Դասընթացի խնդիրներն են.

- մեկնաբանել հաշվապահական հաշվառման հիմունքները, ֆինանսական հաշվառման հիմնական տարրերը, հաշվային պլանը
- բացատրել ֆինանսական, կառավարչական և հարկային հաշվառումների գործառույթները, խնդիրները և առանձնահատկությունները,
- մեկնաբանել կազմակերպության ակտիվների, պարտավորությունների, սեփական կապիտալի հաշվառման մեխանիզմները,
- բացատրել եկամուտների և ծախսերի դասակարգումը և հաշվառումը,
- ուսուցանել օգտվել հաշվային պլանից, հաշվապահական փաստաթղթերից և հասկացություններից տնտեսական որոշումներ կայացնելիս,
- ուսանողներին զինել հաշվապահական փաստաթղթեր լրացնելու և ստուգելու, հաշվապահական խնդիրներ լուծելու, գործառնությունների համար հաշվապահական ձևակերպումներ գրելու կարողություններով:

9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝

ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն

1. Սահմանելու և բացատրելու հաշվապահական հաշվառման առարկան, մեթոդը, ֆինանսական հաշվառման հիմնական տարրերը:
2. Բացատրելու ֆինանսական, կառավարչական և հարկային հաշվառումների առանձնահատկությունները, ֆինանսական հաշվառման գործառույթները, խնդիրները:
3. Սահմանելու, մեկնաբանելու, հաշվառելու կազմակերպության ակտիվները, պարտավորությունները, սեփական կապիտալը:
4. Մեկնաբանելու դասընթացի սահմաններում նախատեսված մասնագիտական տերմինները:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

1. Աշխատելու հաշվային պլանով, գործառնությունների համար գրել հաշվապահական ձևակերպումներ, լուծելու հաշվապահական խնդիրներ, լրացնելու և ստուգելու հաշվապահական փաստաթղթեր:
2. Օգտվելու հաշվապահական փաստաթղթերից և հասկացություններից տնտեսական որոշումներ կայացնելու:
3. Տարբերակելու, վերլուծելու և մեկնաբանելու տարբեր աղբյուրներից հայթայթված տեղեկատվությունը:

գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ

1. Օգտվելու տեղեկատվության տարատեսակ աղբյուրներից:
2. Աշխատելու թիմում, շփվելու մասնագիտական լեզվով:
3. Անհայտ իրավիճակներում կողմնորոշվելու, որոշումներ կայացնելու, կատարելու առաջարկություններ:

10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը.

Ա5. Ներկայացնելու ֆինանսական հաշվառման էությունը և հաշվետվությունների պատրաստման և ստուգման ձևերը,

Ա9. մեկնաբանելու ֆինանսների, վիճակագրության, հաշվապահական հաշվառման մասին գիտության մեջ օգտագործվող հիմնական հասկացությունները,

Բ6. տարբեր հարցերի շուրջ որոշումների կայացման համար դեկավարի օգնությամբ իրականացնելու հետազոտություն և պատրաստելու անհրաժեշտ նյութեր

Բ7. կատարելու նախագծերի համար անհրաժեշտ տեխնիկատնտեսական հաշվարկներ, կիրառելով տարբեր համակարգչային ծրագրեր,

Բ8. Կիրառելու տնտեսության ֆինանսական հատվածի կառավարման և գնահատման մեթոդները:

Գ2. Մայրենի և որևէ օտար լեզվով տրամաբանորեն ճիշտ փաստարկված և հստակ կառուցելու բանավոր ու գրավոր խոսք մասնագիտական հանրույթում,

Գ3. Պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը,

Գ5. Կառավարելու մասնագիտական գործառույթներ ու ծրագրեր, դեկավարելու աշխատանքային թիմ, աշխատելու թիմում և պատրասխանատվություն ստանձնելու նրա անդամների մասնագիտական գործունեության համար,

Գ6. Տիրապետելու բավարար գիտելիքների ու կարողությունների՝ բարձրագույն կրթության երկրորդ մակարդակում համապատասխան բնագավառում ուսումը շարունակելու համար և բացահայտելու իր

կրթական պահանջմունքները և/կամ կարիերայի հնարավորությունները հետագա ուսումնառության ուղիները որոշելու համար,

Գ9. Վերլուծելու և եզրահանգումներ անելու՝ դրսուրելով քննական մտածողություն, ինչպես նաև ցուցաբերելու ստեղածագործական մոտեցում մասնագիտական ոլորտի խնդիրները բացահայտելու և տարրեր լուծումներ առաջարելու համար:

11.Վիճակագրության և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

- դասախոսություններ,
- նախադեպերի վերլուծություն,
- սեմինարներ, քնարկումներ և բանավեճեր,
- գործնական և խմբային աշխատանքներ,
- հետազոտական աշխատանքներ, խնդիրներ, ռեֆերատներ:

12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

- 1-ին ընթացիկ քննություն .գրավոր՝ թեստային հարցեր և գործնական խնդիրներ, 4 միավոր առավելագույն արժեքով, միավորների քայլը՝ 0.25.
- 2-րդ ընթացիկ քննություն . գրավոր՝ թեստային հարցեր և գործնական խնդիրներ, 4 միավոր առավելագույն արժեքով, միավորների քայլը՝ 0.25.
- *Բնութագույն աշխատանք* .գրավոր- բանավոր ներկայացում, 3 միավոր առավելագույն արժեքով, միավորների քայլը՝ 0.25.
- *Եզրափակիչ քննություններ* բանավոր, 9 միավոր առավելագույն արժեքով, միավորների քայլը՝ 0.25:

Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական թեմաներից

Թեմա 1. Հաշվապահական հաշվառման առարկան և մեթոդը: Հաշվապահական հաշվառման տեսակները, սկզբունքները, կարգավորումը:**Թեմա 2.** Հաշվապահական հաշվեկշիռ /ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն/ և հաշիվներ: Կրկնակի գրանցում: Գնահատում և կալկուլյացիա: Փաստաթղթավորում և գույքագրում: **Թեմա 4.** Հաշվապահական հաշվառման հաշիվների դասակարգումը, հաշվային պլան: **Թեմա 5.** Կազմակերպության ակտիվների հաշվառում **Թեմա 6.** Կազմակերպության պարտավորությունների հաշվառումը: **Թեմա 7.** Եկամուտների և ծախսերի հաշվառումը: Տնտեսավարման ֆինանսական հետևանքների ձևավորումը և հաշվառումը: **Թեմա 8.** Սեփական կապիտալի հաշվառումը: **Թեմա 9.** Ֆինանսական հաշվետվությունների ամբողջական փաթեթը, ներկայացման կարգը և փոխադարձ կապը:

Հիմնական գրականության ցանկ

1. «Հաշվապահական հաշվառման մասին» ՀՀ օրենքը, 2002:
2. Կազմակերպությունների ֆինանսատնտեսական գործունեության հաշվապահական հաշվառման հաշվային պլան եվ դրա կիրառման հրահանգ, 2012:
3. Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտներ, 2012:
4. ՀՀ Հարկային օրենսգիրը 2016:
5. ՀՀ Աշխատանքային օրենսգիրը 2016:
6. Սարգսյան Ա., Համբարձումյան Ռ., Մարգարյան Ա., Օգանեզովա Ն., և ուրիշներ /Հաշվապահական հաշվառում: Ուսումնական ձեռնարկ/, Եր., 2014:
7. Մովսիսյան Թ., Հաշվապահական հաշվառում, Եր., 2015:
8. Չուրաբյան Կ., Գասպարյան Ն., Հաշվապահական հաշվառում: /Ուսումնական ձեռնարկ/, Եր., 2011:
9. Ֆինանսական հաշվառման հիմունքներ, Հայաստանի հաշվապահների և առդիտորների ասոցիացիա, Եր., 2012:
10. Кондраков Н.П. Бухгалтерский учет: Учебное пособие. 5-е изд., перераб и доп. Москва ИНФРА-М, 2008
11. M.Powers, B.Needles, S.Crosson, Financial and Managerial, Publisher: Cengage Learning; 10 edition (January 23)

1.0201/B43	2."ՀԲ" Մակրոտնտեսագիտություն	3.6 ECTS կրեակիւ
4.7 Ժամ/շաբ.	5.18/0/10	
6.6-րդ կիսամյակ	7.Եզրափակիչ գնահատումով	
8.Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ներկայացնել հիմնական մակրոտնտեսական հասկացությունները և դրանց կիրառությունները, մակրոտնտեսագիտության ոլորտում առկա տնտեսամաթեմատիկական մոդելները և մեթոդները, ինչպես նաև այս կամ այն մակրոտնտեսական հիմնախնդիրի վերաբերյալ ինքնուրույն հետազոտական աշխատանք իրականացնելու համար անհրաժեշտ հմտությունները և գործիքակամը:		
Դասընթացի խնդիրներն են.		
	<ul style="list-style-type: none"> • ուսանողներին ներկայացնել հիմնական մակրոտնտեսական հասկացությունները և և կիրառությունները, • ուսանողներին ծանոթացնել մակրոտնտեսագիտության ոլորտում առկա տնտեսամաթեմատիկ մոդելների և մեթոդների հետ, 	

- ուսանողներին զինել մակրոտնտեսական ուցանիշները հասկանալու, վերլուծելու և մեկնաբար կարողություններով,
- ուսանողներին սովորեցնել օգտվել մասնագիտական գրականությունից, վիճակագրական տվյա առյուրներից և հետազոտական աշխատանքներ իրականացնելու համար անհրաժեշտ այլ գործիքներ

9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝

ա. մասնագիտական գիտելիք և խմացություն

- մեկնաբանելու մակրոտնտեսագիտության հիմնական հասկացությունները,
- վերլուծելու հիմնական մակրոտնտեսական ցուցանիշների միջև առկա փոխկապվածությունները:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

- վերլուծելու տիպային տնտեսա-մաթեմատիկական իրավիճակները,
- կիրառելու տնտեսա-մաթեմատիկական մոդելները այս կամ այն հիմնախնդրի վերաբերյալ ինքնուրույն հետազոտական աշխատանք իրականացնելու համար:

գ. ընդհանր ական/փոխանցելի կարողություններ

- աշխատելու թիմում,
- կառուցելու բանավոր և գրավոր փաստարկված խոսք,
- մտածելու և արտահայտվելու ստեղծագործարար:

10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

Ա7. բացահայտելու տնտեսագիտական տարբեր խնդիրների ծագման պատճառները և ընտրելու կառավարման մոտեցումները

Ա8. մեկնաբանելու միկրո և մակրոտնտեսագիտության հիմնական հասկացությունները, քննարկելու գլոբալ և լոկալ շուկաների հիմնախնդիրները,

Բ5. քննարկելու ընտրված տնտեսական քաղաքականությունները և ամփոփելու քննարկման արդյունքները,

Բ6. տարբեր հարցերի շուրջ որոշումների կայացման համար դեկավարի օգնությամբ իրականացնելու հետազոտություն և պատրաստելու անհրաժեշտ նյութեր,

Գ2. որոշակի փաստարկների հիմնավորման և եզրահանգումների նպատակով տարբերակելու, վերլուծելու և մեկնաբանելու տարբեր աղբյուրներից հայթայթված տեղեկատվությունը,

Գ3. բանավոր և գրավոր հաղորդակցվելու մասնագիտական և ոչ մասնագիտական հանրության հետ

Գ4. պատրաստելու գեկուցումներ, ներկայացնելու հետազոտությունների արդյունքներ, վարելու գիտական բանավեճեր,

Գ6. աշխատելու խմբում /թիմում/, գործնականում տեղին և արդյունավետ կիրառելու գիտելքիները, ինքնուրույն ձևակերպելու և լուծելու խնդիրներ:

11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

- դասախոսություններ,
- թեստային վարժություններ և խնդիրների լուծում,
- բանավեճեր, դերային խաղեր և իրավիճակային սցենարների քննարկումներ,
- հետազոտական բնույթի թիմային աշխատանքներ,
- տնային առաջարրանքներ:

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

1-ին ընթացիկ քննություն.- 4 միավոր առավելագույն արժեքով, միավորների քայլը՝ 0.25:

2-րդ ընթացիկ քննություն . հետազոտական աշխատանք- 4 միավոր առավելագույն արժեքով,

Ինքնուրույն աշխատանք- 4 միավոր առավելագույն արժեքով,

Եզրափակիչ քննությունը . բանավոր, 8 միավոր առավելագույն արժեքով, միավորների քայլը՝ 0.25:

13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Թեմա 1. Ազգային հաշիվների համակարգ: **Թեմա 2.** Տնտեսությունը երկարաժամկետ հատվածում («դասական» տնտեսություն): **Թեմա 3.** Փող և ինֆյացիա: **Թեմա 4.** Բաց տնտեսություն: **Թեմա 5.** Տնտեսությունը կարգաժամկետ հատվածում: Գործարար ցիկլեր: **Թեմա 6.** Համախառն առաջարկի և համախառն պահանջարկի դինամիկ մոդել: **Թեմա 7.** Սպառում: **Թեմա 8.** Ներդրումներ: **Թեմա 9.** Փողի պահանջարկը և առաջարկը: **Թեմա 10.** Գործազրկություն: **Թեմա 11.** Հարկաբյուջետային բաղաբականություն: **Թեմա 12.** Դրամավարկային տեսություն: **Թեմա 13.** Բաց տնտեսություն: **Թեմա 14.** Սոլոյի տնտեսական աճի մոդելը: **Թեմա 15.** Տնտեսական աճի Ռամսեյի մոդելը:

14. Հիմնական գրականության ցանկ

- D. Romer, "Advanced Macroeconomics" 4th edition
- D. Acemoglu, "Introduction to Modern Economic Growth"
- J. Garin, R. Lester and E. Sims, "Intermediate Macroeconomics"
- N.G. Mankiw "Macroeconomics"

1.0201/B35	2.Մենցմենթի հիմունքներ	3.4 ECTS կրետիս
4.4.5 Ժամ/շաբ.	5.9/09	

6.6-րդ կիսամյակ	7.Առանց եզրափակիչ գնահատման
8.Դասընթացի նպատակն է ծանոթացնել ուսանողներին մենեջմենթի սկզբունքներին, մենեջերների ֆունկցիաներին, էթիկային, ռազմավարական պլանավորմանը, հմտություններին, աշխատողների մոտիվացիայի տեսություններին, սկզբունքներին, կիրառման հմտություններին, թիմային աշխատանքին, կիրառման անհրաժեշտությանը, կոնֆիլկտային իրավիճակների կառավարմանը, լիդերության տեսություններին և ժամանակակից ասպեկտներին:	
Դասընթացի խնդիրներն են.	
<ul style="list-style-type: none"> ուսանողներին ծանոթացնել կառավարման հիմնարար տեսական դրույթներին և ժամանակակից կառավարչական մտքի զարգացման հիմնական ուղղություններին, իրանել ուսանողների հետաքրքրությունը կառավարման պրակտիկ գործունեության նկատմամբ, նպաստել ապագա կառավարչի մշակույթի և մտածողության ձևավորմանը, բացահայտել կառավարման մարդաբանական բնույթը, ապագա կառավարիչներին /մենեջերներին/ գինել կառավարման տեխնոլոգիաներով, մեթոդներով, ձևերով, միջոցներով և հնարներով աշխատելու կարողություններով: 	
9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կինք՝	
ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն	
<ol style="list-style-type: none"> ներկայացնելու կառավարման հիմնարար տեսական դրույթները և ժամանակակից կառավարչական մտքի զարգացման հիմնական ուղղությունները, բացատրելու կառավարման մարդաբանական բնույթը: 	
բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ	
<ol style="list-style-type: none"> կիրառելու կառավարման մծակույթը և մտածողությունը, օգտագործելու կառավարման տեխնոլոգիաները, մեթոդները: 	
գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ	
<ol style="list-style-type: none"> օգտվելու տեղեկատվության տարատեսակ աղբյուրներից (ինտերնետային ռեսուրսներ, էլեկտրոնային գրադարաններ, գիտական հոդվածներ, հաշվետվություններ)կիրառելու տեսական գիտելիքները գործնականում, որոշակի փաստարկների հիմնավորման և եզրահանգրումների նպատակով տարրերակելու, վերլուծելու և մեկնաբանելու տարբեր աղբյուրներից հայթայթված տեղեկատվությունը: 	
10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.	
Ա2.Ներկայացնելու ֆինանսների կառավարման ժամանակակից մոտեցումները և մեթոդները,	
Ա7.Բացահայտելու տնտեսագիտական տարրեր խնդիրների ծագման պատճառները և ընտրելու կառավարման մոտեցումները,	
Բ7.Մասնագիտական վերլուծություններով և հաշվարկներով գնահատելու կազմակերպության ֆինանսների կառավարման արդյունավետությունը, ներկայցնելու վերլուծությունից բխող եզրակացություններ,	
Գ1.Օգտվելու տեղեկատվության տարատեսակ աղբյուրներից (ինտերնետային ռեսուրսներ, էլեկտրոնային գրադարաններ, գիտական հոդվածներ և հաշվետվություններ),	
Գ4.Պատրաստելու զեկուցումներ, ներկայացնելու հետազոտությունների արդյունքներ, վարելու գիտական բանավեճեր,	
Գ6.Աշխատելու խմբում /թիմում/, գործնականում տեղին և արդյունավետ կիրառելու գիտելիքները, ինքնուրույն ձևակերպելու և լուծելու խնդիրներ:	
11.Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.	
<ul style="list-style-type: none"> դասախոսություններ, քննարկումներ, նախագծերի մեթոդ, խճանկարի մեթոդ, դերային խաղերի մեթոդ, լսարանային ցուցադրություններ: 	
12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.	
<ul style="list-style-type: none"> Առաջին ընթացիկ քննություն իրականացվում է թեսուի միջոցով՝ 4 միավոր առավելագույն արժեքով: Թեսուր պարունակում է 14 հարց, ուրաքանչյուրը 0.5 միավոր: Երկրորդ ընթացիկ քննություն իրականացվում է բանավոր: Հարցատումը պարունակում է 2 հարց և մեկ խնդիր՝ 5 միավոր առավելագույն արժեքով: Միավորների քայլը 0.5 է: Ենթացիկ ստուգում՝ 4 միավոր առավելագույն արժեքով Մասնակցության՝ 2 միավոր առավելագույն արժեքով: Ինքնուրույն աշխատանքի /հետազոտություն կամ ռեֆերատ/ - 5 միավոր առավելագույն արժեքով 	
13.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժմիններից.	
Թեմա 1. Մենեջմենթի ծագումն ու զարգացման նախադրյալները: Թեմա 2. Մենեջմենթի արտաքին և ներքին	

14.Հիմնական գրականության ցանկ

1. Дафт Р., Менеджмент, Питер , 2015.
2. Мескон М., Альберт М., Хедоури Ф., Основы менеджмента, М., 2015.
3. Роббинз С., Коутер М., Менеджмент, М., 2007 .
4. Томсон А., Стриклэнд А. Стратегический менеджмент, М., 2006.
5. Веснин В., “Менеджмент”; Москва, 2011.
6. Пивоваров С., Максимцев Н., “Сравнительный менеджмент”-СПб. 2008.
7. Սուվարյան Յու., Մենեջմենթ, Եր., 2002:

1.0201/B41	2.Բանկային գործ	3.4 ECTS կրետիս
4.4.5 ժամ/շաբ.	5.9/0/9	
6.7-րդ կիսամյակ	7.Եզրափակիչ գնահատումով	
8.Դասընթացի նպատակն է ձևավորել բանկային գործունեության հիմունքների, բանկերի գործունեության կարգավորման օրենսդրական դաշտի, բանկերի կողմից իրականացվող գործառնությունների և կենտրոնական բանկի խնդիրների վերաբերյալ գիտելիքներ:		
Դասընթացի խնդիրներն են.		
<ul style="list-style-type: none"> • բացատրել բանկային գործունեության հետ կապված հասկացությունները, • ծանոթացնել բանկային գործունեությունը կարգավորող նորմատիվային փաստաթղթերին, • ներկայացնել ժամանակակից բանկային գործի տեսության և պրակտիկայի հիմունքները, • ձևավորել տիպիկ բանկային իրավիճակներում կողմնորոշվելու և ձիւ որոշումներ կայացնելու ունակություն: 		
9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կիրակ՝		
ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն		
1. Ներկայացնելու ֆինանսական համակարգը, բանկային ոլորտը,		
2. Մեկնաբանելու ՀՀ բանկային համակարգի ինստիտուցիոնալ կայացման պատմությանը, ինչպես նաև ՀՀ-ում ֆինանսական կառույցների՝ բանկերի և վարկային կազմակերպությունների կողմից առաջարկվող վարկային և ավանդային գործառնությունները,		
3. բացատրելու Կենտրոնական Բանկի՝ որպես ֆինանսական համակարգի կայունության և գների կայունության ապահովման հիմնական պատասխանատուի գործառույթները և դերը:		
բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ		
1. գնահատելու բանկերի դերն ու նշանակությունը տնտեսության կայացման և զարգացման գործում,		
2. վերլուծելու կենտրոնական բանկի կողմից իրականացվող քաղաքականությունը և բնութագրելու ֆինանսական համակարգի և գնաճի կայունությունը բնորոշող ցուցանիշները,		
3. ինքնուրույն իրականացնելու առևտրային բանկի տնտեսական գործունեության ֆինանսական արդյունքների գնահատում և վերլուծություն:		
գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ		
1. արագորեն և հմտորեն կողմնորոշվելու ֆինանսական շուկայում՝ հստակ պատկերացում կազմելով բանկերի և վարկային կազմակերպությունների կողմից առաջարկվող ամենատարբեր ծառայությունների մասին,		
2. գործելու վերահսկող մարմնի՝ Կենտրոնական բանկի կողմից սահմանվող «խաղի կանոններով», այսինքն այն նորմատիվային դաշտով, որով և առաջնորդվում են ՀՀ ֆինանսական կազմակերպությունները:		
10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը.		
Ա4. Ներկայացնելու բանկային գործունեության հիմնարար սկզբունքները,		
Ա7. բացահայտելու տնտեսագիտական տարրեր խնդիրների ծագման պատճառները և ընտրելու կառավարման մոտեցումները,		
Բ4. շափելու և գնահատելու ֆինանսական ռիսկերը, մշակելու ռիսկերի նվազեցման ստրատեգիա,		
Բ6. տարրեր հարցերի շուրջ որոշումների կայացման համար դեկավարի օգնությամբ իրականացնելու հետազոտություն և պատրաստելու անհրաժեշտ նյութեր,		
Բ9. գնահատելու բանկերի ֆինանսական կայունությանը, բացահայտելու բանկային համակարգի ֆինանսական կայունության վրա ազդող գործուները,		
Գ2. որոշակի փաստարկների հիմնավորման և եզրահանգումների նպատակով հավաքագրելու, վերլուծելու և մեկնաբանելու տնտեսագիտական տարրեր աղբյուրներից հայթայթված տեղեկատվությունը		
Գ3. բանավոր և գրավոր հաղորդակցվելու մասնագիտական և ոչ մասնագիտական հանրության հետ:		
11. Վիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.		
<ul style="list-style-type: none"> • դասախոսություններ, • սեմինարներ, քննարկումներ և բանավեճեր, 		

<ul style="list-style-type: none"> խմբային աշխատանքներ:
12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.
<ul style="list-style-type: none"> 1-ին ընթացիկ քննություն. գրավոր՝ թեստային հարցեր և գործնական խնդիրներ, 4 միավոր առավելագույն արժեքով, միավորների քայլը՝ 0.25: 2-րդ ընթացիկ քննություն. գրավոր՝ թեստային հարցեր և գործնական խնդիրներ, 4 միավոր առավելագույն արժեքով, միավորների քայլը՝ 0.25: Ինքնուրույն աշխատանք. 3 միավոր առավելագույն արժեքով: Եզրափակիչ քննությունը. բանավոր հարցում, 9 միավոր առավելագույն արժեքով, միավորների քայլը՝ 0.25:
13.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.
Թեմա 1. Բանկերի ծագումը և բանկային համակարգի ձևավորումը: Թեմա 2. Բանկային գործունեության առանձնահատկությունները և բանկային համակարգի ձևավորումը ՀՀ-ում: Թեմա 3. Կենտրոնական բանկերի դերը և գործառույթները: Թեմա 4. Առևտրային բանկերը և ոչ բանկ ֆինանսական կազմակերպությունները: Թեմա 5. Առևտրային բանկերի գործառնությունները: Թեմա 6. Բանկային գործունեության վերահսկողությունը և կարգավորումը: Թեմա 7. Միջազգային բանկային գործառությունները:
14.Հիմնական գրականության ցանկ
<ol style="list-style-type: none"> Բաղանյան Լ., Ֆինանսներ, դրամաշրջանառություն և վարկեր, Եր., 2010: Ասատրյան Բ., Բանկային գործ, Եր., 2013: «Экономическая теория денег, банковского дела и финансовых рынков», Ф. Мишкин, 1999. «Банки и банковские операции», М. Лаврушин, 2016. «Банковское дело», М.Лаврушин, М. 2009. «Деньги, кредит, банки», М.Владимирова, А.Козлов, М. 2006. www.cba.am. www.imf.org.

1.0201/B42	2.Մարքեթինգի հիմունքներ	3.4 ECTS կրեդիտ
4.4.5 Ժամ/շաբ.	5.9/0/9	
6.9-րդ կիսամյակ	7.Ստանց եզրափակիչ գնահատման	
8.Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ծանոթացնել շուկայագիտության ընդհանուր հարցերի տեսությանը և պրակտիկային, շուկայավարման գործունեության կոնկրետ ուղղություններին:		
Դասընթացի խնդիրներն են.		
<ul style="list-style-type: none"> ներկայացնել մարքեթինգի պատմական զարգացումը, ուրեն ու տեղը կազմակերպության գործունեության մեջ, ուսումնասիրել մարքեթինգի հիմնական հասկացությունները, յուրացնել շուկայի հետազոտման մեթոդները, ձևավորել շուկայական զարգացումների կանխատեսման հմտություններ, ձևավորել նորարարական մտածելակերպ, սովորեցնել գնահատել կազմակերպության մարքեթինգային գործունեությունը և կազմել մարքեթինգի պյան: 		

9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինիկ՝
ա. մասնագիտական զիտելիք և իմացություն
<ol style="list-style-type: none"> Նեկնաբանելու շուկայագիտության ընդհանուր հարցերի տեսությունը և պրակտիկան, Ներկայացնելու առաջման և գնային քաղաքականության, ինչպես նաև գովազդի կազմակերպման մեխանիզմները:
բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ
<ol style="list-style-type: none"> իրականացնելու շուկայագիտական հետազոտություններ համապատասխան հետազոտության հիման վրա, մշակելու և առաջարկելու արտադրանքի իրացումը իրանող միջոցառումներ: գնահատելու գովազդի տարբեր տեսակների արդյունավետությունը առանձին ապրանքատեսակների համար:
գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ
1. համարելու ստացած զիտելիքները այլ դասընթացների համանման թեմաներն ուսումնասիրելիս:
10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.
Ա7.քացահայտելու տնտեսագիտական տարբեր խնդիրների ծագման պատճառները և ընտրելու կառավարման մոտեցումները,
Ա8.մեկնաբանելու միջուկը և մակրոտնտեսագիտության հիմնական հասկացությունները,քննարկելու գլոբալ և լոկալ շուկաների հիմնախնդիրները,

Բ5. քննարկելու ընտրված տնտեսական քաղաքականությունները և ամփոփելու քննարկման արդյունքները,
Բ6. տարբեր հարցերի շուրջ որոշումների կայացման համար դեկավարի օգնությամբ իրականացնելու հետազոտություն և պատրաստելու անհրաժեշտ նյութեր,

Գ4. պատրաստելու գեկուցումներ, ներկայացնելու հետազոտությունների արդյունքները, վարելու գիտական բանավեճեր,

Գ6. աշխատեուղ խմբում /թիմում/, գործնականում տեղին և արդյունավետ կիրառելու գիտելքիները, ինքնուրույն ձևակերպելու խնդիրներ և լուծելու:

11. Վիրապվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

- դասախոսություններ,
- սեմինարներ, քնարկումներ և բանավեճեր,
- խմբային աշխատանքներ,
- ուժեքատներ,
- անհատական աշխատանք:

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Սուազին ընթացիկ քննությունն անց է կացվում հարցատոմսերով, հարցատոմսը պարունակում է երեք հարց-**4 առավելագույն** միավոր արժեքով,

Երկրորդ ընթացիկ քննությունն անց է կացվում հարցատոմսերով-**5 առավելագույն** միավոր արժեքով,
Ինքնուրույն աշխատանք- 7 միավոր արժեքով,

Ընթացիկ ստուգում- 3 միավոր արժեքով,

Մասնակցություն-1 միավոր արժեքով:

13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Թեմա 1. Սարքեթինգի էռույնը: **Թեմա 2.** Ընկերության մարքեթինգային միջավայր: **Թեմա 3.** Մարքեթինգային հետազոտությունների համակարգը: **Թեմա 4.** Շուկա: Շուկայի հատվածավորման գործընթաց: **Թեմա 5.** Այլրանք: **Թեմա 6.** Սարքեթինգային կոմունիկացիաների համակարգը: **Թեմա 7.** Մարքեթինգի կազմակերպումը ձեռնարկությունում:

14. Հիմնական գրականության ցանկ

1. Маркетинг-менеджмент, Филип Котлер, К.Л.Келлер, 12-е изд, ПИТЕР, 2009.
2. Основы маркетинга, Филип Котлер, Г. Армстронг, Д. Сондерс, В. Вонг. изд Вильямс, 2007.
3. Реклама, Е.Ромат, изд ПИТЕР, 2008.
4. Маркетинг, Гольдштейн Г.Я., Катаев А.В. ТРТУ, 1999.
5. Психология маркетинга и рекламы, Клаус Мозер, изд Гуманитарный Центр, Харьков 2004.

ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԿԱՌՈՒՑԱՄԱՍ
(ԿԱՍՏԵՐԱԿԱՆ ԴԱՍԸՆԹԱՑՆԵՐ)

1.0201/B45	2. Մարդկային ռեսուրսներ և աշխատանքի էկոնոմիկա	3.4ECTS կրետիս
4.3.5 Ժամ/շաբ.	5.9/0/5	
6.8-րդ կիսամյակ	7. Առանց եզրափակիչ գնահատման	
8. Դասընթացի նպատակն է՝ ուսուցանել աշխատաշուկայում մարդկային ռեսուրսի ձևավորման օրինաչափությունները և բաշխումը: Աշխատանքի ձիշտ կազմակերպումը՝ աշխատաժամերի ընտրությունն, աշախատուժի որակ, աշխատանքի արտադրողականությունն, հարկային դաշտը: Ուսանողին հասանելի դարձնել գործազրկության հիմնախնդիրները: Աշխատաշուկային ներքին և արտաքին տեղաշարժերը, ինչպես նաև արհմիությունների դերը գործառութ- աշխատուժ փոխհարաբերություններում:		
Դասընթացի խնդիրները		
<ul style="list-style-type: none">• Ուսանողին ուսուցանել դիսցիպլինի ուսումնասիրության առարկան և մեթոդները:• Զևավորել իմացություն աշխատանքային ռեսուրսների ձևավորման, բաշխաման և զբարվածության գործընթացում:<ul style="list-style-type: none">• Ծանոթացնել աշխատանքի շուկայի ընդհանուր բնութագրերին:• Զևավորել տնտեսագիտական մտածողություն աշխատանքի առաջարկի և պահանջարկի վերաբերյալ:• Աշխատուժի որակ հասկացություն և ներդրումներ մարդկային կապիտալում: Աշխատուժի տեղաշարժը աշխատաշուկայում, գործազրկության հիմնախնդիրները:<ul style="list-style-type: none">• Ապահովել գիտելիքներ աշխատանքի ներքին շուկայի վերաբերյալ, աշխատանքի կազմակերպման, վարձատրության, ինչպես նաև խթանման գործընթացում:<ul style="list-style-type: none">• Ուսանողին ուսուցանել արհմիությունների գործունեության վերաբերյալ դրույթները, աշխատողի իրավունքները և պարտականությունները:• Ծանոթացնել աշխատանքի միջազգային կազմակերպություններին:		
9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝		

Ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն

1. Կվերարտադրի աշխատանքի էկոնոմիկա դասընթացի բովանդակությունը
2. Կմատնանշի աշխատանքի շուկայի առանձնահատկությունները
3. Կսահմանի և կրացատրի աշխատանքի առաջարկն ու պահանջարկը, արտադրողականությունը
4. Կմատնանշի աշխատանքի միջազգային կազմակերպությունների դերը

Բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

1. ընդհանրացված կվերլուծի աշխատաշուկայում տեղի ունեցող փոփոխությունները
2. կվերլուծի և կհամեմատի գործազրկության տեսակները, կախված իրավիճակից
3. կհամակարգի աշխատաշուկայի ներքին և արտաքին տեղաշարժերը, աշխատանքային հարաբերությունները և կառավարման մեթոդները

Գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ (Եթե այդպիսիք կան)

1. Կտիրապետի ձեռնարկության և աշխատանքի շուկայի մակարդակով աշխատանքային հարաբերությունների վերլուծության և կառավարման մեթոդներին:
2. Կտիրապետի աշխատանքի առաջարկի և պահանջարկի, արտադրողակության վերլուծությանը
3. Կտիրապետի միջազգային կազմակերպությունների մակարդակով աշխատաշուկայի առանձնահատկություններին:

10. Դասընթացը ձևակում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

Ա8. Մեկնաբանելու միկրո և մակրոտնտեսագիտության հիմնական հասկացությունները, գլոբալ և լոկալ շուկաների հիմնախնդիրները,

Ա9. Մեկնաբանելու ֆինանսների, վիճակագրության, հաշվապահական հաշվառման մասին գիտության մեջ օգտագործվող հիմնական հասկացությունները,

Բ5. Գնահատելու ընտրված տնտեսական քաղաքականությունները,

Գ2. Որոշակի փաստարկների հիմնավորման և եզրահանգումների նպատակով տարբերակելու, վերլուծելու և մեկնաբանելու տարբեր աղբյուրներից հայթայթված տեղեկատվությունը,

Գ7. Ճիշտ գնահատելու սեփական ունակությունները և որոշում կայացնելու հետագա ուսումնառության, աշխատանքի կատարելագործման համար:

11. Վիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձեերն ու մեթոդները.

- Խոսքային մեթոդներ /դասախոսություն, բացատրում, պատմում, երկխոսություն/
- Զննական մեթոդներ /սյադների ցուցադրում և այլն/
- Գործնական մեթոդներ
- Տրամարանական մեթոդներ
- Հանաչողական-ստեղծագործական մեթոդներ
- Հետաքրքրությունների խթանման մեթոդներ
- Համագործակցային ուսուցման մեթոդներ
- Քննադատական մտածողության մեթոդներ
- Խմբային աշխատանքի մեթոդներ
- Վերահսկողության մեթոդներ

12. Գնահատման մեթոդներն ու չափանիշներն են.

- **Առաջին ընթացիկ քննություն** իրականացվում է թեստի միջոցով՝ **4 միավոր առավելագույն** արժեքով: Թեստը պարունակում է 14 հարց, յուրաքանչյուրը 0.5 միավոր:
- **Երկրորդ ընթացիկ քննություն** իրականացվում է բանավոր: Հարցատոմսը պարունակում է 2 հարց և մեկ խնդիր՝ **5 միավոր առավելագույն** արժեքով: Միավորների քայլը 0.5 է:
- **Մասնակցության՝ 2 միավոր առավելագույն** արժեքով,
- **Ինքնուրույն աշխատանք /հետազոտություն կամ ռեֆերատ/ 5 միավոր**
- **Ընթացիկ ստուգում 4 միավոր առավելագույն արժեքով:**

13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից:

Թեմա 1. Աշխատանքի էկոնոմիկայի առարկան և մեթոդը: Բնակչության աշխատնաքային կառուցվածքը և զբաղվածությունը: Աշխատանքի շուկա: **Թեմա 2.** Աշխատանքի առաջարկը, աշխատանքի պահանջարկը **Թեմա 3.** Աշխատուժի որակը, տեղաշարժը աշխատանքի շուկայում: **Թեմա 4.** Գործազրկություն, աշխատանքի ներքին շուկաները և ձեռնարկությունում աշխատանքի կառավարումը, աշխատանքի պայմանները և կազմակերպումը: **Թեմա 5.** Աշխատանքի արտադրողականությունը, աշխատավարձ և աշխատանքի խթանում: **Թեմա 6.** Արհմիտությունները և սոցիալական համագործակցությունը: **Թեմա 7.** Աշխատանքային հարաբերությունների և աշխատանքի շուկայի պետական կարգավորումը: **Թեմա 8.** Աշխատանքի միջազգային կազմակերպությունը և աշխատանքային հարաբերությունների կարգավորման միջազգային փորձը:

14.Հիմնական գրականության ցանկ.

1. Համբարձումյան Ա., Մարդկային ռեսուրսներ և աշխատանքի հկոնումիկա, Եր., 2016:
2. Трунин С., Экономика труда, Москва, 2009.
3. Рофе А., Экономика труда, Москва, 2010.
4. Кокин Ю., Шледер П., Экономика труда, Москва, 2010.
5. Жулина Е., Экономика труда, Москва, 2010.
6. Корнейчук Б., Экономика труда, Москва, 2007.
7. Остапенко Ю., Экономика труда Москва, 2007.
8. Tony Keenan Human resource management, 2015
9. Աշխատանքային օրենսգիրը 2016:

1.0201/B45	2.Կիրառական էկոնոմետրիկա	3.4 ECTS կրեդիտ
4.3.5 ժամ/շաբ.	5.9/0/5	
6.8-րդ կիսամյակ	7.Առանց եզրափակիչ գնահատման	
8.Դասընթացի նպատակներին է ուսանողներին ծանոթացնել միկրոտվյալների հետազոտական աշխատանքները կատարելու մեթոդներին, գործիքակազմին և դրանց կիրառությանը պրակտիկ օրինակների հիման վրա:		
Դասընթացի խնդիրներն են.		
<ul style="list-style-type: none"> ուսանողն ուսուցանել դիսցիպլինի ուսումնասիրության առարկան և մեթոդները, ներկայացնել էկոնոմետրիկ մոդելների միջոցով հաշվողական գիտափորձի իրականացման մեթոդները, ծանոթացնել տնտեսական խնդիրների լուծման էկոնոմետրիկ մեթոդներին և մոդելներին: 		
9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինիք՝		
ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն		
1. բացատրելու դասընթացի կիրառական նշանակությունը,		
2. նշելու էկոնոմետրիկ կիրառման առանձնահատկությունները,		
3. սահմանելու և բացատրելու հիմնական հասկացությունները և մեթոդները:		
բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ		
1. կառուցելու պարզ օրյեկտների էկոնոմետրիկ մոդելներ,		
2. վերլուծելու էկոնոմետրիկ մոդելները,		
3. որոշել տնտեսական խնդիրները և դրանց լուծման համար էկոնոմետրիկ մոդելների կիրառման սահմանները:		
գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ		
1. հավաքագրելու և վերլուծելու անհրաժեշտ տեղեկատվություն,		
2. կատարելու խմբային աշխատանք:		
10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.		
Ա2. Ներկայացնելու ֆինանսների կառավարման ժամանակակից մոտեցումները և մեթոդները,		
Ա6.համեմատելու ֆինանսական մաթեմատիկայի, մաթեմատիկական մոդելափորման մեթոդները և ներկայացնելու մասնագիտությանը առնչվող ժամանակակից տեղեկատվական տեխնոլոգիաների կիրառությունը,		
Բ2. կատարելու գիտահետազոտական աշխատանքներ և գործնական վերլուծություններ օգտագործելով վիճակագրական և էկոնոմետրիկ մեթոդներ,		
Բ4. շափելու և գնահատելու ֆինանսական ռիսկերը,մշակելու ռիսկերի նվազեցման ստրատեգիա,		
Բ6. տարբեր հարցերի շուրջ որոշումների կայացման համար դեկալարի օգնությամբ իրականացնելու հետազոտություն և պատրաստելու անհրաժեշտ նյութեր,		
Բ7. մասնագիտական վերլուծություններով և հաշվարկներով գնահատելու կազմակերպության ֆինանսների կառավարման արդյունավետությունը,ներկայացնելու վերլուծությունից բխող եզրակացություններ,		
Գ1. օգտվելու տեղեկատվության տարատեսակ արդյուններից (ինտերնետային ռեսուրսներ, էլեկտրոնային գրադարաններ, գիտական հոդվածներ և հաշվետվություններ),		
Գ3. բանավոր և գրավոր հաղորդակցվելու մասնագիտական և ոչ մասնագիտական հանրության հետ,		
Գ4. պատրաստելու գեկուցումներ, ներկայացնելու հետազոտությունների արդյունքները, վարելու գիտական բանավեճեր:		
11.Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.		
<ul style="list-style-type: none"> խոսքային մեթոդներ /դասախոսություն, բացատրում, պատմում, երկխոսություն/, գննական մեթոդներ /սյադների ցուցադրում և այլն/ գործնական մեթոդներ, տրամաբանական մեթոդներ, քննադատական մտածողության մեթոդներ, խմբային աշխատանքի մեթոդներ: 		

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

- Երկու ընթացիկ քննություն յուրաքանչյուրը - 4 միավոր առավելագույն արժեքով,
- Բնընություն աշխատանք - 6 միավոր առավելագույն արժեքով,
- Ընթացիկ ստուգում - 4 միավոր առավելագույն արժեքով,
- Մասնակցություն - 2 միավոր առավելագույն արժեքով:

13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Թեմա 1. Միկրոէկոնոմիստրիկայի էությունը և կիրառությունը: **Թեմա 2.** Միկրոտվյալների հավաքագրման աղյուրները և կառուցվածքը: **Թեմա 3.** Գծային մոդելներ: Փոքրագույն քառակուսիների մեթոդը : **Թեմա 4.** Ω₂ գծային մոդելներ: Առավելագույն ճշմարտանմանության և Ω₂ գծային քառակուսիների մեթոդները : **Թեմա 5.** Բայեսյան գնահատում : **Թեմա 6.** Վիսապարամետրիկ մեթոդներ: **Թեմա 7.** Logit և Probit մոդելները : **Թեմա 8.** Խաչաձև (cross-section) տվյալներով վերլուծություն: **Թեմա 9.** Պանելային տվյալներով վերլուծություն:

14. Հիմնական գրականության ցանկ

1. C. Cameron and P. Trivedi, "Microeometrics: Methods and Applications", Cambridge University Press, 2005.
2. C. Cameron and P. Trivedi, "Microeometrics: Solution Manual", Cambridge University Press, 2005.
3. C. Cameron and P. Trivedi, "Microeometrics Using Stata", Stata Press, 2009.

1.0201/B45	2. Վարքագծային տնտեսագիտություն	3.4 ECTS կրեդիտ
4.3.5 ժամ/շաբ.	5.9/0/5	
6.8-րդ կիսամյակ	7.Առանց եզրափակիչ գնահատման	
8. Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ներկայացնել մարդկանց տնտեսական գործունեության հոգեբանական օրինաչափությունները՝ կապված ապրանքների և ծառայությունների արտադրության, բաշխման, փոխանակության և սպառման հետ, ինչպես նաև վերջին տարիներին այդ ուղղությամբ ձևավորված տեսությունները և քանակական մեթոդները:		
Դասընթացի խնդիրներն են. <ul style="list-style-type: none"> • ուսումնասիրել վարքագծի մոտիվացիայի հոգեբանական տեսակետները, • ներկայացնել անհատական տարրերությունները, • բացատրել անհատի վրա շրջակա միջավայրի գործոնների ազդեցությունը: 		
9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝ <p>ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ներկայացնելու վարքագծային տնտեսագիտության տեսության հիմնարար հասկացությունները և գործիքակազմը, 2. բացատրելու ժամանակակից տեսության տարրեր ուղղությունները և մոտեցումները: <p>բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Վերլուծելու տնտեսվարող սուբյեկտների գործունեությունը բնութագրող ցուցանիշները, 2. Վերհանելու սոցիալ-տնտեսական խնդիրները և կազմելու վերլուծությունների հիման վրա հաշվետվություններ: <p>գ. բնդիանրական/փոխանցելի կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. կիրառելու միջ առարկայական կապերը, 2. աշխատելու տեղեկատվական բազայի հետ, 3. խնտեզրվելու խմբային աշխատանքներին: 		
10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները. <p>Ա8. մեկնաբանելու միկրո և մակրոտնտեսագիտության հիմնական հասկացությունները, քննարկելու գլոբալ և լոկալ շուկաների հիմնախնդիրները,</p> <p>Ա9. կապակցելու ֆինանսների, վիճակագրության, հաշվապահական հաշվառման մասին գիտության մեջ օգտագործվող հիմնական հասկացությունները:</p> <p>Բ5. քննարկելու ընտրված տնտեսական քաղաքականությունները և ամփոփելու քննարկման արդյունքները;</p> <p>Բ6. տարրեր հարցերի շուրջ որոշումների կայացման համար դեկավարի օգնությամբ իրականացնելու հետազոտություն և պատրաստելու անհրաժեշտ նյութեր,</p> <p>Բ8. կիրառելու տնտեսության ֆինանսական հատվածի կառավարման և գնահատման մեթոդները,</p> <p>Գ1. օգտվելու տեղեկատվության տարատեսակ աղյուրներից (ինտերնետային ռեսուրսներ, էլեկտրոնային գրադարաններ, գիտական հոդվածներ և հաշվետվություններ),</p> <p>Գ6. աշխատելու խմբում /թիմում/, գործնականում տեղին և արդյունավետ կիրառելու գիտելիքները, խնդրույթը ձևակերպելու խնդիրներ և լուծելու,</p> <p>Գ7. Ժիշտ գնահատելու սեփական ունակությունները և որոշում կայացնելու հետագա ուսումնառության, աշխատանքի կատարելագործման համար:</p>		
11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները. <ul style="list-style-type: none"> • դասախոսություններ, • նախադեպերի վերլուծություն, 		

- խմբային աշխատանք,
- անհատական աշխատանք:

12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

- Երկու ընթացիկ քննություն յուրաքանչյուրը- 4 միավոր առավելագույն արժեքով,
- Բնընություն աշխատանք- 6 միավոր առավելագույն արժեքով,
- Ընթացիկ ստուգում- 4 միավոր առավելագույն արժեքով,
- Մասնակցություն- 2 միավոր առավելագույն արժեքով:

13.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Թեմա 1. Ներածություն: **Թեմա 2.** Վարքագծային տնտեսագիտության հեռանկարային տեսություն (Prospect Theory): **Թեմա 3.** Heuristics և շեղումներ (Biases): **Թեմա 4.** Աղմուկ (Noise): **Թեմա 5.** Խառնաշփոթ և մրցակցություն (Confusion and Competition): **Թեմա 6.** Սահմանափակ ուսցիոնալություն (Bounded Rationality): **Թեմա 7.** Նեյրոտնտեսագիտություն (Neuroeconomics): **Թեմա 8.** Հիպերբոլիկ դիսկոնտավորում (Hyperbolic Discounting): **Թեմա 9.** Արդյունավետություն և սովորություններ (Efficiency and Habits):

14.Հիմնական գրականության ցանկ

1. Kahneman, Daniel, and Amos Tversky, eds. Choices, Values and Frames. Cambridge University Press, 2000.
2. Shleifer, Andrei. Inefficient Capital Markets: An Introduction to Behavioral Finance. Oxford UP, 2000.
3. Camerer, Colin F., George Loewenstein, and Matthew Rabin, eds. Advances in Behavioral Economics. Princeton University Press, 2003.
4. Thaler, Richard. Advances in Behavioral Finance. Russel Sage Foundation, 1993.

1.0201/B50	2.Մարսային գործ	3. 5 ECTկրեդիտ
4.7.5 Ժամ/շաբ.	5.9/0/9	
6.8-րդ կիսամյակ	7.Եզրափակիչ գնահատումով	
8.Դասընթացի նպատակն է ամփոփ ձևով ներկայացնել Մարսային հսկողության եռթյունը, Եվրասիական տնտեսական միությանը անդամակցելուց հետո ՀՀ-ում կիրառվող մաքսային ընթացակարգերի, մաքսային արժեքի որոշման և մաքսային վճարների գանձման հիմնական առանձնահատկությունները:		

Դասընթացի խնդիրներն են.

- ուսումնասիրել հիմքային բաղադրականությունը,
- բացատրել մաքսային ու պետության ներքին և արտաքին բաղադրականության կապը,
- ներկայացնել մաքսային մարմինների կառուցվածքը և դրանց կառավարման մակարդակները,
- ծանոթացնել մաքսային գործառույթների առանձնահատկություններին:

9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝

ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն

1. Ճանաչելու մաքսային գործունեության և վարչարարության հիմնարար սկզբունքները:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

1. Կատարելու գործարարության համար անհրաժեշտ տեխնիկատնտեսական հաշվարկներ:
2. Պատրաստելու և ներկայացնելու տարատեսակ հաշվետվություններ:

գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ

1. Օգտվելու տեղեկատվության տարատեսակ աղբյուրներից (ինտերնետային ռեսուրսներ, էլեկտրոնային գրադարաններ, գիտական հոդվածներ, հաշվետվություններ):
2. Որոշակի փաստարկների հիմնավորման և եզրահանգումների նպատակով տարբերակելու, վերլուծելու և մեկնաբանելու տարբեր աղբյուրներից հայթայթված տեղեկատվությունը:

10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինի

Ա6.Ճանաչելու մաքսային գործունեության և վարչարարության հիմնարար սկզբունքները,

Բ2.պատրաստելու համապատասխան որոշումների կայացման համար անհրաժեշտ նյութեր, օգտվելու նորմատիվաբակական փաստաթղթերից,

Բ5.Գնահատելու ընտրված տնտեսական բաղադրականությունները,

Գ1.օգտվելու տեղեկատվության տարատեսակ աղբյուրներից (ինտերնետային ռեսուրսներ, էլեկտրոնային գրադարաններ, գիտական հոդվածներ և հաշվետվություններ):

11.Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

- դասախոսություններ,
- նախադեպերի վերլուծություն,
- խմբային աշխատանք,
- անհատական աշխատանք:

12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Եզրափակիչ քննություն - 8 միավոր առավելագույն արժեքով,

Երկու ընթացիկ քննություն - 6 միավոր առավելագույն արժեքով, յուրաքանչյուրը-3 միավոր,

Ինքնուրույն աշխատանք- 3 միավոր առավելագույն արժեքով,

Ընթացիկ ստուգում- 1 միավոր առավելագույն արժեքով,

Մասնակցություն- 2 միավոր առավելագույն արժեքով:

13.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Թեմա 1.ՀՀ անդամակցումը Եվրասիական տնտեսական միությանը և Եվրասիական տնտեսական միության կառուցվածքը: **Թեմա 2.** Մաքսային հսկողության էությունը: **Թեմա 3.** Մաքսային ընթացակարգերը և դրանց տեսակները: **Թեմա 4.** Մաքսային արժեքի հասկացությունը և որոշման մեթոդները: **Թեմա 5.** Մաքսային վճարներ:

14.Հիմնական գրականության ցանկ.

1. Մաքսային օրենսդրության կիրառման հարցերի պարզեցված ուղեցույց 3, 2001:
2. Հ.Լ.Ֆարմանյան, Մաքսային վարչարարության 300 հարցու պատասխան, 2013:
3. А.В.Толкуошкін, Таможенное дело, М., 2009.
4. О.В.Молчанова, Таможенное право, М., 2005.
5. С.В.Халипов, Таможенное право, М., 2004.
6. Е.Н.Ковалева, Таможенные процедуры, М., 2005.
7. В.М.Назаренко, Таможенное обслуживание внешнеэкономической деятельности, М., 2001.

1.0201/B50	2.Միջազգային առևտուր	3.5 ECTS կրեդիտ
4.7.5 ժամ/շաբ.	5.9/0/9	
6.8-րդ կիսամյակ	7.Եզրափակիչ գնահատումով	
8.Դասընթացի նպատակն է՝ նպաստել անհրաժեշտ տեսական հիմքի ձևամանակալից արտաքին տնտեսական հիմնահարցերին արդյունավետ լուծումներ գտնելու համար: Օժանդակել միջազգային տնտեսագիտության ժամանակակից սկզբունքների և հայեցակարգերի համակողմանի ըլլորնմանը:		
Դասընթացի խնդիրներն են.		
<ul style="list-style-type: none">ուսանողներին տալ հիմնարար գիտելիքներ համաշխարհային տնտեսության զարգացման վերաբերյալ ինչը հիմք կհանդիսանա միջազգային ուղղվածությամբ այնպիսի դասընթացների յուրացման համար, որոնք ավելի խորն են ուսումնասիրում արտաքին տնտեսական կապերի համակարգը և ունեն կիրառական նշանակություն:		
9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինիկ՝		
ա. մասնագիտական գիտելիք և խմացություն		
<ul style="list-style-type: none">բացատրելու արտաքին առևտուրի տեսությունների ժամանակակից մեկնաբանությունները և առանձնահատկությունները,վերլուծելու առևտուրային բաղաքականության հնարավոր ազդեցությունը տնտեսության վրա,նկարագրելու վճարային հաշվեկշռի և փոխարժեքի կարգավորման ուղիներն ու դերը տնտեսության կայունության խնդրում:		
բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ		
<ul style="list-style-type: none">գնահատելու համաշխարհային տնտեսական զարգացումների հնարավոր ազդեցությունը ՀՀ տնտեսության վրա,կանխատեսելու ՀՀ արտաքին տնտեսական և արժութային բաղաքականության ներտնտեսական հետևանքները,հաշվարկելու տնտեսական խմբավորումներում ՀՀ մասնակցության հավանական հետևանքները:		
գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ		
<ul style="list-style-type: none">վերլուծելու ժամանակակից արտաքին տնտեսական հիմնախնդիրները, քննարկել դրանց լուծման այլընտրանքները,կատարելու հետազոտական աշխատանք,մասնակցելու գիտական բանավեճի:		

10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

Ա7.բացահայտելու տնտեսագիտական տարրեր խնդիրների ծագման պատճառները և ընտրելու կառավարման մոտեցումները,

Ա8.մեկնաբանելու միկրո և մակրոտնտեսագիտության հիմնական հասկացությունները, քննարկելու գլոբալ և լոկալ շուկաների հիմնախնդիրները,

Բ5. քննարկելու ընտրված տնտեսական բաղաքականությունները և ամփոփելու քննարկման արդյունքները,

Բ8.կիրառելու տնտեսության ֆինանսական հատվածի կառավարման և գնահատման մեթոդները,

Գ2.որոշակի փաստարկների հիմնավորման և եզրահանգումների նպատակով տարբերակելու, վերլուծելու և մեկնաբանելու տարբեր արդյունքներից հայթայթված տեղեկատվությունը,

Գ5.գնահատելու ազգային և համամրդկային արժեքները և նպաստելու դրանց տարածմանը:

11. Վիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

- դասախոսություն. տեսության և քաղաքականության բացատրություն,
- սեմինար պարապմունք. տնտեսական իրավիճակների ու տնտեսական քաղաքականության վերլուծություն,
- խնդիրների լուծում,
- ուսանողների կողմից վերլուծական նյութերի պատրաստում, ներկայացում և քննարկում:

12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

- Եզրափակիչ քննություն- 8 միավոր առավելագույն արժեքով,
- Երկու ընթացիկ քննություն - 6 միավոր առավելագույն արժեքով, յուրաքանչյուրը-3 միավոր,
- Ինքնուրույն աշխատանք- 3 միավոր առավելագույն արժեքով,
- Ընթացիկ ստուգում- 1 միավոր առավելագույն արժեքով,
- Մասնակցություն- 2 միավոր առավելագույն արժեքով:

13.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Թեմա 1. Ներածություն: **Թեմա 2.** Համաշխարհային առևտուր՝ Գրավիտացիայի մոդելը: **Թեմա 3.** Փոխանակման տնտեսություններ, Համեմատական առավելություն: **Թեմա 4.** Ռիկարդոյի մոդելը: **Թեմա 5.** Հատուկ գործոնների մոդել: **Թեմա 6.** Հեկշեր-Օղլին մոդել : **Թեմա 7** Ստանդարտ առևտուրի մոդել: **Թեմա 8.** Գլոբալիզացիան և անհավասարությունը: **Թեմա 9.** «Նոր» առևտուրի տեսություն՝ Մասշտարից աձող հատկություն: **Թեմա 10.** Նոր «Նոր» տեսություն՝ ֆիրմաների հետերոգենություն: **Թեմա 11.** Արտաքին տնտեսություններ՝ կախված մասշտարից: **Թեմա 12.** Առևտուրային բաղաքականություն: **Թեմա 13.** Ֆակտոր մոբիլիտյուն:

14.Հիմնական գրականության ցանկ

1. Թորոսյան Թ., Միջազգային տնտեսագիտություն, Եր., 2009:
2. Հաստեղ Ս., Մելվին Ս., Միջազգային տնտեսագիտություն, Եր., 1999:
3. Yarbrough B., R. Yarbrough, «The World Economy: Trade and Finance», Harcourt College Publishers, 2000:
4. Krugman P., M. Obstfeld, M. Melitz, «International Economics: Theory and Policy», Pearson, 2014:
5. Salvatore D., «International Economics», John Wiley & Sons, 2016:
6. Киреев А., Международная экономика. М.: Международные отношения, 2006:

1.0201/B50	2.Ֆինանսական ռիսկերի կառավարում	3.5 ECTS կրեդիտ
4.7.5 ժամ/շաբ.	5.9/0/9	
6.8-րդ կիսամյակ	7. Եզրափակիչ գնահատումով	

8.Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ներկայացնել հիմնական ֆինանսական ռիսկերը, դրանց գնահատման, վերլուծության և կառավարման գործնքացները:

Դասընթացի խնդիրներն են.

- ուսումնասիրել ռիսկ-մենեօմենտի հիմնական հասկացությունները և սկզբունքները, հիմնարար հաեցակարգերը ժամանակակից շուկայական պայմաններում,
- բացահայտել բիզնեսի ռիսկերի ընդհանուր համակարգում ֆինանսական ռիսկերը,
- ուսումնասիրել կազմակերպությունների ֆինանսական որոշումների կայացման ընթացքում ծագող ռիսկերը,
- գնահատել տնտեսավարող սուբյեկտների գործունեության ֆինանսական արդյունքները՝ հաշվի առնելով ռիսկերը:

9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինիք՝

ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն

1. դասակարգելու և մեկնաբանելու ժամանակակից առավել տարածված ռիսկերի տեսակները,
2. մեկնաբանելու ձեռնարկության ֆինանսական ռիսկերի և ֆինանսական կայունության միջև կապը,
3. մերկայացնելու ֆինանսական ռիսկ-մենեօմենտի արդյունքների օգտագործման ուղղությունները:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

1. գնահատելու և չափելու բացահայտված ռիսկերը,
2. ընտրելու ռիսկերի կառավարման գործիքների համապատասխան գործիք,
3. հիմնավորելու ընտրված գործիքի արդյունավետությունը և նպատակային կիրառությունը:

գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ

1. օգտվելու տեղեկատվության տարածեսակ աղբյուրներից (ինտերնետային ռեսուրսներ, էլեկտրոնային գրադարաններ, գիտական հոդվածներ և հաշվետվություններ կիրառելու գիտելիքները պրակտիկայում, ձևակերպելու և լուծելու խնդիրներ),
2. որոշակի փաստարկների հիմնավորման և եզրահանգումների նպատակով տարրերակելու, վերլուծելու և մեկնաբանելու տարրեր աղբյուրներից հայթայթված տեղեկատվությունը:

10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.
Ա2. Ներկայացնելու ֆինանսների կառավարման ժամանակակից մոտեցումները և մեթոդները,
Ա7. Քացահայտելու տնտեսագիտական տարբեր խնդիրների ծագման պատճառները և ընտրելու կառավարման մոտեցումներ,
Բ4. Հավելու և զնահատելու ֆինանսական ռիսկերը, մշակելու ռիսկերի նվազեցման ստրատեգիա,
Բ5. Քննարկելու ընտրված տնտեսական քաղաքականությունները և ամփոփելու քննարկման արդյունքները,
Բ7. Մասնագիտական վերլուծություններով և հաշվարկներով զնահատելու կազմակերպության ֆինանսների կառավարման արդյունավետությունը, ներկայացնելու վերլուծությունից բխող եզրակացություններ:
Գ1. Որոշակի փաստարկների հիմնավորման և եզրահանգումների նպատակով տարբերակելու, վերլուծելու և մեկնաբանելու տարբեր աղբյուրներից հայթայրակած տեղեկատվությունը,
11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.
<ul style="list-style-type: none"> Դասախոսություն Գործնական աշխատանքներ ինտերակտիվ ձևով Խմբային աշխատանք Անհատական աշխատանք:
12. Զնահատման մեթոդները և չափանիշներն են՝
<ul style="list-style-type: none"> Եզրափակիչ քննություն-8 միավոր առավելագույն արժեքով, Երկու ընթացիկ քննություն -6 միավոր առավելագույն արժեքով, Ինքնուրույն աշխատանք- 3 միավոր առավելագույն արժեքով, Ըստայիկ ստուգում -1 միավոր առավելագույն արժեքով, Մասնակցություն- 2 միավոր առավելագույն արժեքով:
13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.
Թեմա 1. Ռիսկես տնտեսագիտական կատեգորիա: Թեմա 2. Ֆինանսական ռիսկերի կառավարում խնդիրները, մեթոդները, մոտեցումները, կառավարման ռազմավարությունները և հիմնական փուլերը: Թեմա 3. Ֆինանսական ռիսկերի վերլուծություն և զնահատում: Թեմա 4. Ֆինանսական ռիսկերի չեղորացում:
14. Հիմնական գրականության ցանկ.
1. Зонова О.В., Риск-менеджмент, 2014 2. Куликова Е.А., Риск-менеджмент, 2014. 3. Кричевский М.Л, Финансовые риски: учебное пособие, 2-е издание, М.: КНОРУС, 2013г, 4. Шапкин А. С., Шапкин В. А., Экономические и финансовые риски, 8-е издание, М.: «Дашков и Ко», 2012. 5. Hopkin P., Fundamentals of Risk Management: Understanding, Evaluating, and Implementing Effective risk Management, 4 th edition, 2017. 6. Jorion Ph., Financial Risk Manager Handbook, 6th edition, John Wiley & Sons, 2011.

1.0201/B50	2. Հանրային ֆինանսներ	3.5 ECTS կրեդիտ
4.7.5 Ժամ/շաբ.	5.9/0/9	
6.8-րդ կիսամյակ	7. Եզրափակիչ զնահատումներ	
8. Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ներկայացնել մարդկանց տնտեսական գործունեության հոգեբանական օրինաչափությունները՝ կապված ապրանքների և ծառայությունների արտադրության, բաշխման, փոխանակության և սպառման հետ, ինչպես նաև վերջին տարիներին այդ ուղղությամբ ձևակրկած տեսությունները և քանակական մեթոդները:		
Դասընթացի խնդիրներն են.		
<ul style="list-style-type: none"> բացատրել հանրային ֆինանսների առանձնահատկությունները, ներկայացնել հանրային կազմակերպությունների դրամական ֆոնդերի ձևավորման և օգտագործման տնտեսական մեխանիզմը, ուսանողների մոտ ձևավորել ռեսուրսների ներգրավման և օգտագործման արդյունավետության ինքնուրույն զնահատման հմտություններ: 		
9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինիք՝		
ա. Ամանագիտական գիտելիք և իմացություն		
1. բացատրելու հանրային ֆինանսների տարբեր խնդիրների և երևույթների ձևավորման, կառավարման մոտեցումները:		
2. բացատրելու և մեկնաբանելու պետական ֆինանսների կառավարման սկզբունքները,		
3. զնահատելու պետական ֆինանսների օգտագործման արդյունավետությունը:		
բ. Գործնական մասնագիտական կարողություններ		
1. ներկայացնելու հանրային ֆինանսների խնդիրների վերաբերյալ սեփական ուսումնասիրությունների արդյունքները,		

- վարելու գիտական բանավեճեր և պատրաստելու գեկուցումներ առարկայական ծրագրի բաժիններից ընտրված թեմաների վերաբերյալ,
- կատարելու թիմային հետազոտական աշխատանք հանրային ֆինանսների պրակտիկ նշանակության խնդիրների լուծման վերաբերյալ,
- պատրաստելու հրապարակումներ և գեկուցումներ թիմային հետազոտական աշխատանքի վերաբերյալ, հանրային ֆինանսների պրակտիկ խնդիրներից:

գ. քննիչական/փոխանցելի կարողություններ

- որոշակի փաստարկների հիմնավորման և եզրահանգումների նպատակով տարբերակելու, վերլուծելու և մեկնաբանելու տարբեր աղյուղներից հայթայթված տեղեկատվությունը,
- բանավոր և գրավոր հաղորդակցվելու մասնագիտական հանրության հետ:

10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունները.

Ա2. Ներկայացնելու ֆինանսների կառավարման ժամանակակից մոտեցումները և մեթոդները,

Ա7. բացահայտելու տնտեսագիտական տարբեր խնդիրների ծագման պատճառները և ընտրելու կառավարման մոտեցումները,

Բ4. շափելու և գնահատելու ֆինանսական ռիսկերը, մշակելու ռիսկերի նվազեցման ստրատեգիա,

Բ5. քննարկելու ընտրված տնտեսական քաղաքականությունները և ամփոփելու քննարկման արդյունքները,

Բ6. տարբեր հարցերի շուրջ որոշումների կայացման համար դեկանական օգնությամբ իրականացնելու հետազոտություն և պատրաստելու անհրաժեշտ նյութեր,

Բ8. կիրառելու տնտեսության ֆինանսական հատվածի կառավարման և գնահատման մեթոդները:

Գ2. որոշակի փաստարկների հիմնավորման և եզրահանգումների նպատակով տարբերակելու, վերլուծելու մեկնաբանելու տարբեր աղյուղներից հայթայթված տեղեկատվությունը

Գ3. բանավոր և գրավոր հաղորդակցվելու մասնագիտական և ոչ մասնագիտական հանրության հետ,

Գ4. պատրաստելու գեկուցումներ, ներկայացնելու հետազոտությունների արդյունքներ, վարելու գիտական բանավեճեր,

Գ6. աշխատելու խմբում /թիմում/, գործնականում տեղին և արդյունավետ կիրառելու գիտելքիները, ինքնուրույն ձևակերպելու և լուծելու խնդիրներ:

11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

- դասախոսություններ,
- նախադեպերի վերլուծություն,
- խմբային աշխատանք,
- անհատական աշխատանք:

12. Գնահատման մեթոդներ և չափանիշներն են.

- Եզրափակիչ քննություն -8 միավոր առավելագույն արժեքով:
- Երկու ընթացիկ քննություն -6 միավոր առավելագույն արժեքով, յուրաքանչյուրը - 3 միավոր,
- Ինքնուրույն աշխատանք -3 միավոր առավելագույն արժեքով,
- Ընթացիկ ստուգում - 1 միավոր առավելագույն արժեքով,
- Մասնակցություն - 2 միավոր առավելագույն արժեքով

13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Թեմա 1. Հանրային ֆինանսների էռությունը: **Թեմա 2.** Բյուջետային համակարգ: **Թեմա 3.** Բյուջետային գործընթացը և միջնաժամկետ ծախսերի ծրագիրը: **Թեմա 4.** Պետական բյուջեի եկամուտները և ծախսերը: Բյուջեի դեֆիցիտ: **Թեմա 5.** Պետական պարտք: Կառուցվածքը և կառավարումը: **Թեմա 6.** Հարկային համակարգ: Հարկման սկզբունքները և տեսակները: **Թեմա 7.** Համայնքային բյուջեներ: Եկամուտները և ծախսերը: **Թեմա 8.** Սոցիալական ապահովագրության (Social insurance) մոդելները: **Թեմա 9.** Ծախսերությունների վերլուծություն (Cost – Benefit Analysisys):

14. Հիմնական գրականության ցանկ

- Gruber, Jonathan, Public Finance and Public Policy, 3rd ed. Worth Publishers, 2009.
- Rosen, H. and Gayer, T. (2014) Public Finance, 10th edition, McGraw-Hill,
- Stiglitz, J. and Rosengard, J. (2015) Economics of the Public Sector, 4th edition, W. W. Norton & Company,
- Auerbach, A. and Feldstein M. (1985) Handbook of Public Economics, vol. 1, Elsevier,
- «ՀՀ բյուջետային համակարգի մասին» և «Հարկերի մասին» ՀՀ օրենքներ, ՀՀ հարկային օրենսգիրք, Պետական ֆինանսների վիճակագրություն (GFS) :

1.0201/B50	2.Տնտեսական մրցակցություն և մենաշնորհների պետական կարգավորում	3.5 ECTS կրեդիտ
4.7.5 Ժամ/շաբ.	5.9/0/9	
6.8-րդ կիսամյակ	7.Եզրափակիչ գնահատումով	
8.Դասընթացի նպատակն է՝ ներկայացնել տնտեսական մրցակցության պաշտպանության		

անհրաժեշտությունը, խնդիրները և մենաշնորհների պետական կարգավորման վերաբերյալ գոյություն ունեցող մոտեցումները:

Դասընթացի խնդիրներն են.

- բացատրել դասընթացի հիմնական հասկացությունները և տերմինարանությունը,
- ներկայացնել նորմատիվային տեղեկատվության հավաքման մեթոդները և ձևերը,
- ձևավորել հմտություններ աշխատելու իրավանորմատիվային ակտերի հետ և հասկանալու դրանց բովանդակությունը,
- ներկայացնել տնտեսական մրցակցությունը և մենաշնորհները կարգավորող ՀՀ պետական մարմինները և դրանց ֆունկցիաները:

9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինիք՝

ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն

2. ձանաշելու մրցակցության սահմանադրական կարգավորման հիմնարար սկզբունքները,
3. իմանալու նորմատիվային տեղեկատվության հավաքման մեթոդները և ձևերը:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

3. կատարելու գործող կանոնադրության վերլուծություն,
 4. տարրերակելու տնտեսվարող սուբյեկտների գերիշխող դիրքը և դիրքի չարաշահումները,
 5. համեմատելու և վերլուծելու ազգային և արտերկրների հակամենաշնորհային կարգավորման ակտերը:
- գ. բնդիքանությունների կարողություններ**
3. օգտվելու տեղեկատվության տարատեսակ աղբյուրներից (ինտերնետային ռեսուրսներ, էլեկտրոնային գրադարաններ, գիտական հոդվածներ, հաշվետվություններ),
 4. որոշակի փաստարկների հիմնավորման և եզրահանգումների նպատակով տարրերակելու, վերլուծելու և մեկնաբանելու տարրեր աղբյուրներից հայթայթված տեղեկատվությունը:

10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

Ա7. բացահայտելու տնտեսագիտական տարրեր խնդիրների ծագման պատճառները և ընտրելու կառավարման մոտեցումները,

Ա8. մեկնաբանելու միկրո և մակրոտնտեսագիտության հիմնական հասկացությունները, քննարկելու գլոբալ և լոկալ շուկաների հիմնախնդիրները

Բ5. քննարկելու ընտրված տնտեսական քաղաքականությունները և ամփոփելու քննարկման արդյունքները,

Բ6. տարրեր հարցերի շուրջ որոշումների կայացման համար դեկավարի օգնությամբ իրականացնելու հետազոտություն և պատրաստելու անհրաժեշտ նյութեր,

Գ1. օգտվելու տեղեկատվության տարատեսակ աղբյուրներից (ինտերնետային ռեսուրսներ, էլեկտրոնային գրադարաններ, գիտական հոդվածներ և հաշվետվություններ),

Գ2. որոշակի փաստարկների հիմնավորման և եզրահանգումների նպատակով տարրերակելու, վերլուծելու և մեկնաբանելու տարրեր աղբյուրներից հայթայթված տեղեկատվությունը,

Գ3. բանավոր և գրավոր հաղորդակցվելու մասնագիտական և ոչ մասնագիտական հանրության հետ,

Գ4. պատրաստելու գեկուցումներ, ներկայացնելու հետազոտությունների արդյունքները, վարելու գիտական բանավեճեր,

Գ6. աշխատելու խմբում /թիմում/, գործնականում տեղին և արդյունավետ կիրառելու գիտելիքները, ինքնուրույն ձևակերպելու խնդիրներ և լուծելու,

Գ7. Ճիշտ գնահատելու սեփական ունակությունները և որոշում կայացնելու հետազա ուսումնառության, աշխատանքի կատարելազորման համար:

11. Վիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

- դասախոսություններ,
- սեմինար պարապմունքներ,
- խմբային աշխատանք,
- անհատական աշխատանք:

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

- Եզրափակիչ քննություն- 8 միավոր առավելագույն արժեքով:
- Երկու ընթացիկ քննություն- յուրաքանչյուրը 3 միավոր առավելագույն արժեքով:
- Ինքնուրույն աշխատանք -3 միավոր առավելագույն արժեքով:
- Ընթացիկ ստուգում- 1 միավոր առավելագույն արժեքով:
- Մասնակցություն- 2 միավոր առավելագույն արժեքով:

13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Թեմա 1. Ներածություն: **Թեմա 2.** Մենաշնորհ: **Թեմա 3.** Ապրանքի գնի դիֆերենցում: **Թեմա 4.** Ուղղահայց խնտեգրում: **Թեմա 5.** Հորիզոնական խնտեգրում: **Թեմա 6.** Ապրանքի բնութագրիչների դիֆերենցում: **Թեմա 7.** Ընկերությունների ներթափանցում շուկա: **Թեմա 8.** Շուկայի կառուցվածք և գերիշխող դիրք: **Թեմա 9.** Տնտեսական մրցակցության պաշտպանություն: **Թեմա 10.** Երկկողմանի շուկաներ: **Թեմա 11.** Առկցիոններ: **Թեմա 12.** Ասիմետրիկ խնդիրմացիա:

14.Հիմնական գրականության ցանկ.

1. Belleflamme, P., & Peitz, M. (2010). Industrial Organization: Markets and Strategies. Cambridge University Press
2. Motta, M. (2004). Competition policy: Theory and Practice. Cambridge University Press.
3. Tirole, J. (1988). The Theory of Industrial Organization: Jean Tirole. MIT press.

1.0104/B50	2. Python	3.5 ECTS կրեդիտ
4.7.5 ժամ/շաբ.	5.0/18/0	
6.8-րդ կիսամյակ	7. Եզրափակիչ գնահատումով	
8.Դասընթացի նպատակն է ծանոթացնել մաթեմատիկական ծրագրավորման հիմունքներին, սովորեցնել աշխատել տվյալների, դրանց վիզուալիզացման հետ և օգնել իրականացնել տնտեսական հետազոտություններ ավարտական աշխատանքների շրջանակներում:		
Դասընթացի խնդիրներն են. <ul style="list-style-type: none"> բացասարել տնտեսական օբյեկտների մաթեմատիկական մոդելների վերլուծման և կիրառման մեթոդաբանությունը, ուսումնասիրել հաշվողական օբյեկտների (տվյալների տեսակների) դասային հիերարխիան, ներկայացնել տնտեսական գործնաբացները նկարագրող մաթեմատիկական մոդելավորման խնդիրների Python միջավայրի միջոցներով հաշվարկների հնարավորությունները, ներկայացնել ստացված տվյալների վիզուալիզացիայի հնարավորությունները ներկայացնել տարրեր ձևաչափերի դիագրամների և գրաֆիկների կառուցումը, ուսումնասիրել տվյալների միավորման և վերաձևավորման մեթոդները: 		
9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝ <p>ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն</p> <ol style="list-style-type: none"> մեկնաբանելու տնտեսական օբյեկտների մաթեմատիկական մոդելների վերլուծման և կիրառման մեթոդաբանությունը, ներկայացնելու հաշվողական օբյեկտների (տվյալների տեսակների) դասային հիերարխիան: <p>բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> պատրաստելու համապատասխան որոշումների կայացման համար անհրաժեշտ նյութեր, կիրառելու մաթեմատիկական մոդելավորման խնդիրների Python միջավայրի միջոցներով հաշվարկների հնարավորությունները, կիրառելու տվյալների վիզուալիզացիայի հնարավորությունները կիրառելու Matplotlib, Pandas, Statsmodels փաթեթները: <p>գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> օգտվելու տեղեկատվության տարատեսակ աղբյուրներից (ինտերնետային ռեսուրսներ, էլեկտրոնային գրադարաններ, գիտական հոդվածներ և հաշվետվություններ կիրառելու գիտելիքները պրակտիկայում, ձևակերպելու և լուծելու խնդիրներ: 		
10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները. <p>Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինի.</p> <p>Ա6. համեմատելու ֆինանսական մաթեմատիկայի, մաթեմատիկական մոդելավորման մեթոդները և ներկայացնելու մասնագիտությանը առնչվող ժամանակակից տեղեկատվական տեխնոլոգիաների կիրառությունը,</p> <p>Բ2. կատարելու գիտահետազոտական աշխատանքներ և գործնական վերլուծություններ օգտագործելով վիճակագրական և էկոնոմիկական մեթոդներ:</p> <p>Բ5. քննարկելու քննության ժամանականությունները և ամփոփելու քննարկման արդյունքները,</p> <p>Բ8. կիրառելու տնտեսության ֆինանսական հատվածի կառավարման և գնահատման մեթոդները,</p> <p>Բ10. կատարելու նախագծերի համար անհրաժեշտ տեխնիկատնտեսական հաշվարկներ, կիրառելով տարրեր համակարգչային ծրագրեր,</p> <p>Գ1.որոշակի փաստարկների հիմնավորման և եզրահանգումների նպատակով տարբերակելու, վերլուծելու և մեկնաբանելու տարրեր աղբյուրներից հայթայթված տեղեկատվություննը,</p> <p>Գ2. որոշակի փաստարկների հիմնավորման և եզրահանգումների նպատակով տարբերակելու, վերլուծելու և մեկնաբանելու տարրեր աղբյուրներից հայթայթված տեղեկատվություննը:</p>		
11.Վիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները. <ul style="list-style-type: none"> դասախոսություն գործնական աշխատանքներ ինտերակտիվ ձևով խմբային աշխատանք անհատական աշխատանք: 		
12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են. <ol style="list-style-type: none"> Եզրափակիչ քննություն -8 միավոր առավելագույն արժեքով, 		

<p>2. Երկու ընթացիկ քննություն -յուրաքանչյուրը 3 միավոր առավելագույն արժեքով, 3. Ինքնուրույն աշխատանք- 3 միավոր առավելագույն արժեքով, 4. Ըստացիկ ստուգում- 1 միավոր առավելագույն արժեքով, 5. Մասնակցություն- 2 միավոր առավելագույն արժեքով:</p>		
13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից:		
Թեմա 1. Ներածություն: Թեմա 2. Տվյալների վերլուծություն, վիզուալիզացիա: Թեմա 3. Ֆունկցիաներ և սկրիպտեր: Թեմա 4. Տնտեսամաթեմատիկական մոդելներ: Թեմա 5. Տվյալների ներմուծում և արտահանում Python միջավայր: Թեմա 6. Ծանոթացում matplotlib փաթեթի հետ: Թեմա 7. Ծանոթացում seaborn փաթեթի հետ: Թեմա 8. Ծանոթացում pandas փաթեթի հետ: Թեմա 9. Հավանականային և վիճակագրական ֆունկցիաներ: Թեմա 10. Էկոնոմետրիկ վերլուծությունների իրականացումը statsmodels փաթեթի միջոցով: Թեմա 11. Ոչ գծային ֆունկցիաների օպտիմիզացիա: Թեմա 12. Object-Oriented ծրագրավորում:		
14. Հիմնական գրականության ցանկ.		
1. “Introduction to Python for Econometrics, Statistics and Data Analysis”, K. Sheppard, University of Oxford, 2018 2. “Quantitative Economics with Python”, T. Sargent and J. Stachurksi, 2019 3. Python Official Manuals		
1.0201/B50	2.Միջազգային բիզնեսի հիմունքներ	3.5 ECTS կրեդիտ
4.7.5 ժամ/շաբ.	5.9/0/9	
6.8-րդ կիսամյակ	7.Եզրափակիչ գնահատումով	
8. Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ծանոթացնել միջազգային բիզնեսի հիմնական սկզբունքներին ու մեթոդներին:		
Դասընթացի խնդիրներն են.		
<ul style="list-style-type: none"> ուսումնասիրել միջազգային հարաբերությունների ձևավորման և զարգացման հիմնախնդիրները, ներկայացնել միջազգային բիզնեսի տնտեսա կազմակերպչական և իրավական հիմքերը, ձևավորել համակարգված գիտելիք միջազգային բիզնեսի իրականացման համար հատուկ և ճյուղային հարցերի շուրջ: 		
9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինիկ՝		
ա. Մասնագիտական զիտելիք և իմացություն		
<ol style="list-style-type: none"> Բացահայտելու այն առանձնահատկությունները, որոնց հետ բախվում են ընկերությունները օտար երկրներում գործունեություն ծավալելիս: Վերլուծելու գործունեության հաջող ծավալման համար անհրաժեշտ բոլոր պայմանները, ինչպես նաև գործունեության ծավալան հետ առնչվող ռիսկերի նվազեցման եղանակները: 		
գ. Քննիանոցելի կարողություններ		
<ol style="list-style-type: none"> Կիրառելուն իրավիճակային խնդիրների լուծման և որոշումներ կայացնելու մեխանիզմները: 		
10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.		
Ա1. Ներկայացնելու ֆինանսների կառավարման և մեթոդները,		
Ա7. Բացահայտելու տնտեսագիտական տարբեր խնդիրների և երևույթների ձևավորման, կառավարման մոտեցումները,		
Բ1. Դասակարգելու ռիսկերը և կայացնելու ֆինանսական որոշումներ,		
Բ5. Գնահատելու տնտեսական քաղաքականությունները,		
Գ2. Որոշակի փաստարկների հիմնավորման և եզրահանգումների նպատակով տարբերակելու, վերլուծելու և մեկնաբանելու տարբեր աղբյուրներից հայթայթված տեղեկատվությունը:		
11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.		
<ul style="list-style-type: none"> դասախոսություններ, նախադեպերի վերլուծություն, խմբային աշխատանք, անհատական աշխատանք: 		
12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.		
<ul style="list-style-type: none"> Եզրափակիչ քննություն- 8 միավոր առավելագույն արժեքով, Երկու ընթացիկ քննություն- յուրաքանչյուրը 3 միավոր առավելագույն արժեքով, Ինքնուրույն աշխատանք- 3 միավոր առավելագույն արժեքով, Ըստացիկ ստուգում- 1 միավոր առավելագույն արժեքով, Մասնակցություն- 2 միավոր առավելագույն արժեքով: 		
13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.		
Թեմա 1. Միջազգային բիզնեսը և դրա դրսնորումները: Թեմա 2. Միջազգային բիզնեսը համաշխարհային տնտեսությունում: Թեմա 3. Միջազգային բիզնեսի միջավայրը: Թեմա 4. Միջազգային բիզնեսի ձևավորման		

հիմքերը: **Թեմա 5.** Միջազգային բիզնեսի արժութափինանսական հատվածը: **Թեմա 6.** Վերազգային կորպորացիաները և միջազգային բիզնեսը:

14.Հիմնական գրականության ցանկ

1. Бекетова О.Н, Найденков В.И., Бизнес-план, Уч.пособие для вузов, Теория и практика, М., 2009.
2. Буров В.Ю., Основы предпринимательства, Уч.пособие Чита, 2011.
3. Организация предпринимательской деятельности: Учебник /А.Н.Асаул.-СПб.: АНО ИПЭВ, 2009..
4. Питер Ф.Друкер, Бизнес и инновации, пер. с англ.-М: "И.Д.Вильямс",2009.
5. Попков В. П., Евстафьева Е. В. "Организация предпринимательской деятельности". Схемы и таблицы, СПб., 2007.

1.0201/B50	2. Ներդրումային նախագծերի կառավարման հիմունքներ	3.5 ECTS կրեդիտ
4.7.5 Ժամ/շաբ.	5.9/9	
6.8-րդ կիսամյակ	7. Եզրափակիչ գնահատումով	

8.Դասընթացի նպատակները են՝ հասնել ներդրումների էռլեյան, ներդրումային գործունեության խնդիրների ու ներդրումային նախագծերի կառավարման համակարգի համապարփակ ու խորը ընկալմանը, ինչպես նաև ներդրումային նախագծերի վերլուծության, արդյունավետության գնահատման և կառավարման վերաբերյալ գիտելիքների, կարողությունների ու գործնական հմտությունների զարգացմանը տեսական և գործնական մեթոդների ու գործիքների ժամանակակից մոտեցումների վերլուծության հիման վրա:

Դասընթացի խնդիրներն են.

- ներկայացնել ներդրումների կառավարման անհրաժեշտությունը, նպատակները և խնդիրները,
- ներկայացնել կազմակերպությունների կողմից ներդրումային նախագծերի կազմման և գնահատման տեսական հիմքերը, ամենակարևոր հասկացությունները, սկզբունքները,
- ուսանողներին ծանոթացնել ներդրումային նախագծերի վերլուծության և գնահատման ժամանակակից մոտեցումների, մեթոդների և մոդելների օգտագործման հիմնական հնարավորությունների, ինչպես նաև դրանց գործնական օգտագործման առանձնահատկությունների հետ,
- ծանոթացնել ձեռնարկության ներդրումային նախագծերի պորտֆելի ձևավորման սկզբունքների և մեթոդների հետ,
- ուսանողներին գինել ներդրումային նախագծերը վերլուծելու, տցիալական և կոմերցիոն արդյունավետությունը գնահատելու և մեկնարաններով կարողություններով և գործնական հմտություններով:

9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինիկական գիտելիք և իմացություն

ա. Ամսանագիտական գիտելիք և իմացություն

1. ներկայացնելու ներդրումային ուսանողական գիտելիք մշակման հիմունքները,
2. ներկայացնելու ներդրումների և ներդրումային նախագծերի կառավարման ժամանակակից մոտեցումները և մեթոդները,
3. բացատրելու ներդրումային նախագծերի և ուսանողական գիտելիք մշակման փուլերը,
4. ներկայացնելու ներդրումային որոշումների կայացման չափանիշները և դրանց ուղեկցող ռիսկերը,
5. ներկայացնելու ներդրումների արդյունավետության գնահատման հիմնական մեթոդները և ներդրումային նախագծերի ֆինանսավորման աղյուրները:

բ. Գործնական ամսանագիտական կարողություններ

1. տիրապետելու ներդրումային ուսանողական գիտելիք մշակման և ներդրումային նախագծի կառավարման հմտություններին,
2. տիրապետելու ներդրումային որոշումների պատրաստման, ընդունման և իրականացման տեխնոլոգիաներին,
3. կիրառելու ներդրումների վերահսկման, վերահսկման և մոնիթորինգի մեթոդները,
4. կատարելու ներդրումային ծրագրի դրամական հոսքերի վերլուծություն,
5. կատարելու ներդրումային նախագծերի արդյունավետության գնահատում և նախագծի ընտրություն:

գ. Քննիանոցելի կարողություններ

1. աշխատելու թիմում,
2. կառուցելու բանավոր և գրավոր փաստարկված խոսք,
3. մտածելու և արտահայտվելու ստեղծագործաբար

10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

Ա2. ներկայացնելու ֆինանսների կառավարման ժամանակակից մոտեցումները և մեթոդները,

Ա8. մեկնարաններու միջոցներու և մակրոտնտեսագիտության հիմնական հասկացությունները, քննարկելու գլոբալ և լոկալ շուկաների հիմնախնդիրները,

Բ4. Զարգացնելու և գնահատելու ֆինանսական ռիսկերը, մշակելու ռիսկերի նվազեցման ստրատեգիա,

Բ5. քննարկելու ընտրված տնտեսական քաղաքականությունները և ամփոփելու քննարկման արդյունքները;

- F6.** տարբեր հարցերի շուրջ որոշումների կայացման համար դեկավարի օգնությամբ իրականացնելու հետազոտություն և պատրաստելու անհրաժեշտ նյութեր,
- F7.** մասնագիտական վերլուծություններով և հաշվարկներով գնահատելու կազմակերպության ֆինանսների կառավարման արդյունավետությունը, ներկայցնելու վերլուծությունից բխող եզրակացություններ
- F8.** կիրառելու տնտեսության ֆինանսական հատվածի կառավարման և գնահատման մեթոդները,
- Գ1.**օգտվելու տեղեկատվության տարատեսակ աղյուրներից (ինտերնետային ռեսուրսներ, էլեկտրոնային գրադարաններ, գիտական հոդվածներ և հաշվետվություններ),
- Գ2.**որոշակի փաստարկների հիմնավորման և եզրահանգումների նպատակով տարբերակելու, վերլուծելու և մեկնաբանելու տարբեր աղյուրներից հայթարձակած տեղեկատվությունը:
- Գ6.** աշխատելու խմբում /թիմում/, գործնականում տեղին և արդյունավետ կիրառելու գիտելքիները, ինքնուրույն ձևակերպելու և լուծելու խնդիրներ

11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

- դասախոսություններ
- իրավիճակային սցենարների վերլուծություն
- տնային առաջադրանքներ
- խմբային հետազոտական աշխատանք:

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

- Եզրափակիչ քննություն -8 միավոր առավելագույն արժեքով,
- Երկու ընթացիկ քննություն -յուրաքանչյուրը 3 միավոր առավելագույն արժեքով,
- Ինքնուրույն աշխատանք -3 միավոր առավելագույն արժեքով,
- Ընթացիկ ստուգում -1 միավոր առավելագույն արժեքով,
- Մասնակցություն -2 միավոր առավելագույն արժեքով:

13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

- Թեմա 1.** Ներդրումների էռույնը և դրանց տնտեսագիտական նշանակությունը: **Թեմա 2.** Ներդրումային նախագծի էռույնը և դրա կառավարման հիմունքները: **Թեմա 3.** Ներդրումային ռազմավարություններ **Թեմա 4.** Ներդրումային նախագծի կյանքի ցիկլը: **Թեմա 5.** Ներդրումային ծրագրի տեխնիկա-տնտեսական հիմնավորում և գործարար ծրագրի: **Թեմա 6.** Ներդրումային նախագծերի արդյունավետության գնահատման չափանիշներն ու մեթոդները: **Թեմա 7.** Ներդրումային ռիսկեր և որոշումների կայացում: **Թեմա 8.** Ներդրումային նախագծերի ֆինանսավորման ժամանակակից մեթոդները:

14. Հիմնական գրականության ցանկ

- Балдин К., Управление инвестициями: учебник, М., Дашков и К°, 2019.
- Черняк В., Управление инвестиционными проектами: учебное пособие, М., 2012.
- Теплова Т., Инвестиции: теория и практика. – 2-е изд., перераб. и доп. – М.: Юрайт, 2014.
- Аншин В., Управление проектами: фундаментальный курс: учебник, М. : Высшая школа экономики, 2013.
- Jordan B.D, Miller T.W.Jr and Dolvin S.D “Fundamentals of Investments: Valuation and Management”, 8th edition, McGraw-Hill Education, 2018.
- Hirt J.A and Block S.B, “Fundamentals of Investment Management”, 10th edition, McGraw-Hill Education, 2012.
- Николаева, И.П. Инвестиции: учебник, Москва : Дашков и К°, 2018.
- Стефанова Н.А. Управление инвестициями. Учебное пособие, Самара 2017.
- Бланк И.А, Инвестиционный Менеджмент: учебный курс, Эльга-Н, Ника-Центр, 2001.
- Devaux S.A “Managing Projects as Investments: Earned Value to Business Value”, CRC Press, 2015

1.0201/B50	2.Առևտրային բանկերի գործառույթներ	3.5 ECTS կրեդիտ
4.7.5 Ժամ/շաբ.	5.9/0/9	
6. 8-րդ կիսամյակ	7. Եզրափակիչ գնահատումով	
8. Դասընթացի նպատակն է ուսանողների մոտ ձևավորել ժամանակակից հիմնարար գիտելիքներ առևտրային բանկերի գործունեության տնտեսական և իրավական հիմքերի վերաբերյալ և զարգացնել գործնական հմտություններ առևտրային բանկերի գործառնությունները վարելու և վերլուծելու համար :		
Դասընթացի խնդիրներն են.		
	<ul style="list-style-type: none"> ուսումնասիրել ժամանակակից առևտրային բանկերի կազմակերպական կառուցվածքի հիմունքները, գործառույթների բովանդակությունը, ուսումնասիրել առևտրային բանկերի և այլ ֆինանսական հաստատությունների փոխգործակցության կարգը, զարգացնել գործնական հմտություններ բանկերի ակտիվային և պասիվային գործառույթները վարելու համար, ձևավորել գիտելիքներ առևտրային բանկերի գործունեության պետական կարգավորման և 	

<p>վերահսկողության համակարգի վերաբերյալ:</p> <p>9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինիք՝</p> <p>ա. մասնագիտական գիտելիք և խմացություն</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ներկայացնելու վարկային հաստատությունների կազմակերպման տնտեսական և իրավական նորմերը, սկզբունքները, 2. մեկնաբանելու բանկային օրենսդրությունը, 3. նշելու ավանդական և նոր բանկային տեխնոլոգիաները, ապրանքները և ծառայությունները: <p>բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. կազմելու հիմնավորված կարծիք վարկային հայտի վերաբերյալ, 2. վերլուծելու բանկային ռիսկեր, 3. վերլուծություններ անցկացնելու վարկառուներին գնահատելու համար: <p>գ. բնդիանրական/փոխանցելի կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. օգտվելու գիտական տարրեր աղյուրներից (ինտերնետային ռեսուրսներ, գիտական հոդվածներ և հաշվետվություններ) հայթաթած տեղեկատվական նյութերից, 4. պատրաստելու գեկուցումներ, ներկայացնել հետազոտությունների արդյունքները, վարել գիտական բանավեճեր: <p>10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.</p> <p>Ա2.ներկայացնելու ֆինանսների կառավարման ժամանակակից մոտեցումները և մեթոդները,</p> <p>Ա4.մեկնաբանելու բանկային գործունեության հիմնարար սկզբունքները</p> <p>Ա5.ներկայացնելու ֆինանսական հաշվառման էությունը և բացատրելու հաշվետվությունների պատրաստման և ստուգման ձևերը</p> <p>Բ4. չափելու և գնահատելու ֆինանսական ռիսկերը,մշակելու ռիսկերի նվազեցման ստրատեգիա,</p> <p>Բ5. բննարկելու ընտրված տնտեսական քաղաքականությունները և ամփոփելու քննարկման արդյունքները,</p> <p>Բ6. Տարբեր հարցերի շուրջ որոշումների կայացման համար դեկալարի օգնությամբ իրականացնելու հետազոտություն և պատրաստելու անհրաժեշտ նյութեր</p> <p>Բ7. մասնագիտական վերլուծություններով և հաշվարկներով գնահատելու կազմակերպության ֆինանսների կառավարման արդյունավետությունը, ներկայացնելու վերլուծությունից բխող եզրակացություններ:</p> <p>Բ8. կիրառելու տնտեսության ֆինանսական հատվածի կառավարման և գնահատման մեթոդները,</p> <p>Գ1. օգտվելու տեղեկատվության տարատեսակ աղյուրներից (ինտերնետային ռեսուրսներ, էլեկտրոնային գրադարաններ, գիտական հոդվածներ և հաշվետվություններ),</p> <p>Գ2.որոշակի փաստարկների հիմնավորման և եզրահանգումների նպատակով տարբերակելու, վերլուծելու և մեկնաբանելու տարբեր աղյուրներից հայթայթված տեղեկատվությունը,</p> <p>Գ3.բանավոր և զրավոր հաղորդակցվելու մասնագիտական և ոչ մասնագիտական հանրության հետ:</p> <p>11.Վիրավորմ են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <ul style="list-style-type: none"> • դասախոսություններ, • խմբային աշխատանք, • անհատական աշխատանք: <p>12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Եզրափակիչ քննություն -8 միավոր առավելագույն արժեքով, • Երկու ընթացիկ քննություն- յուրաքանչյուրը 3 միավոր առավելագույն արժեքով, • Ինքնուրույն աշխատանք - 3 միավոր առավելագույն արժեքով, • Ըստագիկ ստուգմա- 1 միավոր առավելագույն արժեքով, • Մասնակցություն- 2 միավոր առավելագույն արժեքով: <p>13.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.</p> <p>Թեմա 1. Առևտրային բանկի բնորոշումը, էությունը, դրանց գործունեության տնտեսական, կազմակերպչական, իրավական և տնտեսական հիմունքները: Թեմա 2. Առևտրային բանկերի պասիվային գործառնությունները: Թեմա 3. Առևտրային բանկերի ակտիվային գործառնությունները: Թեմա 4. Առևտրային բանկերի եկամուտները և շահույթը: Թեմա 5. Առևտրային բանկերի իրացվելիությունը,բանկային ռիսկերի կառավարում՝ վարկային, իրացվելիության, շուկայական, գործառնական և այլ ռիսկեր: Թեմա 6. Պուտենցիալ վարկառուի վարկունակության գնահատում, ֆիզիկական և իրավաբանական անձանց վարկավորման գործընթաց, վարկային պայմանագիր: Թեմա 7. Արտաքութային գործարքներ առևտրային բանկերում: Թեմա 8. Արժեթղթերի հետ գործարքներ առևտրային բանկերում: Թեմա 9. Անկանխիկ և դրամարկղային գործառնությունների իրականացման կազմակերպում, թղթակցային հարաբերություններ և վճարահաշվարկային համակարգեր:</p> <p>14.Հիմնական գրականության ցանկ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Բաղանյան Հ., Ֆինանսներ, դրամաշրջանառություն և վարկ, Եր. 2010: 2. Սուրիհասյան Ա., Առևտրային բանկերի գործունեության տնտեսական կարգավորման արդի

հիմնախնդիրները, Եր., 2005.

3. Բազրատյան Ա., Բանկային գործի հիմունքներ, Եր., 2003:
4. Թառումանյան Գ., Բանկերի ֆինանսական վերլուծության հիմունքներ, Եր., 2003:
5. Արգարյան Կ., Առևտրային բանկերի էռթունն ու գործառույթները, Եր., 2006:
6. Անդեասյան Ա., Վարկային գործառնություններ, Եր., 2003:

1.0201/B50	2.Քիզնեսի կազմակերպում և կառավարում	3. 5 ECTS կրեդիտ
4.7.5 ժամ/շաբ.	5.9/0/9	
6.8-րդ կիսամյակ	7. Եզրափակիչ գնահատումով	
8. Դասընթացի նպատակն է նպաստել բիզնեսի կարճաժամկետ, երկարաժամկետ պլանավորման և հեռանկարային մոդելավորման տեսական գիտելիքների ու գործնական հմտությունների ձևավորմանը: Դասընթացի խնդիրները		
<ul style="list-style-type: none">• ուսուցանել բիզնեսի տեսամեթոդական հենքերը, ինչպես նաև բիզնեսի կազմակերպման ու կառավարման տեսագործական հիմունքներն ու բիզնեսի վարման հմտությունները,• տրամադրել բիզնեսի վերլուծական, բիզնես պլանների մշակման և այլ կարևոր կարողություններ,• բացատրել բիզնեսի կառավարման խնդիրները, ներքին և արտաքին միջավայրի անընդհատ փոփոխվող պայմաններում:		
9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինիք՝ ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն		
1. բացատրելու բիզնեսի էռթունը և նշանակությունը տնտեսության համար, 2. ներկայացնելու բիզնեսի կազմակերպման և կառավարման գործընթացի բաղադրիչները և փուլերը, 3. նշելու բիզնեսի կազմակերպման և կառավարման մոտեցումները:		
բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ		
1. վերլուծելու բիզնեսում առկա հիմնախնդիրները և դրանք պայմանավորող գործոնները, 2. կատարելու գործարարության համար անհրաժեշտ հաշվարկներ, 3. մշակելու բիզնես պլաններ և գնահատելու դրանց գործնական կիրառման հնարավորությունները:		
գ. բնդիքանությունների կարողություններ		
1. կատարելու տարբեր դասընթացներից ստացված գիտելիքների համադրում:		
10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.		
Ա7. բացահայտելու տնտեսագիտական տարբեր խնդիրների ծագման պատճառները և ընտրելու կառավարման մոտեցումները,		
Բ4. շափելու և գնահատելու ֆինանսական ռիսկերը, մշակելու ռիսկերի նվազեցման ստրատեգիա		
Բ6. տարբեր հարցերի շուրջ որոշումների կայացման համար ղեկավարի օգնությամբ իրականացնելու հետազոտություն և պատրաստելու անհրաժեշտ նյութեր,		
Բ7. մասնագիտական վերլուծություններով և հաշվարկներով գնահատելու կազմակերպության ֆինանսների կառավարման արդյունավետությունը, ներկայացնելու վերլուծությունից բխող եզրակացություններ		
Բ10. կատարելու նախագծերի համար անհրաժեշտ տեխնիկատնտեսական հաշվարկներ, կիրառելով տարբեր համակարգային ծրագրեր		
Գ1. օգովել տեղեկատվության տարատեսակ աղբյուրներից (ինտերնետային ռեսուրսներ, էլեկտրոնային գրադարաններ, գիտական հոդվածներ և հաշվետվություններ),		
Գ4. պատրաստելու գեկուցումներ, ներկայացնելու հետազոտությունների արդյունքներ, վարելու գիտական բանավեճեր		
Գ6. աշխատելու խմբում /թիմում/, գործնականում տեղին և արդյունավետ կիրառելու գիտելիքները, ինքնուրույն ձևակերպելու և լրացնելու խնդիրներ		
Գ7. ճիշտ գնահատել սեփական ունակությունները և որոշում կայացնել հետազա ուսումնառության, աշխատանքի կատարելագործման համար:		
11. Վիրառվամ են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.		
<ul style="list-style-type: none">• դասախոսություններ,• իրավիճակային վերլուծություններ /«քեյս-ստադի»-ներ/• խմբային և անհատական աշխատանքներ:		
12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.		
<ul style="list-style-type: none">• Եզրափակիչ քննություն-8 միավոր առավելագույն արժեքով,• Երկու ընթացիկ քննություն- յուրաքանչյուր 3 միավոր առավելագույն արժեքով,• Ինքնուրույն աշխատանք-3 միավոր առավելագույն արժեքով,• Ընթացիկ ստուգում- 1 միավոր առավելագույն արժեքով,• Մասնակցություն -2 միավոր առավելագույն արժեքով:		

13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ իմաստական բաժիններից.

Թեմա 1. Զեռներեցության էությունը և ձեռներեցության տեսության զարգացման փուլերը: **Թեմա 2** Գործարար գաղափարը և դրա իրականացման մեխանիզմը: **Թեմա 3.** Կառավարչական նոր մտածելակերպ: **Թեմա 4.** Ձեռներեցության ձևերը և տիպերը: **Թեմա 5.** Բիզնեսի ռազմավարական զարգացումը և բիզնես ռազմավարությունը: **Թեմա 6.** Ռազմավարական պլանավորումը և կառավարումը. փոխազդեցությունը և մոտեցումները: **Թեմա 7.** Զեռներեցական գործունեության կազմակերպումը. բիզնես պլան:

14. Հիմնական գրականության ցանկ

1. Бекетова О., Найденков В., Бизнес-план, Уч.пособие для вузов, Теория и практика, М., 2009.
2. Буров В., Основы предпринимательства, Уч.пособие Чита, 2011..
3. Организация предпринимательской деятельности: Учебник /А.Н.Асаул.-СПб.: АНО ИПЭВ, 2009.
4. Питер Ф.Друкер, Бизнес и инновации, пер. с англ.-М: "И.Д.Вильямс",2009.
5. Попков В.П., Евстафьева Е.В., Организация предпринимательской деятельности. Схемы и таблицы, СПб., 2007..

1.0201/B50	2.Ապահովագրական գործ	3. 5 ECTS կրեդիտ
4.7.5 Ժամ/շաբ.	5.9/0/9	
6.8-րդ կիսամյակ	7.Եզրափակիչ գնահատումով	

8. Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին տալ անհրաժեշտ գիտելիքներ ապահովագրության տեսական և իրավական հիմունքների, կառուցակարգային խնդիրների, ինչպես նաև ապահովագրական ծառայությունների գործնական կիրառման և առաննահատկությունների վերաբերյալ:

Դասընթացի խնդիրները՝

- ուսուցանել ապահովագրության հիմնական հասկացություններն ու առանձնահատկությունները,
- ներկայացնել ապահովագրական հատուցման սկզբունքներն ու եղանակները, ապահովագրության կարգավորման օրենսդրա-իրավական հիմքերը,
- բացատրել ոիսկերի կանխարգելման և կառավարման մոտեցումները և եղանակները, դրանց կանխարգելման եղանակները, ապահովագրական պահուստների ձևավորման և տեղաբաշխման առանձնահատուկթյունները:

9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կինք՝**ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն**

1. Կիմանա ապահովագրության հիմնական հասկացություններն ու առանձնահատկությունները, ապահովագրական հատուցման սկզբունքներն ու եղանակները, ապահովագրության կարգավորման օրենսդրա-իրավական հիմքերը,
2. Կիմանա ոիսկերի կանխարգելման և կառավարման մոտեցումները և եղանակները, դրանց կանխարգելման եղանակները, ապահովագրական պահուստների ձևավորման և տեղաբաշխման առանձնահատուկթյունները,
3. Տեղեկացված կինքի ապահովագրական շուկայի մասնակիցներին ներկայացվող պահանջների և ապահովագրական սակագնի սահմանման ձևերի ու կանոնների մասին:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

1. Դասակարգել ոիսկերը և կայացնել ֆինանսական որոշումներ

գ. քննիանությունների կարողություններ

1. աշխատանելու թիմում, հստակ ներկայացնելու միտքը, շփվել մասնագիտական լեզվով,
2. օգտվելու տարրեր աղյուրներից, վերլուծելու և դասակարգելու ստացած ինֆորմացիան,
3. պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը:

10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

Ա7. բացահայտելու տնտեսագիտական տարրեր խնդիրների ծագման պատճառները և ընտրելու կառավարման մոտեցումները,

Բ4. շափելու և գնահատելու ֆինանսական ոիսկերը, մշակելու ոիսկերի նվազեցման ստրատեգիա

Բ6. տարրեր հարցերի շուրջ որոշումների կայացման համար դեկավարի օգնությամբ իրականացնելու հետազոտություն և պատրաստելու անհրաժեշտ նյութեր,

Բ7. մասնագիտական վերլուծություններով և հաշվարկներով գնահատելու կազմակերպության ֆինանսների կառավարման արդյունավետությունը, ներկայցնելու վերլուծությունից բխող եզրակացություններ

Բ10. կատարելու նախագծերի համար անհրաժեշտ տեխնիկատնտեսական հաշվարկներ, կիրառելով տարբեր համակարգային ծրագրեր

Գ1. օգտվել տեղեկատվության տարատեսակ աղյուրներից (ինտերնետային ռեսուրսներ, էլեկտրոնային գրադարաններ, գիտական հոդվածներ և հաշվետվություններ),

Գ4. պատրաստելու գեկուցումներ, ներկայացնելու հետազոտությունների արդյունքներ, վարելու գիտական

բանավեճեր

Գ6.աշխատելու խմբում /թիմում/, գործնականում տեղին և արդյունավետ կիրառելու գիտելքիները, ինքնուրույն ձևակերպելու և լուծելու խնդիրներ

Գ7.Ճիշտ գնահատել սեփական ունակությունները և որոշում կայացնել հետազա ուսումնառության, աշխատանքի կատարելագործման համար:

11.Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

- դասախոսություն
- գործնական
- քննարկում, խմբային աշխատանք
- նախադեպերի վերլուծություն
- անհատական աշխատանք:

12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

- Եզրափակիչ քննություն -8 միավոր առավելագույն արժեքով,
- Երկու ընթացիկ քննություն -յուրաքանչյուրը 3 միավոր առավելագույն արժեքով,
- Ինքնուրույն աշխատանք- 3 միավոր առավելագույն արժեքով,
- Ընթացիկ ստուգում -1 միավոր առավելագույն արժեքով,
- Սամանակցություն -2 միավոր առավելագույն արժեքով:

13.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Թեմա 1. Ռիսկը և ապահովագրությունը: **Թեմա 2.** Ռիսկի ընդհանուր և ապահովագրական կառավարումը:

Թեմա 3. Ապահովագրության եռթյունը, նպատակը և խնդիրները **Թեմա 4.** Ապահովագրության սահմանումները: **Թեմա 5.** Ապահովագրության տեսակները և դասակարգումը: **Թեմա 6.** Ապահովագրական հարաբերությունների կարգավորման օրենսդրա-իրավական սկզբունքները: **Թեմա 7.** Ապահովագրական պայմանագիր: **Թեմա 8.** Ռիսկերի կանչարգելման եղանակները և վերապահովագրության ինստիտուտը:

Թեմա 9. ԱՊահովագրական շուկայի ինստիտուցիոնալ մասնակիցները: **Թեմա 10.** Ապահովագրական ծառայությունների գնագոյացման առանձնահատկությունները: **Թեմա 11.** Ապահովագրական պատահարը և հատուցումը: **Թեմա 12.** Ապահովագրական հատուցման վճարման, ինչպես նաև հատուցումից ազատման և մերժման հիմքերը::

14.Հիմնական գրականության ցանկ

- Քաղյան Ա.Վ. Ապահովագրության հիմունքներ Ուս. ձեռնարկ/ Ա. Վ. Քաղյան. - Եր.: Կրթության ազգային ինստիտուտ, 2011:
- Страхование: Учебник/ Под ред. Т.А. Федерово. - 2-е изд., перераб. и доп. – М.: Экономистъ, 2004.
- ՀՀ քաղաքացիական օրենսգիրը, 54-րդ գլուխ “Ապահովագրություն”
- Ապահովագրության և ապահովագրական գործունեության մասին ՀՀ օրենքը:

1.0201/B50

2.Առողիտի հիմունքներ

3.5 ECTS կրեդիտ

4.7.5 Ժամ/շաբ.

5.9/0/9

6.8-րդ կիսամյակ

7.Եզրափակիչ գնահատումով

8.Դասընթացի նպատակն է ուսումնասիրել ֆինանսական առողիտի տեսական հիմունքները, յուրացնել ներքին և արտաքին ատյիտի կազմակերպման ու իրականացման մեթոդները:

Դասընթացի խնդիրներն են.

- պարզաբանել առողիտորական գործունեության բովանդակությունը, սկզբունքները և խնդիրները,
- ներկայացնել առողիտի տեղին ու դերը կազմակերպության ֆինանսների կառավարման մեջ,
- յուրացնել առողիտի նորմատիվային հիմքերը,
- ձևավորել առողիտորական հիմնական գործառույթների հմտություններ,
- սովորեցնել օգտագործել առողիտի արդյունքները:

9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կինի՝

ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն

1. Բազատրելու առողիտի կիրառման նշանակությունը:
2. Մեկնաբանելու առողիտի պլանավորման գործընթացը:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

1. Օգտագործելու առողիտորական գործընթացները ֆինանսական հաշվետվությունների առողիտի ժամանակ:

2. կազմելու առողիտորական եզրակացություն ստացված տեղեկատվության հիման վրա:

գ. ընդհանրական/իդիանցելի կարողություններ

1. Ճիշտ կողմնորոշվելու, որոշումներ կայացնելու,
2. աշխատելու թիմում,
3. շփվելու մասնագիտական լեզվով:

10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

Ա4.ներկայացնելու ֆինանսական հաշվառման էությունը և հաշվետվությունների պատրաստման նստուգման ձևերը,

Ա7.բացատրելու տնտեսագիտական տարբեր խնդիրների և երևոյթների ձևավորման, կառավարման մոտեցումները,

Բ1.դասակարգելու ռիսկերը և կայացնելու ֆինանսական որոշումներ,

Բ3.գնահատելու կազմակերպության ֆինանսների կառավարման արդյունավետությունը,

Բ7.կատարելու գործարարության համար անհրաժեշտ տեխնիկատնտեսական հաշվարկներ, աշխատելու STATA, EView-s, հաշվապահական ծրագրերով /ՀԾ/,

Բ8.պատրաստելու և ներկայացնելու տարատեսակ հաշվետվություններ,

Գ2.որոշակի փաստարկների հիմնավորման և եզրահանգումների նպատակով տարբերակելու, վերլուծելու և մեկնարանելու տարբեր աղյուտներից հայթայթված տեղեկատվությունը:

11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

- դասախոսություններ,
- նախադեպերի վերլուծություն,
- խմբային աշխատանքներ,
- անհատական աշխատանք:

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

- Եզրափակիչ քննություն- 8 միավոր առավելագույն արժեքով,
- Երկու քննացիկ քննություն- յուրաքանչյուրը 3 միավոր առավելագույն արժեքով,
- Ինքնուրույն աշխատանք- 3 միավոր առավելագույն արժեքով,
- Ընթացիկ ստուգում -1 միավոր առավելագույն արժեքով,
- Մասնակցություն -2 միավոր առավելագույն արժեքով:

13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Թեմա 1. Առողջապահությունը: **Թեմա 2.** Առողջապահության արժեքով:

Առողջապահությունը: **Թեմա 4.** Առողջապահության առաջնային գործությունը 3 միավոր առավելագույն արժեքով:

Թեմա 5. Առողջապահության առաջնային գործությունը: **Թեմա 6.** Առողջապահության եզրակացություն: **Թեմա 7.** Սեփական կապիտալի առողջապահությունը: **Թեմա 8.** Ոչ ընթացիկ ակտիվների առողջապահությունը: **Թեմա 9.** Ընթացիկ ակտիվների առողջապահությունը: **Թեմա 10.** Պարտավորությունների առողջապահությունը:

14. Հիմնական գրականության ցանկ

- ՀՀ օրենքը Առողջապահության գործունեության մասին, 2002:
- Առողջապահության միջազգային ստանդարտներ:
- Սարգսյան Ա.Զ., Առաքելյան Կ.Ա., Առողջապահությունը Հայաստանում 2012:
- Խաչատրյան Հ., Առողջապահության հաշվապահական հաշվառումը Հայաստանում 2012:
- [Լինեցկի Ա.Վ.- Պրակտիկ աւդիտ](#) 2009.

Լրացուցիչ գրականության ցանկ

- Գրիգորյան Լ., Առողջապահությունը 2016:

1.0201/B50	2. Կառավարչական հաշվառում	3.5 ECTS կրեդիտ
4.7.5 Ժամ/շաբ.	5.9/9/0	
6.8-րդ կիսամյակ	7. Եզրափակիչ գնահատումն	

8. Դասընթացի նպատակն է ծանոթացնել կառավարչական հաշվառման էությանը, հիմնադրույթներին և ինքնարժեքի հաշվառման հիմունքներին, կազմակերպության կառավարման համակարգում դրա դերին, ներկայացնել ձեռնարկությունների ծախսերի կառավարման և բյուջետավորման ժամանակակից փորձը, ծանոթացնել ձեռնարկության արդյունավետ կառավարման համար հաշվառման ժամանակակից համակարգի ձևավորման հիմնական սկզբունքներին: Ապահովել գիտելիքներ հետագա դասընթացների ուսումնասիրման համար:

Դասընթացի խնդիրներն են.

- բացատրել կազմակերպության ծախսերի և ծախսումների առանձնահատկությունները,
- մեկնարանել կազմակերպության ծախսերի և ծախսումների արդյունավետ կառավարման անհրաժեշտությունը, արտադրանքի ինքնարժեքի կալկուլացիայի մեթոդները,
- ուսուցանել օգտվել փաստաթղթերից և հասկացություններից տնտեսական որոշումներ կայացնելիս,
- զինել կառավարչական հաշվառման փաստաթղթեր լրացնելու և ստուգելու, ծախս-ծավալ-շահույթ վերլուծություն կատարելու, անուղղակի ծախսերը արտադրանքի ինքնարժեքին վերագրելու կարողությունները,
- ապահովել գիտելիքներ հետագա դասընթացների հետ տրամաբանական կապ ստեղծելու համար:

9. Դասընթացի ավարտին ուսումնողն ունակ կլինի՝

ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն

1. Ներկայացնել կառավարչական հաշվառման գործառույթները:
2. Դասակարգելու և մեկնաբանելու ծախսերը և ծախսումները, արտադրանքի ինքնարժեքի կալկուլացիայի մեթոդները:
3. Կատարելու ծախսումների դասակարգում և ինքնարժեքի կալկուլացիա:
4. Թվարկելու ներքին հաշվառման խնդիրները:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

1. Կատարելու ծախս-ծավալ-շահույթ վերլուծություն:
2. Մեկնաբանելու անուղղակի ծախսերը արտադրանքի ինքնարժեքի վերագրման մեթոդները;

գ. ընթակական/փոխանցելի կարողություններ

1. Կատարելու վերլուծություն և կայացնելու կառավարչական որոշումներ ստացված տեղեկատվության հիման վրա:

10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

Ա7. բացատրելու տնտեսագիտական տարրեր խնդիրների և երևույթների ձևավորման, կառավարման մոտեցումները,

Բ2. պատրաստելու համապատասխան որոշումների կայացման համար անհրաժեշտ նյութեր օգտվելու նորմատիվավական փաստաթղթերից,

Բ7. կատարելու գործարարության համար անհրաժեշտ տեխնիկատնտեսական հաշվարկներ, աշխատելու STATA, EView-s, հաշվապահական ծրագրերով /ՀԾ/,

Բ8. պատրաստել և ներկայացնել տարատեսակ հաշվետվություններ,

Գ2. որոշակի փաստարկների հիմնավորման և եզրահանգումների նպատակով տարբերակել, վերլուծել և մեկնաբանել տարրեր աղբյուրներից հայթայթված տեղեկատվությունը:

11. Վիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

- դասախոսություններ,
- նախադեպերի վերլուծություն,
- խմբային աշխատանքներ,
- անհատական աշխատանք:

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

- Եզրափակիչ քննություն- 8 միավոր առավելագույն արժեքով,
- Երկու ընթացիկ քննություն- յուրաքանչյուրը 3 միավոր առավելագույն արժեքով,
- Ինքնուրույն աշխատանք- 3 միավոր առավելագույն արժեքով,
- Ընթացիկ ստուգում -1 միավոր առավելագույն արժեքով,
- Մասնակցություն- 2 միավոր առավելագույն արժեքով:

13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Թեմա 1. Կառավարչական հաշվառման դերը, նշանակությունը, առանձնահատկությունները: **Թեմա 2.** Ծախսերի դասակար գումը և վարքագիծը: **Թեմա 3.** Ծախսերի գնահատումը: **Թեմա 4.** Նյութական ծախսերի հաշվառումը: **Թեմա 5.** Աշխատանքային ծախսերի հաշվառումը: **Թեմա 6.** Ծախսերի հաշվառման պատվերային մեթոդը: **Թեմա 7.** Ծախսերի հաշվառման փուլային մեթոդը: **Թեմա 8.** Արտադրական վերադիր ծախսերի հաշվառումը: **Թեմա 9.** Ծախսերի հաշվառման սահմանային մեթոդը: **Թեմա 10.** Ծախսածածկման վերլուծությունը: **Թեմա 11.** Ծախսերի հաշվառման նորմատիվային մեթոդը: **Թեմա 12.** Բյուջետային պլանավորումը և վերահսկողությունը: **Թեմա 13.** Գնագոյացումը և որոշումների կայացումը: **Թեմա 14.** Ինքնարժեքի հաշվառման ABC մեթոդը:

14. Հիմնական գրականության ցանկ

1. «Հաշվապահական հաշվառման մասին» ՀՀ օրենքը, 2002:
2. Կազմակերպությունների ֆինանսատնտեսական գործունեության հաշվապահական հաշվառման հաշվային պլան եվ դրա կիրառման հրահանգ, 2012:
3. Հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտներ, 2012:
4. Սարգսյան Ա.Զ., Պողոսյան Մ.Բ., Կառավարչական հաշվառում: Ուսումնական ձեռնարկ բուհերի տնտեսագիտական մասնագիտությունների ուսանողների համար, Եր., 2009:
5. Գալստյան Մ., Ինքնարժեքի հաշվառում, Եր., 2003:
6. Ճուղության Ա., Կառավարչական հաշվառում: Ուսումնական ձեռնարկ բուհերի տնտեսագիտական մասնագիտությունների ուսանողների համար, Եր. 2005:

Լրացրցիչ գրականության ցանկ

1. Խաչատրյան Հ., Ֆինանսական և կառավարչական հաշվառման ուսումնամեթոդական և կիրառական ձեռնարկների ժողովածու: Հատոր 1, 2:

1.0201/B50	2.Տնտեսական գործունեության վերլուծություն	3.5 ECTS կրեդիտ
4.7.5 ժամ/շաբ.	5.9/9/0	
6.8-րդ կիսամյակ	7.Եզրափակիչ գնահատումով	
8.Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին տալ գիտելիքներ կազմակերպության մրցունակության ապահովման գործընթացում տնտեսական գործունեության վերլուծության կարևորության, տնտեսական գործունեության վերլուծության եղանակների, ինչպես նաև վերլուծության համար անհրաժեշտ տեղեկատվության հավաքագրման ու մշակման մասին: Անհրաժեշտ է ուսանողներին ծանոթացնել կազմակերպության ֆինանսական դրության, արդյունքի, սնանկացման և ռիսկի գնահատման մեթոդիկային, ինչպես նաև ուսանողների մոտ ձևավորել զարգացնել արդյունավետ հաղորդակցության, հիմնախնդիրները տրամարանորեն լուծելու, դաստելու, առաջարկություններ անելու ունակություններ:		
Դասընթացի խնդիրներն են.		
	<ul style="list-style-type: none"> մեկնաբանել դասընթացի առարկան, մեթոդը, դասակարգել արտադրության արդյունավետության բարձացման պահուստները, բացատրել ֆինանսական, կառավարչական վերլուծության համար անհրաժեշտ տեղեկատվական բազան, եղանակները, անհրաժեշտ ցուցանիշները, ուսուցանել օգտվել հաշվապահական փաստաթղթերից և հասկացություններից տնտեսական որոշումներ կայացնելիս, զինել փաստաթղթերի հետ աշխատելու, գործարար ակտիվության ցուցանիշները հաշվարկելու, տպակ խնդիրներ լուծելու, գործոնային վերլուծություններ կատարելու կարողություններով: 	
9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինիք՝		
ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն		
1. Ընտրելու անհրաժեշտ տնտեսական խնդիրմացիան, կազմելու վերլուծական այցուսակներ:		
2. Բացահայտելու ցուցանիշների փոփոխությունները նախորդ տարիների նկատմամբ:		
3. Բացահայտելու արտադրության արդյունավետության բարձրացման հնարավոր ռեզերվները:		
բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ		
1. Կատարելու տրված տեղեկատվության հիման վրա ոչ ընթացիկ և ընթացիկ ակտիվների, պարտավորությունների օգտագործման արդյունավետության վերլուծություն:		
2. Գնահատելու հաշվետվության տվյալներով կազմակերպության ֆինանսական դրությունը, ֆինանսական արդյունքը:		
գ. բնդիսանրական/փոխանցելի կարողություններ		
1. Աշխատելու թիմում, շփվելու մասնագիտական լեզվով:		
2. Անհայտ իրավիճակներում կողմանը կատարելու առաջարկություններ:		
10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.		
Ա7. Բացահայտելու տնտեսագիտական տարրեր խնդիրների ծագման պատճառները և ընտրելու կառավարման մոտեցումներ,		
Ա9. Կապակցելու ֆինանսների, վիճակագրության, հաշվապահական հաշվառման մասին գիտության մեջ օգտագործվող հիմնական հասկացությունները,		
Բ7. Մասնագիտական վերլուծություններով և հաշվարկներով գնահատելու կազմակերպության ֆինանսների կառավարման արդյունավետությունը, ներկայցնելու վերլուծությունից բխող եզրակացություններ,		
Բ8. Կիրառելու տնտեսության ֆինանսական հատկանիշների կառավարման և գնահատման մեթոդները:		
Բ10. Կատարելու նախագծերի համար անհրաժեշտ տեխնիկատնտեսական հաշվարկներ, կիրառելով տարրեր համակարգչային ծրագրեր		
Գ2. Մասնագիտական գործունեության ձիւմ փաստարկած և հստակ կառուցելու բանավոր ու գրավոր խոսք մասնագիտական հանրույթում,		
Գ3. Պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը,		
Գ5. Կառավարելու մասնագիտական գործառույթներ ու ծրագրեր, դեկազարելու աշխատանքային թիմ, աշխատելու թիմում և պատասխանատվություն ստանձնելու նրա անդամների մասնագիտական գործունեության համար,		
Գ6. Տիրապետելու բավարար գիտելիքների ու կարողությունների՝ բարձրագույն կրթության երկրորդ մակարդակում համապատասխան բնագավառում ուսումը շարունակելու համար և բացահայտելու իր կրթական պահանջմունքները և/կամ կարիերայի հնարավորությունները հետագա ուսումնառության ուղիները որոշելու համար,		
Գ9. Վերլուծելու և եզրահանգումներ անելու՝ դրսուրելով քննական մտածողություն, ինչպես նաև ցուցաբերելու ստեղածագործական մոտեցում մասնագիտական ոլորտի խնդիրները բացահայտելու և տարրեր լուծումներ առաջարկելու համար:		
11.Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.		
	<ul style="list-style-type: none"> դասախոսություններ, 	

- նախադեպերի վերլուծություն,
- սեմինարներ, քնարկումներ և բանավեճեր,
- գործնական և խմբային աշխատանքներ,
- հետազոտական աշխատանքներ, խնդիրներ, ռեֆերատներ:

12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

1-ին ընթացիկ քննություն՝ գրավոր՝ թեստային հարցեր և գործնական խնդիրներ, **4 միավոր** առավելագույն արժեքով, միավորների քայլը՝ 0.25:

2-րդ ընթացիկ քննություն՝ գրավոր՝ թեստային հարցեր և գործնական խնդիրներ, **4 միավոր** առավելագույն արժեքով, միավորների քայլը՝ 0.25.:

Ինքնուրույն աշխատանք՝ գրավոր- բանավոր ներկայացում, **3 միավոր** առավելագույն արժեքով, միավորների քայլը՝ 0.25:

Եզրափակիչ քննությունը՝ բանավոր, **9 միավոր** առավելագույն արժեքով, միավորների քայլը՝ 0.25:

13.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Թեմա 1. Տնտեսական գործունեության վերլուծության կարևորությունը արտադրության կառավարման համակարգում: «Տնտեսական գործունեության վերլուծության» առարկան, խնդիրները, մեթոդը և տեսակները: Վերլուծության կազմակերպումը և տեղեկատվական բազան: **Թեմա 2.** Տնտեսական գործունեության վերլուծության եղանակները: **Թեմա 3.** Ոչ ընթացիկ ակտիվների վերլուծություն: **Թեմա 4.** Ընթացիկ ակտիվների վերլուծություն: **Թեմա 5.** Եկամուտների և ծախսերի վերլուծություն: **Թեմա 6.** Կանոնադրական կապիտալի վերլուծություն: **Թեմա 7.** Ֆինանսական արդյունքների վերլուծություն: **Թեմա 8.** Ֆինանսական պարտավորությունների վերլուծություն: **Թեմա 9.** Կրեդիտորական պարտքի վերլուծություն: **Թեմա 10.** Ֆինանսական դրության վերլուծություն:

14.Հիմնական գրականության ցանկ

1. ՀՀ օրենքը «Հաշվապահական հաշվառման մասին», 2002:
2. Հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտներ, 2012:
3. Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտներ, 2012:
4. ՀՀ Աշխատանքային օրենսգիրը, 2016:
5. ՀՀ Հարկային օրենսգիրը 2016:
6. Սարգսյան Ա., Առաքելյան Կ., Տնտեսական գործունեության վերլուծություն. Եր., 2005:
7. Անդրեսյան Ա., Տնտեսական գործունեության վերլուծություն, Եր., 2003:
8. Բայարյան Ա., Զեռնարկությունների ֆինանսական դրության գնահատումը, Եր., 2002:

ԿՐԹԱԿԱՆ ԱՅԼ ՄՈԴՈՒԼՆԵՐ

1.0201/B46	2.Մասնագիտական պրակտիկա - 1	3.2 ECTS կրեդիտ
4.8-րդ կիսամյակ	5.Ստուգարք	
6.Պրակտիկայի նպատակն է ձևավորել գործնական հմտություններ մասնագիտական դասընթացներից ստացած տեսական գիտելիքների շուրջ: Հնարավորություն տալ համակարգված գիտելիքները և կարողությունները կիրառել պրակտիկ մասնագիտական գործունեության մեջ: Նպաստել տեղեկատվության հետ աշխատելու ունակությունների զարգացմանը, աշխատանքային միջավայրում ադապտացմանը, ԲՈՒՀ-ի և գործառուների հետ կապերի հաստատմանը:		
Պրակտիկայի խնդիրներ.		
<ul style="list-style-type: none"> • ծանոթացնել կազմակերպության տնտեսական գործունեության առանձնահատկություններին և կազմակերպչական գործընթացներին, • ծանոթացնել կազմակերպության հիմնադիր փաստաթղթերին, ներքին դրույթներին, ֆինանսական և կառավարչական փաստաթղթերին, • ծանոթացնել կազմակերպության գործունեությունը կարգավորող օրենքներին, ստանդարտներին • ծանոթացնել կազմակերպության ստորաբաժանումներին • տրամադրել տեղեկատվություն, կատարել վերլուծություններ, զեկույցներ: 		
7.Պրակտիկայի ավարտին ուսանողն ունակ կլինիկ		
ա. Մասնագիտական գիտելիք և իմացություն		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Ներկայացնելու պրակտիկա իրականացնող կազմակերպության գործունեության բնույթը, առանձնահատկությունները, առանձին ստորաբաժանումներին գործառույթները, 2. Ներկայացնելու կազմակերպության գործունեությունը կարգավորող օրենքները, հարկային պարտավորությունների պահանջները, 3. բացատրելու կազմակերպության գործունեությունը բնույթագրող հասկացությունները, ցուցանիշները, 4. թվարկելու հիմնական փաստաթղթերը, նրանցում պարունակվող վավերապայմանները: 		

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

- ուսումնափրելու և վերլուծելու կազմակերպության առանձին ստորաբաժանումներում ձևավորված տեղեկատվությունը,
- լրացնելու և ստուգելու տարբեր փաստաթղթեր,
- ներկայացնելու կազմակերպության տնտեսական գործունեության արդյունավետությունը բնութագրող ցուցանիշները,
- վերլուծության արդյունքների հիման վրա կատարելու հետևողուններ և հիմնավորելու դրանք,
- կատարելու հաշվապահական փաստաթղթերի և վիճակագրական տվյալների վերլուծություն:

գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ

- աշխատելու թիմում,
- շփվելու մասնագիտական լեզվով:

8. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

Դրականիկայի ավարտին ուսանողը ունակ կլինի.

Ա1. ներկայացնելու վերլուծությունների մաթեմատիկական կանոնները և հնարքները,

Ա3. բացատրելու վիճակագրական տվյալների կազմման և վերլուծության ձևերը,

Բ1. Կիրառելու տնտեսամաթեմատիկական անալիզի մեթոդները և գործիքակազմը արդի տնտեսական հիմնախնդիրների մոդելավորման համար

Բ2. կատարելու գիտահետազոտական աշխատանքներ և գործնական վերլուծություններ օգտագործելով վիճակագրական և էկոնոմետրիկ մեթոդներ

Բ3. կիրառելու մաթեմատիկական հասկացությունները, սիմվոլները քանակական և որակական հարաբերությունների մեջնաբանման համար:

Բ6. տարբեր հարցերի շուրջ որոշումների կայացման համար դեկավարի օգնությամբ իրականացնելու հետազոտություն և պատրաստելու անհրաժեշտ նյութեր,

Բ8. կիրառելու տնտեսության ֆինանսական հատվածի գնահատման մեթոդները,

Բ10. կատարելու նախագծերի համար անհրաժեշտ տեխնիկատնտեսական հաշվարկներ, կիրառելով տարբեր համակարգային ծրագրեր

Գ3. բանավոր և գրավոր հաղորդակցվելու մասնագիտական և ոչ մասնագիտական, հանրության հետ:

Գ6. աշխատելու խմբում /թիմում/, գործնականում տեղին և արդյունավետ կիրառելու գիտելքիները, ինքնուրույն ձևակերպելու խնդիրներ և լուծելու,

Գ7. ճիշտ գնահատելու սեփական ունակությունները և որոշում կայացնելու հետագա ուսումնառության, աշխատանքի կատարելագործման համար:

9. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

- քննարկումներ և բանավեճեր,
- հետազոտական, գործնական աշխատանքների կատարում,
- խմբային աշխատանքներ,
- հաշվետվություն:

10. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Վերջնարդյունքների ձևավորումը ստուգելու համար նախատեսված ստուգարքը անց է կացվում բանավոր, հաշվետվության հիման վրա:

11. Մասնագիտական պրակտիկան բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից /փուլերից/.

- նախապատրաստական փուլ,
- ծանոթացման փուլ,
- հիմնական փուլ,
- վերլուծական փուլ,
- ամփոփիչ փուլ:

12. Հիմնական գրականության ցանկ.

- ՀՀ Սահմանադրային օրենսգիրը, 2004:
- ՀՀ Հարկային օրենսգիրը, 2016:
- ԿԲ մասին ՀՀ օրենք, Բանկերի և բանկային գործունեության մասին ՀՀ օրենք:
- «Հաշվապահական հաշվառման մասին» ՀՀ օրենքը, 2002:
- Կազմակերպությունների ֆինանսատնտեսական գործունեության հաշվապահական հաշվառման հաշվային պլան եվ դրա կիրառման հրահանգ, 2012:
- Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտներ, 2012:

1.0201/B48	2. Մասնագիտական պրակտիկա – 2	3.6 ECTS կրեդիտ
4.10-րդ կիսամյակ	5. Ստուգարք	
6. Դրականիկայի նպատակն է խորացնել մասնագիտական գործնական հմտությունները տնտեսագիտության,		

հաշվապահական հաշվառման և առողջիտի, ֆինանսական շուկաների, բիզնեսի գնահատման, գնագոյացման, ապահովագրության, բանկային գործի, տեղեկատվության կուտակման և վերլուծության շրջանակներում: Հնարավորություն տալ համակարգված տնտեսագիտական գիտելիքները և կարողությունները կիրառել գիտական և պրակտիկ մասնագիտական գործունեության մեջ: Նպաստել որակյալ արդիական, կիրառական ավարտական աշխատանքի կատարման համար համապատասխան նյութերի ձեռք բերմանը, մասնագիտական հանրության հետ մասնագիտական լեզվով հաղորդակցման հմտությունների բարելավմանը, նպաստել ԲՈՒՀ-ի և գործատուների հետ կապերի հաստատմանը:

Պրակտիկայի խնդիրներ

- ուսումնասիրել կազմակերպության տնտեսական գործունեության առանձնահատկություններին և կազմակերպչական գործընթացներին,
- ուսումնասիրել և համարել կազմակերպության հիմնադիր փաստաթղթերը, ներքին դրույթները, ֆինանսական և կառավարչական հաշվետվությունները,
- ծանրացնել կազմակերպության գործունեությունը կարգավորող օրենքներին, ստանդարտներին
- ուսումնասիրել և գնահատել կազմակերպության ներքին միջավայրը
- տրամադրել տեղեկատվություն, կատարել վերլուծություններ պատրաստել հաշվետվություն, զեկույցներ:

7. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝

ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն

- ներկայացնելու պրակտիկա իրականացնող կազմակերպության գործունեության բնույթը, առանձին ստորաբաժանումներին գործառույթները,
- ներկայացնելու կազմակերպության գործունեությունը կարգավորող օրենքները, հարկային պարտավորությունների պահանջները,
- բացատրելու կազմակերպության գործունեությունը բնութագրող ցուցանիշները,
- թվարկելու հիմնական փաստաթղթերը, նրանցում պարունակվող վավերապայմանները:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

- ուսումնասիրելու, հաշվառելու և վերլուծելու կազմակերպության ներքին տեղեկատվությունը,
- լրացնելու և ստուգելու տարբեր փաստաթղթեր, կազմելու հաշվետվություններ,
- հաշվարկելու և վերլուծելու կազմակերպության տնտեսական գործունեության արդյունավետությունը բնութագրող ցուցանիշները,
- կազմելու բիզնես պլանի պարզ տարրերակը,
- հետևողություններ և հիմնավորելու դրանք:
- հաշվապահական փաստաթղթերի, վիճակագրական տվյալների, վերլուծության արդյունքների հիման վրա առաջարկելու կառավարչական որոշումներ:

գ. ընդհանուրական/փոխանցելի կարողություններ

- աշխատելու թիմում,
- շփվելու մասնագիտական լեզվով,
- անորոշ իրավիճակներում կողմնորոշվելու, որոշումներ կայացնելու:

8. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

Պրակտիկայի ավարտին ուսանողը ունակ կլինի.

F2. կատարելու գիտահետազոտական աշխատանքներ և գործնական վերլուծություններ օգտագործելով վիճակագրական և էկոնոմետրիկ մեթոդներ:

F4. շաբեկելու և գնահատելու ֆինանսական ռիսկերը, մշակելու ռիսկերի նվազեցման ստրատեգիա:

մասնագիտական վերլուծություններով և հաշվարկներով գնահատելու կազմակերպության ֆինանսների կառավարման արդյունավետությունը, ներկայացնելու վերլուծությունից բխող եզրակացություններ

F5. բննարկելու ընտրված տնտեսական քաղաքականությունները և ամփոփելու բննարկման արդյունքները

F6. տարբեր հարցերի շուրջ որոշումների կայացման համար դեկավարի օգնությամբ իրականացնելու հետազոտություն և պատրաստելու անհրաժեշտ նյութեր :

F7. մասնագիտական վերլուծություններով և հաշվարկներով գնահատելու կազմակերպության ֆինանսների կառավարման արդյունավետությունը, ներկայացնելու վերլուծությունից բխող եզրակացություններ:

F8. կիրառելու տնտեսության ֆինանսական հատվածի կառավարման և գնահատման մեթոդները,

F9. գնահատելու բանկերի ֆինանսական կայունությունը, բացահայտելու բանկային համակարգի ֆինանսական կայունության վրա ազդող գործոնները

F10. կատարելու նախագերի համար անհրաժեշտ տեխնիկատնտեսական հաշվարկներ, կիրառելով տարբեր համակարգային ծրագրեր

F11. օգտվելու տեղեկատվության տարատեսակ աղյուրներից (ինտերնետային ռեսուրսներ, էլեկտրոնային գրադարաններ, գիտական հոդվածներ և հաշվետվություններ),

F12. որոշակի փաստարկների հիմնավորման և եզրահանգումների նպատակով հավաքագրելու, վերլուծելու և մեկնաբանելու տնտեսագիտական տարբեր աղյուրներից հայթայթված տեղեկատվությունը

- Գ3.**բանավոր և գրավոր հաղորդակցվելու մասնագիտական և ոչ մասնագիտական, հանրության հետ,
Գ4.պատրաստելու գեկուցումներ, ներկայացնելու հետազոտությունների արդյունքներ, վարելու գիտական բանավեճեր
Գ6.աշխատելու խմբում /թիմում/, գործնականում տեղին և արդյունավետ կիրառելու գիտելքիները, ինքնուրույն ձևակերպելու խնդիրներ և լուծելու,
Գ7.ձիշտ գնահատելու սեփական ունակությունները և որոշում կայացնելու հետագա ուսումնառության, աշխատանքի կատարելագործման համար:

9.Կիրառվում են՝ դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

- քնարկումներ և բանավեճեր,
- հետազոտական, գործնական աշխատանքների կատարում,
- Խմբային աշխատանքներ,
- հաշվետվություն:

10.Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Վերջնարդյունքների ձևավորումը ստուգելու համար նախատեսված ստուգարքը անց է կացվում բանավոր, հաշվետվության հիման վրա:

11.Մասնագիտական պրակտիկան բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից /փուլերից/.

1. նախապատրաստական փուլ,
2. ծանոթացման փուլ,
3. հիմնական փուլ,
4. վերլուծական փուլ,
5. ամփոփիչ փուլ:

12.Հիմնական գրականության ցանկ.

1. ՀՀ Աշխատանքային օրենսգիրը, 2004:
2. ՀՀ Հարկային օրենսգիրը, 2016:
3. ԿԲ մասին ՀՀ օրենք, Բանկերի և բանկային գործունեության մասին ՀՀ օրենք:
4. «Հաշվապահական հաշվառման մասին» ՀՀ օրենքը, 2002:
5. Կազմակերպությունների ֆինանսատնտեսական գործունեության հաշվապահական հաշվառման հաշվային պլան եվ դրա կիրառման հրահանգ, 2012:
6. Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտներ, 2012:

1.0201/B47	2.Ավարտական աշխատանք	3.20 ECTS կրեյխտ
4. 10-րդ կիսամյակ	5.Առանց ընթացիկ ընտությունների գնահատման	
6.Ավարտական աշխատանքի նպատակն է արտադրել տվյալ մասնագիտության շրջանակներում ուսանողի ձեռք բերած գիտելիքները կիրառելու և մասնագիտական ոլորտին առնչվող խնդիրներ բարձրացնելու ու լուծումներ առաջադրելու հմտությունները:		
7.Ավարտական աշխատանքի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝		
ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն		
1. բացատրելու այլ դասընթացներից ստացած գիտելիքների համադրումը և կիրառումը կոնկրետ գործնական խնդրի ուսումնասիրության մեջ, 2. ներկայացնելու հետազոտության տրամաբանական ընթացքը:		
բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ		
1. ձևակերպելու գիտական խնդիրներ, 2. կատարելու գիտագործնական առաջարկներ՝ մասնագիտական խնդիրները լուծելու համար:		
գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ		
1. աշխատելու ինքնուրույն, 2. մտածելու մասնագիտորեն և քննադատաբար:		

8.Ավարտական աշխատանքը ձևադրում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.
Ա1. ներկայացնելու ֆինանսների կառավարման ժամանակակից մոտեցումները և մեթոդները,
Ա4. մեկնաբանելու բանկային գործունեության հիմնարար սկզբունքները
Ա7. բացահայտելու տնտեսագիտական տարրեր խնդիրների ծագման պատճառները և ընտրելու կառավարման մոտեցումներ
Բ2. կատարելու գիտահետազոտական աշխատանքներ և գործնական վերլուծություններ օգտագործելով վիճակագրական և էկոնոմետրիկ մեթոդներ:
Բ4. չափելու և գնահատելու ֆինանսական ռիսկերը, մշակելու ռիսկերի նվազեցման ստրատեգիա:
Բ5. ընարկելու ընտրված տնտեսական բաղաքականությունները և ամփոփելու ըննարկման արդյունքները
Բ6. տարրեր հարցերի շուրջ որոշումների կայացման համար դեկավարի օգնությամբ իրականացնելու հետազոտություն և պատրաստելու անհրաժեշտ նյութեր,
Բ7.մասնագիտական վերլուծություններով և հաշվարկներով գնահատելու կազմակերպության

ֆինանսների	կառավարման	արդյունավետությունը,ներկայցնելու	վերլուծությունից	բխող
եզրակացություններ				
Բ8. կիրառելու տնտեսության ֆինանսական հատվածի կառավարման և գնահատման մեթոդները,				
Բ9. գնահատելու բանկերի ֆինանսական կայունությունը, բացահայտելու բանկային համակարգի ֆինանսական կայունության վրա ազդող գործոնները,				
Բ10. կատարելու նախագծերի համար անհրաժեշտ տեխնիկատնտեսական հաշվարկներ, կիրառելով տարբեր համակարգչային ծրագրեր,				
Գ1. օգտվելու տեղեկատվության տարատեսակ աղյուրներից (ինտերնետային ռեսուրսներ, էլեկտրոնային գրադարաններ, գիտական հոդվածներ և հաշվետվություններ),				
Գ2. որոշակի փաստարկների հիմնավորման և եզրահանգումների նպատակով հավաքագրելու, վերլուծելու և մեկնաբանելու տնտեսագիտական տարբեր աղյուրներից հայթայրաված տեղեկատվությունը				
Գ3. բանավոր և գրավոր հաղորդակցվելու մասնագիտական և ոչ մասնագիտական, հանրության հետ,				
Գ4. պատրաստելու գեկուցումներ, ներկայացնելու հետազոտությունների արդյունքներ, վարելու գիտական բանավեճեր				
Գ6. աշխատելու խմբում /թիմում/, գործնականում տեղին և արդյունավետ կիրառելու գիտելիքները, ինքնուրույն ձևակերպելու խնդիրներ և լուծելու,				
Գ7. Ճիշտ գնահատելու սեփական ունակությունները և որոշում կայացնելու հետագա ուսումնառության, աշխատանքի կատարելագործման համար:				
9.Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.				
• Խորհրդատվություններ/ուղղորդում				
10.Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.				
Տե՛ս «ԵՊՀ ԻՄ-ում բակալավրի ավարտական աշխատանքի պատրաստման և գնահատման կարգ»-ը:				
11.Ավարտական աշխատանքի կատարումը բաղկացած է հետևյալ հիմնական փուլերից.				
1. թեմայի որոշում և հաստատում,				
2. հետազոտություն,				
3. արդյունքների համակարգում,				
4. նախապաշտպանություն,				
5. աշխատանքի կազմում,				
6. պաշտպանություն:				
12.Հիմնական գրականության ցանկ				
«ԵՊՀ ԻՄ-ում բակալավրի ավարտական աշխատանքի պատրաստման և գնահատման կարգ»: Հաստատված է ԵՊՀ ԻՄ գիտական խորհրդի 2020 թ. դեկտեմբերի 25-ի թիվ 48/6 որոշմամբ (հասանելի է հետևյալ հղմամբ՝ http://ijevan.ystu.am/wp-content/uploads/2013/12/				